

LETO XXII. Stev. 147

GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN ŠINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBORList izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska

PRAVICA

LJUDSKA PRAVICA
USTANOVljena 1. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 16-DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1945 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1956 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z «BORBO»

ZAKLJUČEK DRŽAVNIŠKEGA OBISKA V SOVJETSKI ZVEZI

Vso svojo moralno moč
bomo zastavili v boju za mir na svetu

Ungeni, 23. jun. (TASS). Zeleni vlak je prevozil danes zadnje kilometre velike poti po Sovjetski zvezi. V Razdeljajni, kjer se je vlak ustavil zgodaj zjutraj, je prebivalstvo z godbo in cvetjem pričakalo goste in jih toplo pozdravilo. Na naslednji postaji v Kišinjevu niti hud nalič ni preprečil izredno toplega slovesa. Ko je predsednik Tito s soprogom prišel na peron in se rokoval z vsemi uradnimi in neuradnimi osebami, zbranimi na postaji, so ga navzoči pozdravili z burnimi ovacijami. Tudi na postajah, kjer se vlak ni ustavil, so jugoslovanski delegaciji prirejali tople sprejeme.

Ob 15. uri je vlak zapeljal na postajo Ungeni na sovjetsko-romunski meji. Postajno poslopje je bilo okrašeno z zastavami ter prenapolnjeno s prebivalstvom mesta in okolice. Ko je godba odigrala himne, je predsednik pregledal čestni bataljon, zatem pa se je podpredsednik moldavske vlade Šcolokov poslovil od predsednika Tita z naslednjim govorom:

»Dovolite mi, dragi tovariši predsednik, da vas pozdravim v imenu CK KP Moldavije, ministrskega sveta in Prezidija Vrhovnega sveta, kakor tudi v imenu vseh delovnih ljudi Moldavije in da sporočim prek vas bratske pozdrave junaškim jugoslovanskim narodom.

Delovni ljudje sovjetske Moldavije so kakor vsi sovjetski ljudje z radostjo sprejeli vest o uspešnih pogajanjih med državnimi delegacijama ZSSR in Jugoslavije. Naj se še bolj krepi in razvija prijateljstvo med sovjetskimi in jugoslovanskimi narodi!

Zbrali smo se tu na občinski postaji Ungeni po končanih jugoslovansko-sovjetskih razgovo-

rih, v času, ko se predsednik Tito in njegovi tovariši vračajo v svojo domovino. Želim vam, dragi tovariši Tito, in vsem vam, dragi jugoslovanski tovariši, kakor tu-

Titovo slovo v Ungeniju

Predsednik Tito se je za pozdrav zahvalil s temi besedami: »Dragi tovariši! Zelo nam je žal, da se poslavljamo od vas. Tu smo preživeli tri tedne, toda to za nas niso bili dnevi, marveč trenutki. Kaj to pomeni? To pomeni, da so bili sprejemi in pozdravi, ki so nam jih pripravili sovjetski delovni ljudje, takšni, da so se nam dnevi zdeli minute.

Tu pri vas smo videli marsikaj, čeprav bi lahko v primerjavi s tem, kar se tu dogaja, videli še mnogo. K vam smo prišli po naročilu naših narodov kot njihovi predstavniki. Jugoslovansko ljudstvo je storilo prav, da nas je poslalo k vam, da se na mestu prepričamo, da imajo narodi Jugoslavije v narodih Sovjetske zveze najboljšie prijatelje. Tu smo opravili veliko delo. Tovariši predsednik je malo prej omenil naša pogajanja. Toda tovariši, to niso bila pogajanja,

di vsem jugoslovanskim narodom mnogo novih uspehov v izgradnji socializma in nadaljnem utrjevanju sovjetsko-jugoslovanskega prijateljstva.

marveč razgovori med prijatelji, o tem, kako bi čimbolje organizirali naše prijateljstvo ter s svojim delom ohranili mir in zagotovili mirno življenje našim narodom. S svojim obiskom pri vas smo položili trdne temelje za nadaljnje sodelovanje v korist naših narodov. Videli smo velikansko moč Sovjetske zveze, moralno in materialno.

Jugoslavija ni velika dežela, toda jugoslovansko ljudstvo ima ogromno moralno moč. In to svojo moč bo vložilo v naše prijateljstvo, v naše skupno delo, v naš skupni boj za mir na vsem svetu. Vašo veliko deželo zapuščamo pod globokimi vtisi o vsem, kar smo tu videli. Mnogi izmed nas, ki so se že prej mudili tu, so videli zdaj velikanski korak naprej, ki ste ga napravili po vojni. Prepotovali smo večino tistih področij, kjer so gospodarili fašistični osvajači, kjer so

pustošili vaše vasi in vaša mesta, toda vi ste sledove te vojne že odstranili. Vaša mesta so obnovljena, vaše vasi in kolhozi znova korakajo z velikimi koraki naprej - v smeri obnove in nadaljnje izgradnje svojega boljšega življenja.

Na koncu bi se vam rad še enkrat zahvalil za ta lepi sprejem, prek vas pa se obračam tudi na vse sovjetsko ljudstvo, na vse vaše delovne ljudi in jim želim mnogo uspehov v bodočem ustvarjalnem delu.

Titove besede so se čestokrat izgubljale med vzkljanjem sovjetsko-jugoslovanskemu prijateljstvu in miru na svetu.

Predsednik Prezidija Vrhovnega sveta Moldavije in člana sovjetske delegacije Pjegov in general Antonov so predsednika Tita spremili do modrega vlaka in se od njega prisrčno poslovili. Tu so se poslovili tudi veleposlanik Mičunovič in člani veleposlanstva v Moskvi, želeč vsem članom jugoslovanske delegacije srčno pot in uspeh na bližnjih razgovorih v Romuniji.

Ob zvokih himen, vzklkih in pozdravi množice ljudstva, je modri vlak odpeljal iz Ungenija čez reko Prut v Romunijo.

NA NOVI ETAPI SODELOVANJA
Brzovjavke Vorošilovu, Bulganinu in Hruščevu

Ko je predsednik Tito danes po tritedenskem uradnem obisku zapuščal Sovjetsko zvezo, je poslal pozdravne brzovjavke predsedniku Prezidija Vrhovnega sveta ZSSR Vorošilovu, predsedniku ministrskega sveta Bulga-

ninu in prvemu sekretarju CK KP Sovjetske zveze Hruščevu. Besedilo brzovjavke predsedniku Prezidija Vorošilovu se glasi:

Zahvala predsedniku
Vorošilovu

»Ko zapuščam Vašo prijateljsko deželo, bi Vam rad, tovariši predsednik, prek Vas pa tudi Prezidiju Vrhovnega sveta in vladj Zveze sovjetskih socialističnih republik kakor tudi sovjetskim narodom izrazil v imenu vseh članov jugoslovanske vladne delegacije in v svojem imenu toplo hvaležnost za prisrčno gostoljubnost, ki ste nam jo izkazali med našim bivanjem v Sovjetski zvezi. Sprejem in pozornost, ki smo ju bili deležni pri sovjetskih voditeljih in najširših ljudskih množicah, nam bosta ostala ne samo v trajnem spominu, marveč sta nas tudi prepričala, da goje sovjetski narodi do naše dežele in ljudstva enaka prijateljska čustva, kakor jih goje tudi narodi Jugoslavije do njih.

Prav tako bi rad ob tej priložnosti poudaril občutek zadovoljstva, da so rodili razgovori med delegacijama naših vlad tako plodne sadove in dali pobudo za nadaljnjo krepitev vsestranskega

prijateljskega sodelovanja med našima deželama. Krepitev takšnega sodelovanja bo nedvomno ne le v splošno medsebojno korist za naše narode, marveč bo lahko koristila tudi stvari miru, socializma in napredka na svetu sploh.

Uporabljam to priložnost, da sporočam Vam, tovariši predsednik, in Vaši soprogi tople pozdrave v svojem imenu moje soproge, kakor tudi da Vam izrazim najboljšie želje za nadaljnji razvoj Vaše velike in lepe domovine.

Josip Broz Tito

ODBOR ZA ORGANIZACIJO OBLASTI IN UPRAVE REPUBLIŠKEGA ZBORA
LJUDSKE SKUPSCINE LRS JE RAZPRAVLJALO NEKATERIH PROBLEMIH
ORGANIZACIJE GOZDARSKE SLUŽBE

Ljubljana, 23. junija. Odbor za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS je danes razpravljalo o problematiki organizacije gozdarske službe v LRS; to problematiko je zbral in proučeval poseben pododbor tega odbora. Gozdarska služba se je sicer v zadnjih dveh letih razvila, vendar pa praksa opozarja tudi na nekatere njene pomanjkljivosti.

Predsednik pododpora za gozdarstvo Ignac Voljč je uvodoma opozoril, da je osnovni problem v tem, da je gozdarska služba organizirana še dokaj neenotno, ne samo po posameznih okrajih, marveč celo znotraj nekaterih okrajev, pri čemer se delovna področja različno delijo na okrajne gozdne uprave, gozdna gospodarstva in tudi na združne organizacije. Nekatere okrajne gozdne uprave opravljajo hkrati upravno in operativno delo, druge pa so prenesle del pristojnosti na gozdna gospodarstva. Opravljanje nekaterih nalog poteka po dveh poteh, kar še povečuje pomanjkanje strokovnega gospodarskega kadra. Logar-ska služba še ni zadovoljiva; nekateri logarji odkazujejo sečnjo lesa v bližini poti, odročni, že zreli gozdovi pa se ponekod ne redčijo. Na področju okrog 200 tisoč ha gozdne površine (predvsem v vzhodnih področjih Slovenije) gozdove še vedno izkoriščajo precej nad letnim prirastkom

V razpravo o tej problematiki so posegli ljudski poslanci Jakob Zen, Tone Zupančič, Franc Pirkovič, Nina Pokorn, Vinko Hafner in Vlado Krivic, predstavnik Glavne združne zveze Slovenije Maks Krmelj in direktor Republiške uprave za gozdarstvo inž. Lojze Funkel.

Poslanec Jakob Zen je govo-

Bukarešta bo danes slavnostno sprejela predsednika Tita in njegove sodelavce

PROGRAM OBISKA
naših državnikov v Romuniji

Bukarešta, 23. jun. (Tanjug). Danes so bile objavljene podrobnosti o obisku predsednika Tita in ostalih članov jugoslovanske delegacije, ki prispejo jutri dopoldne v Bukarešto na uradni obisk.

Prvi dan obiska bo predsednik Tito položil venec na mestu, določenem za postavitev spomenika Romunom, padlim v boju proti fašizmu, istega dne zvečer pa mu priredita predsednik Velike narodne skupščine in ministrski svet svečan sprejem. Za ponedeljek dopoldne je v načrtu ogled velikega industrijskega središča Ploestija, kakih 50 km od Bukarešte. Ko se bo predsednik Tito vračal iz Ploestija, se bo s člani delegacije in najvišjimi romunskimi voditelji mudil nekaj časa v znanem letovišču Snagovu, kjer bodo jugoslovanskim gostom priredili kosilo. Istega dne dopoldne se bodo začeli razgovori med najvišjimi predstavniki obeh vlad. Zvečer bodo predsednik Tito in njegovi sodelavci prisostvovali svečani predstavi v Operi. Razgovori se bodo nadaljevali v torek dopoldne, zvečer pred odhodom v Beograd pa priredi jugoslovanski veleposlanik v Bukarešti sprejem, ki se ga bodo udeležili romunski predstavniki in jugoslovanska državniška delegacija.

Romunsko javnost so seznanili danes s tem programom obiska predsednika Tita v uradnem poročilu, ki so ga vsi časniki objavili na prvih straneh. Tisk, ki zadnje dni mnogo piše o Jugoslaviji, je tudi danes objavil več člankov in vesti. Razen poročil o reagiranju na moskovske razgovore v raznih deželah, vzhodnih in zahodnih, objavila današnja »Scantea« tudi izvečke iz nedavnega ekspozija tovariša Kardelja v Ljudski skupščini o jugoslovanski državni upravi.

Glavno mesto Romunije je že svečano okrašeno za jutrišnji sprejem jugoslovanskih državnikov. Siroka ulica Mageru, trg Romana ter ostali glavni trgi in ulice so okrašeni z jugoslovanskimi in romunskimi zastavami, na mnogih palačah so izobešene slike predsednika Tita.

Gospodarska pogajanja
z ZSSR

Moskva, 23. jun. (Tanjug). Jugoslovanska gospodarska delegacija, ki se že delj časa mudi v Moskvi, se razgovarja s sovjetskimi predstavniki o pereh vprašanjih v gospodarskih stikih med našo deželo in Sovjetsko zvezo. Pogajanja se nanašajo tudi na vprašanje dolgoročnih kreditov in realizacijo kreditov v znesku 55 milijonov dolarjev.

Zagotovila prijateljstva

Brzovjavka predsedniku vlade Bulganinu se glasi:

»Ob odhodu iz Vaše velike in lepe dežele bi se Vam rad, tovariši predsednik ministrskega sveta, zahvalil v svojem in v imenu ostalih članov delegacije vlade FLRJ za izredno toplo gostoljubje, ki smo ga bili deležni med našim bivanjem v Sovjetski zvezi, in prosim Vas, da tolačite ta čustva vladi in narodom ZSSR.

Naš obisk je omogočil, da so prišla do izraza globoka prijateljska čustva, ki jih naši narodi medsebojno goje in ki slone zlasti na skupnem boju in preliti krvi v minuli svetovni vojni ter na skupni pripadnosti idealom miru, socializma in napredka na svetu. Med svojim bivanjem v Vaši deželi smo se lahko prepričali, da je sovjetsko ljudstvo predvsem zainteresirano na uresničenju svojega nadaljnjega napredka in da želi mir in sodelovanje z drugimi narodi.

Naši razgovori so nam nudili možnost, da smo skupno ugotovili, v kolikšni meri se je razvilo prijateljsko sodelovanje in razumevanje med narodi naših dežel v minulemu letu spričo trdnih temeljev, na katere je postavila beograjska deklaracija naše medsebojne stike. Izmjenjava mnenj

Ob obisku

Daga Hammarškjöld

Beograd, 23. junija. (Tanjug). Generalni sekretar OZN Dag Hammarškjöld bo prispele v Jugoslavijo 10. julija na uradni obisk. V našo državo bo prispele z letalom iz Dunaja. Beograd bo zapustil 12. julija zjutraj.

Predsednik republike Josip Broz Tito bo generalnega sekretarja Hammarškjöld sprejel dne 11. julija. Dag Hammarškjöld se bo v Beogradu sestal tudi z drugimi jugoslovanskimi državniki.

VREMENSKA NAPOVED

za nedeljo, dne 24. junija:

Pretežno oblačno z manjšimi vremenski padavinami. Temperature ponoči med 8 in 14 najvišje dnevne do 20 °C.

STANJE VREMENA

Sirjenje azorskega področja visokega zračnega pritiska proti zahodu le prekinjeno s splošnim padom pritiska nad Evropo.

(Nadaljevanje na 2. strani)

NIKOLA VUJANOVIĆ, veleposlanik FLRJ v Romuniji

Ob Titovem obisku v Romuniji

Vest o obisku predsednika republike Tita v sosednji Romuniji so v Jugoslaviji in v Romuniji sprejeli z radostjo. V tem obisku vidijo narodi Jugoslavije in Romunije nov korak na poti nadaljnega razvoja in poglobljanja medsebojnih dobrih sosedskih in prijateljskih stikov. S tem se uresničuje stara želja narodov obeh dežel, da sodelujeta v miru in prijateljstvu, da prispevata k mednarodni slogi in miru v tem delu sveta.

GEORGHIU DEJ prvi sekretar CK Delavske partije Romunije.

na II. kongresu Partije: Velikega pomena je bilo ponovno vzpostavljeno odnosev prijateljskega sodelovanja med LR Romunijo in Federacijo ljudsko republiko Jugoslavijo. S to deželo in z jugoslovanskim ljudstvom nas ne veže le zgodovinsko prijateljstvo, marveč tudi podobnost družbeno-ekonomskih pogojev, skupna težnja za izgradnjo socialistične družbe, ista predanost stvori miru in mirne koeksistence narodov. Mi smo za nadaljnji razvoj in krepitev teh prijateljskih stikov na temelju enakopravnosti, neomešavanja v notranje zadeve, sporazumevanja in medsebojnega zaupanja in sodimo, da obstaja temelj za vzpostavljanje tovariških stikov med romunsko delavsko partijo in Zvezo komunistov Jugoslavije.

Narode Jugoslavije in Romunije vežejo stoletne prijateljske tradicije. Pod udarci raznih osvabjalcev smo bili v naši težki preteklosti največkrat složni v boju za narodno osvoboditev in obstoj. Ko sta obe deželi ubrali pot socialističnega razvoja, je bilo videti, da je tradicionalno prijateljstvo dobilo trden in trajen temelj. Mir in sodelovanje sta bila življenjska potreba obeh dežel, ki sta se znašli pred težavnimi vprašanji, kako odpraviti gospodarsko zaostalost in zgraditi socialistično družbo. Žal pa so bili ti odnosičasno skaljeni iz že znanih vzrokov. Odpravljanje teh vzrokov in graditev dobrih sosedstvenih odnosov, prijateljstva in sodelovanja iskreno podpirajo narodi obeh dežel.

Skupni napor jugoslovanske vlade in sedanjega vodstva SZ so ustvarili nov položaj v stikih med obema deželama ter hkrati pozitivno vplivali tudi na splošni položaj in odnose v tem delu sveta. Ob lanskem obisku vodstva SZ v Jugoslaviji sprejeta deklaracija je postala načelna podlaga za ureditev sodelovanja med Jugoslavijo in SZ. Obisk tovariša Tita v SZ, enakopravni prijateljski razgovori, ki so jih ondi imeli državniki obeh dežel, so bili še en dokaz višje življenjske sile te deklaracije.

Njena načela so prav tako pozdravili in sprejeli v LR Romuniji. Odtlej se stiki med Jugoslavijo in Romunijo razvijajo na novih temeljih, v novem in konstruktivnem vzdušju.

Uspehi, ki so bili doslej na tej poti doseženi, so zdrav temelj. Vprašanja, ki so se nakopila v nedavni minulosti, so bila urejena ali pa se rešujejo. Sklenjenih je bilo več sporazumov, ki urejajo številne sosedske odnose, pripravljajo pa tudi ureditev ostalih. Prav tako je bil na področju kulturnih stikov storjen velikanski korak naprej. Več jugoslovanskih umetnikov in znanstvenih delavcev je zadnje čase obiskalo Romunijo in obratno. Mnogo se umetniško, znanstveno in prosvetne ustanove obeh dežel, ki vzdržujejo neposredne medsebojne stike. Podobno je tudi s telesnovzgojnimi organizacijami.

Stiki, sodelovanje in izmenjava izkušenj so se začeli uspešno razvijati tudi med posameznimi družbenimi organizacijami. To velja zlasti za stike med sindikati obeh dežel. Obisk sindikalne delegacije LR Romunije pri Zvezi sindikatov Jugoslavije je bil pomemben prispevek k medsebojnemu spoznavanju in zbliznevanju. Odtlej se sodelovanje med tema dvema pomembnima družbenima organizacijama razvija zadovoljivo za obe državi. Letošnje jesen je zamišljen tudi obisk delegacije Zveze sindikatov Jugoslavije v LR Romuniji. Sindikalni delegaciji kovinarjev sta se že izmenjali.

Ustvarjene so tudi določene oblike sodelovanja med organizacijami novinarjev, književnikov in upodabljalcev umetnikov obeh držav, kakor tudi medsebojno seznanjanje s pridobitvami na tem področju. Zamišljeno je še nadaljnje poglobljanje in razširjanje teh stikov in širše medsebojno spoznavanje. Navezani so tudi prvi stiki med ljudskima skupščinama obeh dežel. Letošnje jesen bo jugoslovanska parlamentarna delegacija na povabilo Velike ljudske skupščine obiskala Romunijo.

Vse, kar je bilo doslej doseženo na poti medsebojnega spoznavanja in izmenjave izkušenj na področju kulturne, umetniške in znanstvene ustvarjalnosti, v izmenjavi izkušenj pri delu družbenih organizacij in v socialistični graditvi na splošno, dasiravno ima že trdne temelje, še zdaleč ne izčrpuje obstoječih možnosti. Priprani smo, da bodo bližnji razgovori nova izpodbuda za okrepitev sodelovanja na tem področju in s tem za širše medsebojno spoznavanje in razumevanje.

Pomembni uspehi v sodelovanju med obema deželama so bili doseženi zadnji čas tudi v gospo-

darski izmenjavi. Zamišljena raven izmenjave za letošnje leto v vrednosti 12 milijonov dolarjev v obeh smereh pomeni glede na podobno gospodarstvo obeh dežel velikanski korak naprej.

Toda s tem še niso izčrpane možnosti gospodarskega sodelovanja. Dejavnost na tem področju je moč še občutno razširiti, in sicer ne le v razširitvi blagovne izmenjave z elementi ustrezne dolgoročnosti, marveč tudi v iskanju drugih oblik gospodarskega in tehničnega sodelovanja. V dejstvu, da sta naši dve deželi sosedji, so še številne neizkoriščene možnosti za nadaljnje razširjanje gospodarskega sodelovanja.

Bližnji obisk predsednika Tita, Kardelja, Popovića in drugih jugoslovanskih državnikov bo vsekakor nudil dragoceno priložnost, da bodo širše proučili možnosti sodelovanja med obema državama. Iskreni in odkriti razgovori na najvišji ravni med državniki obeh dežel bodo velikanskega pomena za odstranitev vsega negativnega, kar je še ostalo iz nedavne minulosti, za nadaljnjo krepitev zaupanja in utrjevanje medsebojnega prijateljstva.

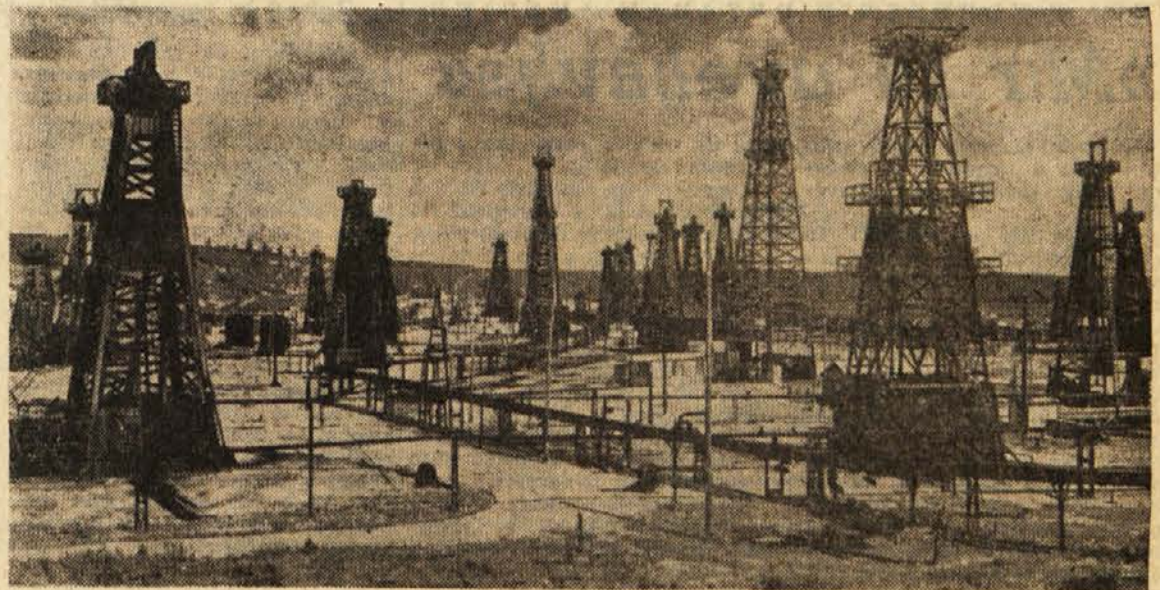
Zato je treba na obisk predsednika Tita v prijateljski Romuniji gledati kot na nov korak načelne zunanje politike Jugoslavije, ki teži po razvijanju prijateljstva in enakopravnega sodelovanja med narodi, odpravljanju posledic hladne vojne in utrditvi miru na svetu. Uresničitve harmonije, dobrega sosedstva in prijateljstva v odnosih med Jugoslavijo in Romunijo je in bo po-

Ob lanskem obisku sovjetskih državnikov v Bukarešti: Nikita Hruščev se rokuje z našim veleposlanikom Vujanovičem

memben prispevek k mirnemu sodelovanju v tem delu sveta. To bo vsekakor še en prispevek k pomirjevanju na svetu sploh.

Priprani smo, da vodstvo in ljudstvo sosednje Romunije deli z nami enake občutke in želje. V tem tudi vidimo najboljšo jamstvo za uspeh bližnjih razgovorov.

Iz suženjstva in nacističnega terorja je vznikla Ljudska republika Romunija

Po prvi svetovni vojni je nastalo v Romuniji za buržoazijo obdobje prosperitete. Profiti so se kopičili, delavski razred se ni bil še močan ne trdno organiziran. Toda ta prosperiteta je bila kaj kratkotrajna. Kriza v letih 1929 do

v javnem življenju sprico svojih številnih škandalov, je zapravljal ves vpliv in postal lutka v rokah politikov. Edina, ki se je v tem položaju upirala, je bila Komunistična partija, ki je organizirala široko demokratično

Potem se je začela druga svetovna vojna in po porazu Francije je Hitler z dunajskim diktatom 30. avgusta 1940. omogočil madžarski vladi fašista Horthyja, da je okupirala polovico Transilvanije z 2.600.000 prebivalci. Naposled je 3. septembra 1940 »železna garda« sprabila na krmilo generala Antonescu. Ta je prisilil Karla k abdikaciji v prid njegovemu sinu Mihaelu. Antonescu si je nadel vzdevek »conducator« (po romunsko vodja) in je proglasil »legionarsko državo«.

Ljudstvo je kmalu občutilo strahotne posledice tega početja. Rekvizicije in zaplembe so do skrajnosti stopnjevale

Močno podobni sta si Jugoslavija in Romunija po številu prebivalstva in velikosti dežele, podobni sta si tudi po ljudeh, saj v obeh prebivajo skromni, dobri, delavni in pošteni delavci, kmetje in izobraženci. Zgodovina narodov obeh držav govori o zatiranju domačega prebivalstva, od znoja in krvi tlačanov, o najrazličnejših mešanici družin kapitalistov, ki so vlekli velike dobičke iz prirodnih bogastev in cenene domače delovne sile. Nadalje govori o kraljevskih roditeljih, ki so si priloščile nedopovedljivo razkošje, medtem ko so delovni ljudje živeli v bedi in se sleherni dan borili za skorjo kruha.

Bogata je romunska dežela, v svojih nedrjih hrani velike zaklade nafte in rudnin, tu rastejo prostrani gozdovi, po širnih ravninah in nizkem gričevju se raztezajo rodovitna polja. In lepa je. Zato bo v svojo lepoto v prihodnje gotovo privabljala vse več tujcev, da si jo ogledajo v njeni pestrosti od moldavske pokrajine, preko prelepik Karpatov pa do donavskih ravnin ter od banskatih polj do Črnege morja.

Toda do nedavna romunski ljudje niso uživali plodov naravnih bogastev in svojeje dela, poprej so jim jih kradli tuji osvajalci, veleposesniki, tuji kapitalisti, domača buržoazija in številni člani kraljevske hiše, po vojni, ko je ljudstvo sicer ozelo oblast v svoje roke, pa jih je o tujih gospodarjih, ki so živeli od znoja in krvi tlačanov, o najrazličnejših mešanici družin kapitalistov, ki so vlekli velike dobičke iz prirodnih bogastev in cenene domače delovne sile. Nadalje govori o kraljevskih roditeljih, ki so si priloščile nedopovedljivo razkošje, medtem ko so delovni ljudje živeli v bedi in se sleherni dan borili za skorjo kruha.

Prebivalstvo Romunije je bilo desokoli prijateljsko razporejeno do naših narodov in v svojem srcu ni bilo nikdar za protijugoslovansko gonjo, ki so jo informobirojevske sile vodile proti nam tudi iz te dežele. To prijateljstvo so izkazovali tovarišu Titu ob njegovem potovanju skozi Romunijo, tako prisrčno pa ga bodo gotovo sprejemali povsod tudi ob sedanjem obisku. Naša želja je, da bi se to prijateljstvo vse bolj razvijalo, prav tako pa tudi, da bi romunski ljudje dosegali pri svojem delu, pri graditvi socialističnega vseh lepše uspehe.

Chivu Stoica, predsednik romunske vlade

njegovo beslo, »železna garda« pa je bila tedaj bolj napadana in zločinška. Ubili so vrsto izobražencev, med njimi tudi znanega zgodovinarja Nicolasa Jorgo.

Vzlic zunanjemu blisku je Romunija postala bedna hitlerjevski prolektorat. In tako je Antonescu »legionarska država« 22. junija 1941 leta začela vojno proti ZSSR. Toda romunski vojniki so bili nacistom za topovsko meso, tako da je bilo že novembra 1941 ubitih, ranjenih in ujetih 300.000 ljudi. V tem tragičnem položaju je KP pozvala ljudstvo v boj proti zatiralcu. S povezavo različnih političnih skupin — Fronto delovnih ljudi, Kmečke socialistične stranke, Zveze rodoljubov in gibanja naprednih Madžarov v Transilvaniji — se ji je posrečilo ustvariti podlago za protihitlerjevo Patriotsko fronto (1945), ki se je borila pod skupnim geslom »Za osvoboditev Romunije«. Gibanje je imelo svoje glasilo in svojo radijsko postajo, in tako obveščalo in izpodbujalo ljudi k odporu. V tem času pa je bila v ZSSR formirana divizija Tudor Vladimirescu (v spomin na junaka upora leta 1821). Bila je sestavljena iz romunskih prostovoljcev. Ta je tudi sodelovala pri osvoboditvi dežele. Medtem je bila 1. maja 1944 ustanovljena Enotna fronta.

Ko je prišlo do predora fronte na Dnestru in je bil general Antonescu avgusta 1944 aretiran, se je fašistični režim zrušil. Ljudstvo je vzelo v roke usodo svoje dežele. 30. septembra 1947 je odstopil se kralj Mihael. In tedaj je bila proglašena Ljudska republika Romunija.

1935, ki je zajela vse kapitalistične dežele, je izbruhnila tudi v Romuniji. Da bi je odpravila, je buržoazija zastrila prisilne ukrepe. Njeno breme je prevajala na delovne ljudi, pri tujem kapitalu pa je našla pomoč, ki naj bi rešila omajano gospodarstvo.

Razumljivo je bilo, da je pritisk buržoazije povzročil odpor izkoriščanih: avgusta se je začelo gibanje rudarjev v Lupeni, še pomembnejše in še močnejše je bilo gibanje železničarjev v Grivizi (februarja 1939). Vlada je reagirala najprej z izrednim stanjem, potem s terorjem. Dne 16. februarja so vojniki streljali v množico. Padlo je mnogo žrtev, aretirali so 2000 ljudi. In potem so se vrstili sodni procesi proti naprednim ljudem, od katerih je vzbudil mednarodni odmev proces proti sedanjemu sekretarju partije Georghiu Dej. Pod vplivom razvoja dogodkov v Italiji so se dali oblastniki, da bi po vsej sili ohranili svoje privilegije, pristojalno vpreči v voz fašizma. Hitlerjev prihod na krmilo je to fašistične težnje še pospešil in okreplil. Kralj Karel II., ki je prišel na prestol 1930, človek brez volje, ki se je onemogočil

fronto. Dejavnost fronte je zlasti prišla do izraza ob koncu leta 1936, in volitve naslednjega leta so pokazale njen vpliv med množicami. Romunski fašisti so zato odpravili predsedem po njej z glasovitvo kraljevske diktature. Parlament, ki se ni hotel hlapevsko ukloniti fašizmu, je bil razpuščen. Nova ustava, razglášena leta 1938., je uknila poslednje rodke ostanke demokratičnih svoboščin. Zakon »O ohrambi državne varnosti« je omogočil brezobzirne represalije proti nasprotnikom režima. Tako so omogočili nastanek tolp »železne garde«, v Transilvaniji pa organizacijo tako imenovanih Szeklerjev iz vrst nemških kolonistov. Te fašistične skupine so postale dejanski gospodar položaja. Svoje akcije so vskladili po nalogu hitlerjevske Nemčije, od koder so dobivale tudi ogromno podporo in ukaze. V pripravah na vojno so nacisti določili Romuniji dvojno nalogo: zagotovila naj bi jim predvsem petroleje, kasneje pa naj bi postala oporišče za napad na Sovjetsko zvezo.

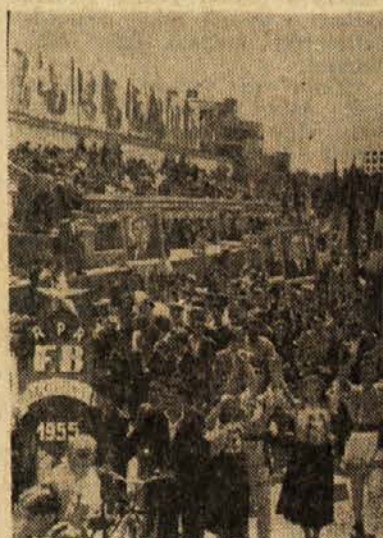
Karel II. je privolil v te nakane in 23. marca 1939. dal na razpolago Nemčiji vse proizvodne zmogljivosti dežele.

DRUGI ROMUNSKI GOSPODARSKI NAČRT DEŽELA NAFTE IN ŽITA

ima Romunija velike elektroenergetske vire, ki jih namerava zajeti z graditvijo vrste hidrocentral. Tako bodo v Arcescu dogradili centralo z zmogljivostjo 85.000 kW. Razen tega bo v tem času zgrajena tudi nova termocentrala za 100.000 kW in zmogljivost sedanjih central bodo dvignili na 270.000 kW. S pridobljeno energijo bodo prek 3200 km novih električnih vodov elektrificirali znaten del industrije in 2000 vasi.

Znaten napredek si obetajo tudi na področju črne metalurgije. V Hunedoari bodo postavili nadaljnji dve bateriji za koks s kapaciteto po 400.000 ton, zgradili bodo nove jeklarne z zmogljivostjo 750.000 ton in ustrezne valjarne, ki bodo absorbirale vso novo produkcijo jekla. Temu ustrezno naj bi se nadalje razvila tudi industrija strojev, zlasti kmetijskih, nadalje motorjev, transformatorjev in vseh vrst vozil. Do konca petletke bo imela dežela 11.000 tovornih vagonov, 48.000 tovornih avtomobilov, skoraj 4000 avtobusov, 500 lokomotiv in drugih vozil več kakor zdaj.

Vzporedno z naftno in premo-govno industrijo se v Romuniji naglo razvija kemijska industrija, v kateri bodo po posebnem perspektivnem planu v 10 do 15 letih dosegli popolno izkorišča-

Lanske manifestacije ob romunskem narodnem prazniku 23. avgusta v Bukarešti

nje vse svoje surovinske baze. Zgradili bodo tovarno za sintetično gumo, ki bo dajala 25.000 ton blaga na leto in pozneje še enkrat toliko, tovarne za sintetična vlakna, za plastične mase

in sintetične smole. Razvila se bo baryna industrija, ki bo ob koncu plana namesto 55 sedanjih izdelovala 180 vrst izdelkov. Prav tako kaže razvoj na visoko stopnjo produkcije zdravil in zlasti antibiotičnih snovi. Po planu bodo dvignili produkcijo papirja od 50 na 100 tisoč ton letno. In končno bodo v okviru kemijske industrije v veliki meri povečali proizvodnjo amoniaka in zlasti umetnih gnojil (na 150 do 200 tisoč ton) ter natrijevih proizvodov v Muresculuju na 150.000 ton letno.

Z izpopolnitvijo lahke industrije in večjo mehanizacijo ter agrotehničnimi ukrepi bo Romunija po planu 1960. leta dosegla proizvodnjo 5,5 milijona pšenice in rži ter 8 do 9 milijonov ton koruze. Zasedili bodo 120 milijonov trt in 20 milijonov sadnih dreves. Zato se bo število strojno-tractorskih postaj dvignilo na 380 z 10.500 traktorji, ki bodo zmogli obdelovanje 2,7 milijona ha obdelovalne zemlje.

V prometu je napovedana obnova in znatno povečanje sedanjega železniškega omrežja. Obnovljenih bo 3000 km železniških prog in 2500 km cest. Razširili bodo pristanišča v Constanzi, Galcu in Braili. Znatno bo povečano tudi radijsko omrežje in v Bukarešti bodo zgradili veliko

televizijsko postajo z relejnim omrežjem po vsej deželi.

Na tej osnovi računajo, da bo država in združena trgovina do konca plana zajela promet potrošnega blaga v vrednosti nad 45 milijard lejev. Potrošnja bo dosegla 200.000 ton mesa, 45.000 slanice, 74.000 premoaga, 200.000 ton sladkorja, nad 360 milijonov metrov tekstilnega blaga, 25 milijonov parov čevljev itd. Od kapitalnih investicij bo odpadlo 56% na industrijo, 12,5 na kmetijstvo, 11,5 na promet in telekomunikacije, 2,5 na gradnjo in 17,5 na proizvodnjo potrošnega in standardnega blaga. V kmetijstvu bodo investirali konkretno do 110 milijard lejev. Zgradili bodo samo za rudarje 25.000 novih stanovanj, v celoti pa 2,5 milijona kv. m stanovanjskih površin. V bolnicah bo naraslo število bolniških postelj za 15.000, postelj za zdravstveno in strežno osebe pa za 24.000. V Bukarešti bodo dogradili kinematografski center, novo narodno gledališče, širom po deželi pa okrog 100 novih športnih stadionov in 15 vadbišč za vrhunske športe.

Chivu Stoica je v svojem referatu v zaključku poudaril, da je bistvena značilnost novega romunskega plana nov napor za zgraditev socialističnega sistema v deželi, za zboljšanje življenjske ravni romunskih ljudi in za miroljubni razvoj dežele.

TUDI V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIKE

»Mir se uveljavlja«

Liberalni ameriški časnik »Nation« piše v uvodniku z naslovom »Mir prihaja do veljave« tole:

»Mir je tik pred nami.« Ta novica daje pečat časopisnim naslovom. Tudi naslovi so zdaj manj zlovesni: »Dulles na robu miru«, se glasi eden izmed njih. Bojevni hladne vojne so še vedno v strelskih jarkih in še vedno je slišati staro plat zvona, toda bolj poredkoma in šibkeje kakor prej. Neštete vesti, ki so videti na prvi pogled brez medsebojne zveze, so krepak dokaz, da pomlad topi ledene plošče in da je mir blizu — in sicer priznani mir, mir, ki ga javno odobravajo; to ni mir prihodnosti, marveč mir sodobnosti. Oglejmo si nekatere izmed teh vesti:

Poslušalci v Liverpoolu so soprozračno sprejeli laborističnega poslanca Geogra Brownja, ker se je trmasto in ošabno obnašal na večerji, ki jo je Laburistična stranka v Londonu priredila gospodomu Bulganinu in Hruščevu. George Kennan je nedavno v Peftsbourghu izjavil, da bi bilo »nedvomno že zdavnaj treba sprejeti« novo ameriško politiko nasproti Rusiji. Potrebno je, je rekel, »postaviti se na blažje in normalne stališče« v naših poslih z Rusi.

Pulitzerjeve nagrade so bile podeljene novinarju Lawrenceu Sozu iz časnikov »Register« in »Tribune« za uvodnik, v katerem je povabil sovjetsko kmetijsko delegacijo, naj obišče to deželo, ter Williamu Randolphu Hearstu ml., Kingsburyju in Franku Co-

neyu za njihove razgovore s sovjetskimi voditelji.

Demokratska senatorja Hubert Humphrey in Mike Mansfield sta kritizirala dejstvo, da daje vlada v svojem programu pomoči tujini poudarek njegovi vojaški plati.

Javna anketa je pokazala, da mnogi Američani ne bi bili proti temu, če bi Bulganin in Hruščev prišla v Washington.

Sodnik Vrhovnega sodišča William Douglas je nedavno v Rooseveltovem Colegedu dejal, da je vsa teorija o nasprotovanju »neaktualna in zastarela«.

Ta znamenja so jasna, čeprav so časopisni naslovi še vedno malo temačni. Mir se uveljavlja.

PROBLEMI NEMŠKEGA GOSPODARSTVA

Koliko je vredna nemška marka

(Od našega stalnega dopisnika)

V bonnskem parlamentu se je začela debata o konjunkturi. Tu pričakujejo ostro razpravo. Socialni demokrati in liberalci so se skrbno pripravljali nanjo. Kanceler jim je s tem nudil priložnost kot že dolgo ne.

Kakšna bo praktična korist te debate, se vprašuje dvomeče gospodarstveniki. Nekateri iz tabora »Treh modrijanov« (Erhard, Schäffer, Volke) sodijo, da je brez smisla zato, ker poslanci vladne koalicije ne bodo nasprotovali Adenauerju, pa čeprav bodo še tako proti njegovim zamislim. Adenauerjevi pristaši bi bili najbolj srečni, če do debate sploh ne bi prišlo.

Pa vendar je bil začetek zanimiv. Socialni demokrati so predlagali nacionalni proračun in splošni gospodarski račun. Po njihovi zamisli bi moral gospodarski svet devetih neodvisnih znanstvenikov sestaviti letno poročilo, ki bi obsegalo splošni obračun, v katerem bi bil podan pregled minulega leta, ter nacionalni proračun, pravzaprav predračun za tekoče leto in pregled vladnih gospodarskih načrtov.

Tudi vladni gospodarski mehanizem je tarča številnih kritikov. Iz gospodarstva je kar naprej slišati očitke, češ da vlada pretirava. Tri četrtine vseh zakonov, ki jih je sprejel parlament, se nanaša na gospodarstvo. Ni enotne smeri, ni koordinacije. Birokracija v ministrstvih pa je dvignila glavo in se osamosvojila.

Nekateri industrijski krogi so

se navdušili za idejo gospodarskega sveta iz vrst predstavnikov industrije, bank in trgovine, ki bi pomagal Zveznemu zboru v gospodarskih vprašanjih. Predsednik Zveze industrijev Berg se zavzema za to, da bi vse gospodarske funkcije države združili v okviru »male vlade« in da bi kanceler zbral okrog sebe skupino gospodarskih svetovalecev. Socialni demokrati in sindikati imajo že davno v svojih programih zapisano zahtevo, da je treba iz predstavnikov vseh gospodarskih skupin ustanoviti najvišje predstavnstvo dela in kapitala — gospodarski svet.

Vse te zahteve in predlogi so dejansko samo odsev novih pojavov. Praksa vsiljuje nova vprašanja in terja drugačne, nove ureditve. Vzporedno s tem nenehno narašča težnja države, da bi povečala svojo oblast nad gospodarstvom. To pa podpirajo tudi razne gospodarske skupine, ki se zavedajo, da stara struktura ne ustreza več in da je nujno potrebna enotna gospodarska politika.

Porodila se je tudi ideja o zvišanju tečaja nemške marke. Marka, pravijo, je zdaj močnejša glede na dolar in zato sedanja tečaj 4,20:1 ne ustreza več. Marka je postala ena izmed najmočnejših valut na svetu. Dejansko je popolnoma konvertibilna.

Mnogi sodijo, da bi zdaj došlo zvišanje tečaja prineslo nemškemu gospodarstvu velikanske koristi. Nekateri krogi računajo takole: lani je Zahodna

Zahod in razorožitev

Versailles, 23. jun. (AFP). — Državni sekretar v britanskem zunanjem ministrstvu in delegat v ožjem odboru razorožitvene komisije OZN Nutting je izjavil sinoči po razgovorih s francoskim predstavnikom v tem odboru Julesom Mochom, da so sestavili bilanco dela ožjega odbora in da bodo poročilo o tem predložili razorožitveni komisiji OZN. Nutting je poudaril, da za zdaj ni govora o kakem novem zahodnem predlogu glede razorožitve. Na vprašanje o nedavnih pismih predsednika sovjetske vlade Bulganina je Nutting rekel: »Ta pisma so zanimiva. Kažejo na sovjetsko enostransko razorožitev. Glede enostranske razorožitve smo mi že vse ukrenili. Zdaj zahtevamo mednarodno in kontrolirano razorožitev.«

Vprašanja Britanske skupnosti od Sredozemskega morja do Pacifiškega oceana

London, 23. jun. (Tanjug). Tu pričakujejo, da bo konferenca ministrskih predsednikov Britanske skupnosti, ki se bo začela v sredo v Londonu, trajala deset dni. Večina ministrskih predsednikov je že prispela v London, ostali so napovedani za jutri.

Konferenco bo vodil britanski ministrski predsednik Eden. Sodelovali bodo tudi zunanji ministri Selwyn Lloyd, minister za odnose v Britanski skupnosti lord Home in minister za kolonije Lennox-Boyd. Razen predsednikov vlad bodo v delegacijah dežel Britanske skupnosti tudi indijski minister brez listnice Kriš-

na Menon, kanadski zunanji minister Lester Pearson in pakistanski zunanji minister Caudri. Kraljica Elizabeta bo priredila ministrskim predsednikom slavnostno večerjo. Indijski ministrski predsednik Nehru in predsednik novozelandske vlade Holland bosta jutri Edenova gosta v njegovi rezidenci v Chequersu, ostali ministrski predsedniki pa bodo v gosteh pri njem kasneje.

Tu pričakujejo, da bodo na konferenci govorili predvsem o razvoju mednarodnega položaja, koeksistenci in gospodarskih vprašanjih.

Izmed ostalih mednarodnih problemov bo govora o položaju na Daljnem vzhodu. Sproženo bo tudi vprašanje sprejema Kitajske v OZN, vendar tu dvomijo, da se bo v razpravi izkristaliziralo skupno stališče dežel Britanske skupnosti, da je treba podpreti ta predlog. Pričakujejo tudi, da bo Nehru sprožil vprašanje prepovedi nadaljnjega preizkušanja vodikovih bomb. Na konferenci bodo na splošno razpravljali o položaju na Bliznjem vzhodu. Podrobno bodo obravnavali še naslednja vprašanja: gospodarske probleme šterlinskega področja, vprašanje novih članov v Britanski skupnosti in razvoj načrta Colombo.

Nekatera vprašanja bo obrav-

navalo na tajnih sejah samo nekaj neposredno zainteresiranih delegacij. Sem sodijo nadaljnji razvoj SEATO, Bagdadskega in Pacifiškega pakta, sodelovanje Nove Zelandije in Avstralije v obrambi Malaje, obramba Singapura in nadaljnji obstoj britanskih oporišč na Cejlonu.

Komu služi Evropska skupnost za premog in jeklo

Strasbourg, 23. jun. (AFP). Na zaključni seji Evropske skupnosti za premog in jeklo so sinoči sprejeli vrsto resolucij v zvezi s poslovanjem organizacije v minulom letu.

Zatem je bila prebrana deklaracija skupine socialistov, v kateri je ostro kritizirana politika Visoke oblasti Skupnosti glede cen. V njej je rečeno, da gradi Visoka oblast svojo politiko cen na neustreznih načelih, kar je privedlo do prostih cen preмога in do slabljenja nadzorstva, ki bi ga morala izvajati Visoka oblast. Predsednik Skupnosti za premog in jeklo René Mayer je prekinil razpravo o teh pripombah socialistov. Dejal je, da bi bili morali o tem govoriti pred sprejemom resolucij.

Coty pojde v Alžir

Mobilizacija francoskih rezervistov za operacije v Alžiru zaključena — Upor v Alžiru pa se je razširil zdaj še na južne pokrajine

Paris, 23. junija. (Tanjug). Današnji listi objavljajo vest, da bo predsednik republike René Coty prihodnji mesec potoval v Alžir. Predsednik je že ponovno izrazil željo, da bi obiskal alžirska okrajja, vendar je bil obisk odgojen zaradi težavnega položaja na alžirskem bojišču.

Predsednik republike bo bržčas izkoristil to priložnost, da proglasi temeljna načela francoske vlade za ureditev alžirskega vprašanja. Pri tem je pričakovati bistvenejše spremembe sedanjega stališča francoske vlade, čeprav je te dni izrazila pripravljenost na neposredna pogajanja z alžirskimi uporniki.

Medtem je danes francoski generalni štab objavil, da je mobilizacija rezervistov za ogrožena področja v Alžiru zaključena. Te

dni so poslali še zadnje kontingente vojske v Alžir, tako da je zdaj v Alžiru skupno 380.000 francoskih vojakov. Vlada je sklenila zadržati ondi te enote vse dotlej, dokler ne bo dosežena »pomiritev« dežele. Če se vojaški položaj ne bo poslabšal, ne bodo v Alžir poslali nadaljnjih vojaških enot. Toda vojaki, ki naj bi letos končali svoj vojaški rok, ne bodo takoj demobilizirani, pač pa bodo še naprej ostali v Alžiru.

Položaj v Alžiru pa povzroča bistvene resne skrbi. Alžirski uporniki so te dni razširili operacije tudi na južni del dežele, kjer doslej še ni bilo nobenih spopadov. Francoski listi poročajo o srtidih bojih v gorah Nemenča in Orana. Alžirska uporniška vojska šteje odhod nad 20.000 borcev, ki so oboroženi z lahkim avtomatskim orožjem.

Referendum v Egiptu o novi ustavi in o predsedniku republike

Kairo, 23. jun. (Reuter). — V Egiptu je danes referendum, na katerem se bo moralo nad pet milijonov vpisanih volivcev izreči, ali odobravajo prvo ustavo, proglašeno januarja in izvolitev ministrskega predsednika Naserja za predsednika republike. Glasovanje je obvezno za vse nad 18 let stare ljudi. Prvikrat v egiptski zgodovini imajo volilno pravico tudi ženske, ki so zahtevale vpis v volilne imenike. Prvič bodo glasovali tudi pripadniki vojske.

Pred volišči v Kairu so danes ves dan stale dolge vrste volivcev, tako da je bila volilna udeležba zelo velika. Tu pričakujejo

z gotovostjo, da bo nova ustava odobrena z velikansko večino glasov in da bo Naser izvoljen za predsednika republike.

Revolucionarni svet, ki je upravljal deželo po strmoglavljenju kralja Faruka pred štirimi leti, je imel sinoči poslednjo sejo pod predsedstvom ministrskega predsednika Naserja. Svet je sprejel več resolucij, ki bodo objavljene kasneje.

Parlamentarne volitve v Egiptu pa bodo oktobra. Tedaj bodo izvolili 350 poslancev, ki bodo sestavljali novi parlament. 10. novembra se bo začelo njegovo prvo zasedanje.

Šepilov v Damasku

Razgovori o stikih med SZ in Sirijo ter o vprašanjih bližnjega vzhoda in Severne Afrike

Damask, 23. jun. (AFP). — Komunike o današnjih razgovorih med zunanjima ministroma ZSSR in Sirije — Šepilovom in Bitrom pravi, da sta se ministra razgovarjala o stikih med obema deželama in da sta izmenjala misli o drugih mednarodnih vprašanjih.

V komuniketu je poudarjeno, da je bilo danes govora o »vprašanjih Palestine in Alžira«. Razgovori so potekali »v prisrčnem vzdušju« in »izpričano je bilo razumevanje za gledišča obeh strani«. Razgovore bodo nadaljevali jutri.

Predsednik sirskega zunanje-političnega odbora Ihsan Dzabri, ki je prav tako sodeloval v teh razgovorih, je novinarjem izjavil, da je predsednik parlamenta

izkoristil to priložnost in se Šepilovu zahvalil »za ugodno stališče SZ v OZN nasproti stvari arabskih dežel«.

»Glede alžirskega vprašanja,« je rekel Dzabri, »smo sovjetskega ministra opozorili na potrebo po ureditvi na podlagi pravic narodov, da sami odločajo o svoji usodi.«

Dzabri je tudi dejal, da je Šepilov izjavil, da je SZ pripravljena brez vsakršnih pogojev dati Siriji in drugim arabskim deželam pomoč, ki bi jo potrebovale za okrepitev svojega položaja na vseh področjih.

Nemčija uvozila iz ZDA in Kanade za 3,7 milijarde mark blaga. Za to blago je plačala milijardo mark več, kot bi plačala, če bi 1949 tečaja ne spremenili. V istem letu je v te dve deželi izvozila za 1,8 milijard mark blaga. Samo v prometu s tema dvema deželama Nemčija torej v enem letu izgubi poldrugo milijardo mark.

Tudi drugi del tega vabljevega računa zveni nedvomno zapeljivo. Če bi zdaj spremenili tečaj marke nasproti valutam vseh dežel, denimo, samo za 10%, bi Zahodna Nemčija od izvoza dobila letno 2,5 milijarde, pri uvozu pa bi plačala 2,4 milijarde mark manj. Čisti dobiček — kakih pet milijard. Tako bi se pocenil ameriški premog in švedske rude, kanadska pšenica in italijanski rani krompir, dansko maslo, španske pomaranče in brazilska kava, in še in še...

Neki vladni predstavnik je dejal, da se vlada zdaj ne ukvarja s to zamisljo. Toda gospodarski krogi te možnosti ne izključujejo. Sicer pa, ali niso že mnogokrat demantirali resničnih stvari? Pristaši te zamisli sicer sodijo, da ne bo to šlo gladko, kajti potrebna so mednarodna pogajanja. »Sicer pa je naravno, da bo napočil čas, ko homo postavil to vprašanje na dnevni red.«

Ta zamisel pa ima tudi svoje nasprotnike, zlasti še med nekaterimi izvoznimi podjetji. Ta sodijo, da bi podražitev marke neogibno privedlo do nazadovanja nemškega izvoza, česar tudi velik del industrije ne bi pozdravil.

Vsekakor je gotovo, da je to vprašanje že sproženo. O njem razpravljajo in — sanjarijo.

Vse to se dogaja v času, ko se v nemškem gospodarstvu vrste uspehi. V vsakdanjem življenju nemara še niso vidni znaki inflacije, čeprav so jih morda natančno ugotovile občutljive ure gospodarskega mehanizma. Preprostemu človeku se zdi, da ima bolj prav Fritz Berg, ki trdi, da je moč mirno spati, kakor tudi tisti drugi, ki bijejo plat zvona. Tujcu se zdi to malo čudno in se vprašuje, zakaj takšna nervoza in hrup.

Toda vedeti je treba, da se velikanska večina dejavnosti in energije nemškega naroda usmerja v gospodarstvo. Razen tega Nemčija še zdaj dobro pomni krizo 1929. In zato se vzemirli, če je kdo omeni, pa čeprav neupravičeno.

O. Miličević

PISMO IZ KANADE

Največji naftovod na svetu in spor z ZDA v njegovem ozadju

(Od našega stalnega dopisnika)

New York, junija

»Gospodje,« je vzklilnik opozicijski vodja v kanadskem parlamentu, »če ta zakon prodre, bo Kanada dala 90% sredstev za zgraditev naftovoda, od katerega bo 83% dobička pripadlo kapitalu iz ZDA.« Zakon je prodrl.

Na burni seji je vlada prvokrat v 24 letih zahtevala in ji je tudi uspelo naglo prekiniti žolčno razpravo. »Trans-Canada Pipe Lines Limited« je dobila 80 milijonov dolarjev za začetek del na največjem 2320 milij dolgem naftovodu od Alberta do Montreala.

Odobreni znesek bo omogočil postavitev naftovoda, dolgega 600 milij, med Alberto in Manitobo. Sodijo, da bodo porabili za izvedbo tega načrta blizu 350 milijonov dolarjev.

En človek in mnogo družb

Zamisel tega velikanskega načrta se je pojavila prvokrat leta 1951 v Ottawi, ko je bila s parlamentarnim aktom odobrena ustanovitev korporacije družbe

»Trans-Canada Pipe Lines«. Celotne akcije te družbe so bile takrat last družbe »Delhi Oil« iz Dalasa v državi Texas. Družbo je imel v svojih rokah ameriški petrolejski magnat Klint Marchinson.

Minili so meseci, poslovni ljudje pa so razpravljali o naftovodu, vlada, ki so od nje pričakovali odobritev te akcije, pa je zavlačevala svojo odločitev. Tako je bilo vse do januarja 1954, ko je »Trans Canada« objavila združitev z »Western Pipe Line Limited«. S to transakcijo je namreč ta kanadska družba dobila 50% delnic. Kritika, da imajo Američani v tem načrtu poglavitno besedo, je utihnila.

Dasiravno je fantastična zaloga rezerva naravnega plina v pokrajini Alberta (cenijo jo na astronomsko številko 3,5 bilijarde kubičnih stopen, pripravljeneh za izvoz) čakala na začetek del, pa je politični spopad med vlado in opozicijo preprečeval nadaljnjo akcijo. Medtem je novozdružena kanadsko-ameriška mešana družba priključila v svoj

okvir tako imenovano kanadsko »Gulf Oil Company«, zatem pa tudi interese United States Steel družbe ter »Tennessee Gas Transmission Incorporated«. »Continental Oil Company« je prek družbe »Hudson Bay Oil« kupovala za svoje ameriške lastnike še dodatne delnice. Končna podoba v začetku maja 1956 je bila naslednja: 83% ameriškega in 17% kanadskega delniškega kapitala.

»Trans-Canada« se je znašla nekako na izhodišni točki. Klint Marchinson je kot vodja operacij vsekakor zaslužil diplomatičnega vojskovodje prve stopnje.

Politična kriza

Tudi sama nezadovoljna s slabim — bolj simboličnim deležem domačega kapitala v načrtu, je vlada Saint Lorajnta sklenila, da bo gospodarska korist za Kanado zadostovala, da potisne v ozadje vse ugovore. Njen predlog za kreditiranje načrta z 72 milijonov — kasneje 80% — kanadskih dolarjev iz državne blagajne (ob 5% obrestih) pa vendarle ni

mogel preprečiti krize, ki se je razplamtel v Ottawi.

Kot koncesijo opoziciji je trgovinski minister Hove napovedal ustanovitev Kraljeve družbe za zgraditev drugega naftovoda, ki bo šel skozi divje predele severnega Ontaria. Socialisti in konservativci pa so s še večjo srditostjo nadaljevali napade.

Spor se je razširil in pristaši načrta so občutili, da bo medtem minil tudi rok za začetek gradbenih del. Tedaj je vlada uveljavila svojo pravico v skladu s parlamentarnim poslovnikom, da lahko zahteva prekinitev razprave. Z večino glasov je bil potrjen kredit v znesku 80 milijonov kanadskih dolarjev.

Notranja politična kriza pa s tem še ni bila končana, pa tudi dokončni uspeh zgraditve naftovoda ne bo za kanadsko gospodarstvo opazen že s prvim delom buldožerjev.

Tudi mednarodne komplikacije se niso polegale s sprejetjem zakona v Ottawi. Zvezna komisija za trgovino ZDA še ni potrdila zahteve »Tennessee Gas Incorporated«, da bi se povezala z načrtom in se priključila na naftovod pri Emersonu v Manitobi ter podaljšala svoje cevi do Neshville v Tennesseeju. Kanadski politiki lahko zanesljivo pričakujejo po volitvah v ZDA kako trpko povratilno besedo z washingtonskega kapitala.

Jaša Levi

Z VSEH STRANI SVETA

OZN POSLEDICA PRED VZROKOM

New York, 23. jun. (AFP). Ameriški delegat v Varnostnem svetu je sinoči izjavil, da se prebivalci otokov Eniwetoc in Bikini, ki so bili izseljeni že leta 1954, ne morejo več vrniti na otočje zaradi nevarnosti radioaktivnega žarčenja. Ameriški delegat pa je na vprašanja sovjetskega in indijskega delegata izjavil, da preizkušnje atomskih bomb na Maršalskem otočju niso imele za posledico izseljevanja prebivalstva in da nihče ni bil prizadet zaradi radioaktivnih žarkov.

ZDA KAZENSKI UKREPI PROTI PISATELJU MILLERJU

Washington, 23. jun. (AFP). Clan parlamentarne komisije za protikomunistično dejavnost Francis Walter je sinoči izjavil, da dramski pisatelj Arthur Miller pred komisijo ni hotel povedati imen ljudi, ki so z njim sodelovali na sestankih komunističnih pisateljev. Walter je izjavil, da ne ve, kdaj se bo komisija znova sestala, da bi odločila, ali bo Millerja obtožila protikomunističnih dejanj.

ALI BODO ZMANJŠALI OBOROŽENE SILE

Quantico, 23. jun. (AFP). — Ameriški obrambni minister Charles Wilson je izjavil, da proučuje vlada možnost skrajšanja ameriških oboroženih sil. Po njegovi sodbi zmanjšanje števila ljudi

v vojski ob sedanjih pogojih vojne tehnike ne bi pomenilo tudi zmanjšanja vojaške udarne moči. Wilson je na koncu dejal, da vojska ZDA šteje sedaj 3.335.000 ljudi.

NORVEŠKA AMERIŠKA JEDRSKA POMOČ

Washington, 23. jun. (NSIS). Med Norveško in ZDA je bil sklenjen sporazum o sodelovanju in izmenjavi informacij za uporabo jedrske energije v mirolnih namene. Pred desetimi leti sklenjeni sporazum med drugim določa, da bodo ZDA podprle Norveško pri izpolnjevanju njenega programa izgradnje jedrskih reaktorjev, uporabi jedrske energije v industriji in v raziskavah na tem področju.

MALAJA SPET SPOPADI Z UPORNIKI

Kualalampur, 23. jun. (Reuter). — Sinoči so bili v spopadu z uporniki enotami na Malaji ubiti trije avstralski vojniki. V spopadu je bil ubit tudi en upornik.

FRANCIJA INŠTITUT ZA JEDRSKO ZNANOST

Paris, 23. jun. (AFP). V kratkem bodo ustanovili nacionalni inštitut za jedrsko znanost. Njegov sedež bo v atomskem centru Saclay pri Parizu. Naloga inštituta bo organizirati posameznim univerzarnim široko izmenjavo obvestil s področja atomistike ter olajšati zveze posameznih inštitucij za atomske raziskave z industrijo.

V NAŠEM NAJSTAREJŠEM RUDARSKEM MESTU

VELIKO NAKOPANE RUDE

— MALO ŽIVEGA SREBRA

Idrijski rudnik je znan po svojem izrednem bogastvu in ga še sedaj, ko je že precej izžrpan, prištevajo med najbogatejša nahajališča živega srebra na svetu.

Od 15% NA 0.3601% ŽIVOSREBRNEGA KONCENTRATA

Pravijo, da je v začetku izkoriščanja ruda vsebovala kar 15 ali morda še več odstotkov čistega živega srebra.

Rudnik se je znašel v položaju, ko je treba maksimalno dvigniti proizvodnjo, da bi količina pridobljenega živega srebra ostala na enaki ravni.

ga »tramvaja« (majhnih ozkotračnih vlakov za prevoz rude). Zamenjala ga bo nova žičnica, ki bo rudo prenašala po zraku iz predjaška »Delo« naravnost v separacijo oziroma topilnico.

V prvi polovici prihodnjega leta bodo s tehnično in gmotno pomočjo Sovjetske zveze v topilnici montirali eno novo rotacijsko peč, pozneje po opravljenih poskusih pa še eno.

Ustrezno s povečano zmogljivostjo zunanjih obratov bodo morali delavci pod zemljo nakopati precej več rude. Pravijo, da bo to mogoče brez povečanja delovne sile.

notranji transport po jaških oziroma rovih, delavce opremili z novimi avtomatičnimi vrtnimi kladivi ter proučili vse druge možnosti za povečanje storilnosti.

Hvalevredno prizadevanje kolektiva in njegovih vodilnih organov, da bi vzlic manj plemeniti rudi obdržali sedanjo proizvodnjo živega srebra, je koristna zanje in za družbo.

Zelo razvito družbeno upravljanje in samoupravljanje

Razgovor s predsednikom Ljudskega odbora tov. Ladom Božičem

V idrijski občini se je družbeno upravljanje in samoupravljanje razvilo do zavidljive višine.

Samo v svetih in drugih organih ljudskih odborov občine in okraja sodeluje 408 prebivalcev iz vseh socialnih skupin.

»Čajne možje, bom rajče opljunil!« (Pokažite možje, si bom roke opljunil!)

V tem se je spustil in veriga je strbuknila v vodo.

Tako Šebreljčani niso mogli zmeriti, kako globoko je z mosta do vode.

»Čipkarice!«

S fotografom Lojzetom sva stopila sem in tja po Idriji, da bi pokramljala s tako zgovorno čipkarico in jo posnela za naše bralce.

»Če ne fotografiraš v teh krajih domačina s košem, ne moreš ljudem pokazati prave slike o tukajšnjem življenju.« je menil Lojze.

»Čipkarice!«

S fotografom Lojzetom sva stopila sem in tja po Idriji, da bi pokramljala s tako zgovorno čipkarico in jo posnela za naše bralce.

»Če ne fotografiraš v teh krajih domačina s košem, ne moreš ljudem pokazati prave slike o tukajšnjem življenju.« je menil Lojze.

Zenska se pa ni dala in se ni dala fotografirati. Lojze se ni zmenil več zanjo. Stopil je nekaj korakov stran in se razgledoval za drugim motivom.

Medtem si je ženska oprtala koš in se pogrnala med hišami v strmi breg. On pa, ne bodi len, za njo, da bi mu ta idrijski motiv ne ušel. Zenska je pa ostala trmasta. Ne in ne! Ko je pa videl, da nič ne opravi, je nastavlil aparat in ... Sprožil ga ni, kajti ženska jo je ko srna urnih pog ubrala brez niko kamenito ograjico.

»Sla je ko kaka potnajstletna.« se je malce razočaran smejal Lojze. Vendar je vztrajal: »Koš moram dobiti! Ej, bo že še priložnost. Kar pojdemo iskati kletkjarice! Te mi no bodo ušle.«

Spustila sva se po Rudarski navzdol in na vogalu spet vprašala neko žensko, kje je Mihečeva ulica?

»Ta je pa kar tu na levo ... Čipkarice bi radi? Pojdite z mano!«

Komaj sva jo dohajala, tako urno je zavila na dvorišče velike stanovanj-ske hiše, nekoliko odmaknjene od ceste.

»Le lepo se držite! Fotografirali vas bodo.« je že od daleč naročila ženskam, ki so sedele ob mizi in urno premetavale kletkja.

Zenske so bile precej zato. »Mizo moramo pognati. Pa pritečev, ki smo jih naklekjale, bomo prinesle. Naj se vidi, kaj smo naredile.« Ni minila minuta, dve, je Tošarjeva Fani že pogrnjala mizo in nastavljala kletkjarice priže in čipke. Svoje je primaknila še šestletna Cilka Jerih, še vedno spretna in urna kletkjarica. Vtem je pritekla od nekdaj še 10-letna Tonica Strnad, ki že štiri leta kletkja, in položila svojo blazinico poleg sovratnice Maruške Muravec. Maruška ni marala nič veliko pripovedovati. Hitela je kletkjariti, ker ji je mama naročila, da mora vse počinite, samo kletkjariti, da se bo dobro naučila.

Po teh ljudskih govoricah naj bi bilo Divje jezero v zvezi z vodami na Vipavskem. Zal, jezero še ni dovolj raziskano. Vendar drži toliko, da je kraškega izvora (reka Idrijska namreč loči hribovje predalpskega sveta od Krasa), da z vipavskimi vodami nima zveze, pač pa ima zvezo z vodami Crnega vrha. Ko so jezero merili s svinčeno kroglico, so namerili 60 metrov globine.

Domačin, ki mi je tudi pripovedoval o Divjem jezeru, je dejal, da je sam že plaval čezenj. Jezero pa da plavalca dviga, ne pa da bi ga vlekle na dno, kot nekateri mislijo. Torej, ni vrtničasto. Sicer bodo pa o jezeru prav gotovo še kaj povedali raziskovalci kraškega sveta.

Zbrala in napisala BOŽA SKOBERNE in MARJAN DROBEŽ

Fotografiral LOJZE JURC

Ob divjem jezeru

Od najmlajše do najstarejše — vse kletkja

Leto obletnic

Idrija — naše najstarejše rudarsko mesto, mesto živega srebra, slavi letos več zgodovinskih obletnic. Naj jih kar naštejemo: pred 240 leti so Idričani prvič zahtevali gimnazijo, pred 80 leti so gradili osnovno šolo, prav tako pred 80 leti so ustanovili čipkarsko šolo, pred 65 leti pa prostovoljno gasilsko društvo.

Proslave so se začele že 2. junija in trajajo v presledkih ves ta mesec. Prvi del jubilejnih dni bo zaključen 1. julija, nakar bo sledil do 8. julija turistični teden. Danes bodo odprte zanimive razstave, jutri bo velik koncert mladinskega in pionirskega pevskega zbora gimnazije pod vodstvom prof. Maksima Pirnika.

Zelo razvito družbeno upravljanje in samoupravljanje

Razgovor s predsednikom Ljudskega odbora tov. Ladom Božičem

V idrijski občini se je družbeno upravljanje in samoupravljanje razvilo do zavidljive višine.

Samo v svetih in drugih organih ljudskih odborov občine in okraja sodeluje 408 prebivalcev iz vseh socialnih skupin.

»Čajne možje, bom rajče opljunil!« (Pokažite možje, si bom roke opljunil!)

V tem se je spustil in veriga je strbuknila v vodo.

Tako Šebreljčani niso mogli zmeriti, kako globoko je z mosta do vode.

»Čipkarice!«

S fotografom Lojzetom sva stopila sem in tja po Idriji, da bi pokramljala s tako zgovorno čipkarico in jo posnela za naše bralce.

»Če ne fotografiraš v teh krajih domačina s košem, ne moreš ljudem pokazati prave slike o tukajšnjem življenju.« je menil Lojze.

Zenska se pa ni dala in se ni dala fotografirati. Lojze se ni zmenil več zanjo. Stopil je nekaj korakov stran in se razgledoval za drugim motivom.

Medtem si je ženska oprtala koš in se pogrnala med hišami v strmi breg. On pa, ne bodi len, za njo, da bi mu ta idrijski motiv ne ušel. Zenska je pa ostala trmasta. Ne in ne! Ko je pa videl, da nič ne opravi, je nastavlil aparat in ... Sprožil ga ni, kajti ženska jo je ko srna urnih pog ubrala brez niko kamenito ograjico.

»Sla je ko kaka potnajstletna.« se je malce razočaran smejal Lojze. Vendar je vztrajal: »Koš moram dobiti! Ej, bo že še priložnost. Kar pojdemo iskati kletkjarice! Te mi no bodo ušle.«

Spustila sva se po Rudarski navzdol in na vogalu spet vprašala neko žensko, kje je Mihečeva ulica?

»Ta je pa kar tu na levo ... Čipkarice bi radi? Pojdite z mano!«

Skupina letošnjih maturantov

Prvi povojni maturantje

Po tridesetih letih — to je tudi ena izmed obletnic letošnjega idrijskega slavlja — je letos spet maturiralo 35 prvih povojnih maturantov — 22 deklet in 13 fantov.

OD VASI DO VASI

● IDRIJSKA OBČINA šteje 12.900 prebivalcev. Samo v Idriji živi 5200 ljudi.

● ŠEBRELJE so razdeljene v Zgoranje, Srednje in Spodnje vas v Gorah vsa so pred nedavnimi dobili vodovod.

● V CRNEM VRHU imajo stitnosti z mizarstvom in gostinskimi podjetjem. Obe sta slabo gospodarili in eno so že prisilno likvidirali, drugo pa to še čaka.

● V PLUZNJAH imajo eno najboljših zdravil na Idrijskem. Tamkajšnji domačini se pečajo predvsem s sadjarstvom. Pri njih zlasti dobro uspevajo jabolka in brusnice.

● VOJSKO, zibelka partizanstva na Idrijskem, je najviše ležeči kraj, 1000 m nad morjem. Tu je doma živinoreja.

● SPODNJA IDRIJA je najstarejše naselje v občini. Sedaj postaja še skoraj predmestje Idrije.

Tipična idrijska hišica, o kateri meni Franjo Baš, da je tip rudarske hiše ne pa cerkniške

DO KONCA LETA: NOVA SEPARACIJA IN ŽIČNICA

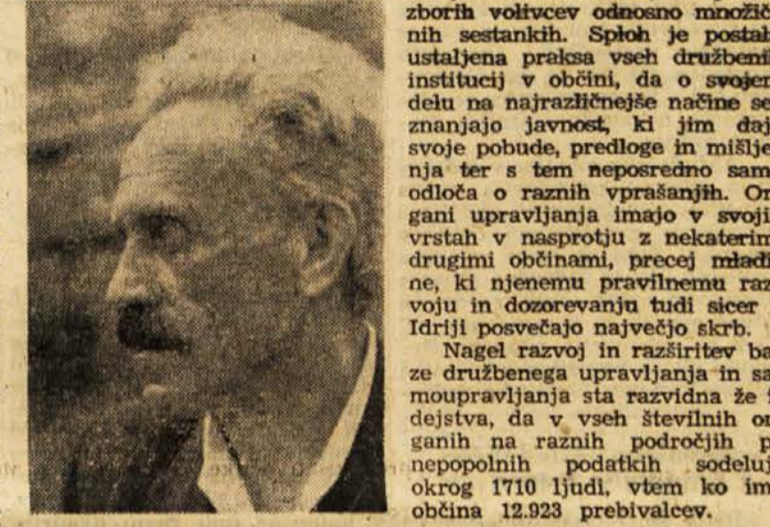
Da bi obdržali enak obseg proizvodnje, so v Idriji v teku številna dela, še več pa je načrtovano za odpravo motenj in ozkih grl. Do konca leta bo po mestnih ulicah utihnil ropot idrijskega večer svojega življenja.

Najstarejši Idričan in najmlajša Idričanka

Upled najstarejšega prebivalca Idrije uživa upokojeni rudar Ivan Vočina iz Bazoviške ulice št. 3, ki bo 27. junija dopolnil 92 let. Nekaj desetletij je prebil v rovu in njegove oči niso dostikrat vidеле sonca. Pehal se je pod zemljo in s številnimi drugimi ter kot dolga stoletja vsi njegovi predniki, kopal svetlo in plemenito živosrebrno rudo. Opešal je in ostarel v globinah in temi. Ko si je zadnjič obrisal pot s čela in zapustil rov, je vedel, da je s svojim dolgoletnim delom izgral iz Idrije zemlje tone in tone živega srebra. Sedaj ima dovolj svetlobe in sonca in brez gromotnih skrbi v miru in zadovoljstvu v krogu družine preživlja večer svojega življenja.

Pomenek na polju

Tišina ob Divjem jezeru

Nedaleč od mesteca se v Idriji, co odteka Divje jezero, ki ga strmo oklepa visoko skalovje. Če bi stal človek prav na vrhu, bi lahko iz vrtoglave višine pljunil naravnost v jezero. S ceste pravzaprav niti ni mogoče vedeti, da se tu skriva jezero. Vsakdo bi mislil, da je to le malo širši rovak Idrije ali pa kaka druga voda. Vendar se ta voda zaokroži v jezero, ki ga zakriva mimoidočim kakih deset do petnajst metrov visok, porasel breg. Preko njega je speljana stopničasta pot, ki drži okoli in okoli jezera. Cudovit mir je ob Divjem jezeru.

Fotografiral LOJZE JURC

Ob divjem jezeru

ali pa nekoč — bolj verjetno nekoč — so na vrhne stene posekali smreko. Strmoglavlila je naravnost v jezero. V njem se je še obrnila, potem jo je pa vrtnec potegnul na dno. Smreka je kasneje prišla na dan v reki Vipavi. Druga inačica: V Vipavi je utonila krava in voda jo je prinesla na površje v Divjem jezeru.

Po teh ljudskih govoricah naj bi bilo Divje jezero v zvezi z vodami na Vipavskem. Zal, jezero še ni dovolj raziskano. Vendar drži toliko, da je kraškega izvora (reka Idrijska namreč loči hribovje predalpskega sveta od Krasa), da z vipavskimi vodami nima zveze, pač pa ima zvezo z vodami Crnega vrha. Ko so jezero merili s svinčeno kroglico, so namerili 60 metrov globine.

Domačin, ki mi je tudi pripovedoval o Divjem jezeru, je dejal, da je sam že plaval čezenj. Jezero pa da plavalca dviga, ne pa da bi ga vlekle na dno, kot nekateri mislijo. Torej, ni vrtničasto. Sicer bodo pa o jezeru prav gotovo še kaj povedali raziskovalci kraškega sveta.

Zbrala in napisala BOŽA SKOBERNE in MARJAN DROBEŽ

Fotografiral LOJZE JURC

Od najmlajše do najstarejše — vse kletkja

VII. PLENUM CK LJUDSKE MLADINE SLOVENIJE

Aktivi mladih zadružnikov

Šola naprednega kmečkega proizvajalca

Na večeršnjem sedmem plenumu Centralnega komiteja LMS so razpravljali o kmečki mladini. Plenumu sta prisostvovala tudi člani Izvršnega komiteja CK ZKS Viktor Avbelj in član Centralnega komiteja ZKS Franc Kimovec-Ziga.

Po uvodnem referatu Staneta Kranjca »Prispevek mladine pri socialistični preobrazbi vasi« se je razvila obširna razprava, v kateri je razen mnogih udeležencev sodeloval tudi Franc Kimovec-Ziga.

Referent je uvodoma govoril o splošnih problemih kmetijske proizvodnje, o materialni osnovi za socializacijo naše vasi, zatem pa je obširne obravnaval vlogo subjektivnih sil v tej preobrazbi. Dejal je, da je zlasti v naših pogojih, ko je zemljiška posest tako zelo razdrobljena in vsakodnevno porajda kapitalistične tendence, ko se precejšen del mladih kmetov nima lastnih sredstev za proizvodnjo in jih večji kmetje še vedno izkoriščajo, vloga zavestnih sil velika in odgovorna. Če pomislimo, da je prav mladina še najmanj obremenjena z drobnolastniško mentaliteto, potem upravičeno pričakujemo njeno vse aktivnejšo vlogo v preobrazbi naše vasi.

Največ je bilo težav pri aktivnem vključevanju mladih zadružnikov v delo zadrug. V letošnjem letu se stanje izboljšuje, saj je bilo po nepopolnih podatkih izvoljenih pri zadnjih volitvah v upravne odbore 750 mladih kmetovalcev. Seveda pa je z izvolitvijo mladih zadružnikov pot komaj zastavljena. Potrebna sta v prvi vrsti pogum in volja za strokovnim izobraževanjem, za odločno zastopanje naprednih pogledov mladih in za neizprosni boj s konservativnim ocenjevanjem nekaterih starejših članov zadrug.

Aktivizacija mladine v združnem gibanju predstavlja enega osnovnih problemov za nadaljnje razvijanje socialističnih odnosov na vasi. Zato se mora mladina zavedati, da je zadružno gibanje predvsem njena stvar, predvsem stvar mladih in progresivnih sil. Gre za orientacijo mladega človeka: ali za bogatitev privatnika ali za krepitev kmetijske zadru-

ge s socialističnimi elementi. Kmečko mladino moramo podpreti, da bo edino v zadružništvu videla možnost naprednega razvoja kmetijstva in tako ustvarjanja primernejših pogojev za življenje.

Socialističnega razvoja v našem kmetijstvu pa si ne moremo predstavljati brez temeljite, splošne in strokovne izobrazbe kmečkega proizvajalca, predvsem pa mladega kmečkega človeka. Kmetijsko-gospodarske šole so le deloma izpolnile svojo nalogo. Predvsem je slabost teh šol v premajhni prilagojenosti življenjskim potrebam kmečkega mladince. Z ustanavljanjem in doslednim izvajanjem programa aktivov mladih zadružnikov moremo odpraviti te pomanjkljivosti, hkrati pa predvsem teoretično izobraževanje dopolniti s praktičnim delom v teh aktivih. Strokovno delo v aktivih mladih zadružnikov, eksperimentiranje, strokovna predavanja in ekskurzije so samo oblika praktičnega dopolnjevanja v kmetijsko gospodarski šoli pridobljenega znanja.

Zatem je tov. Kranjc govoril o ciljih in nameni aktivov mladih zadružnikov. Omenil je tudi, da se je v kratkem času gibanje mladih zadružnikov zelo raz-

mahnilo, saj je bilo ustanovljenih 185 aktivov s 5107 člani, medtem ko imamo v Sloveniji skupno 715 zadrug. Med okraji je na prvem mestu Celje, kjer je zaživelo že 65 aktivov.

Referent je omenil tudi probleme izobraževanja kmečke mladine v kmetijskih šolah ter v ostalih oblikah pošolskega izobraževanja. Na zaključku referata pa je govoril o ostalih nalogah organizacij LM na vasi.

Aktivi mladih zadružnikov so bili osrednja tema obširne razprave. Zastopniki posameznih okrajev so člani plenuma seznanili s prvimi izkušnjami teh mladih zadružnih teles.

I. G.

V Vidmu ob Ščavnici bodo odkrili spomenik 60 žrtvam

Pred sedemnajstimi leti — 30. julija 1939. leta — so pri Vidmu ob Ščavnici slovesno odprli prosvetni dom »Matije Gubca«; ta prireditev, katero je organiziralo domače »Društvo kmečkih fantov in deklet«, je imela takrat manifestativno obležje, hkrati pa je bila tudi odločen glas proti naraščajoči zločnosti Hitlerjeve agresije. Zborovanja so se poleg domačih komunistov udeležili tudi člani pujske »Svobode« in levo usmerjeni akademiki s članom CK KPS tov. Jožetom Lackom na čelu, malonedeljski prosvetarji z godbo na pihala in številni okoličani.

V spomin na ta pomemben

V Metliki odkrivajo nove arheološke zanimivosti

Na pobudo Belokranjskega muzeja in s pomočjo metliške garnizije JLA so v začetku tega meseca začeli na Borštniku v Metliki z načrtnim izkopavanjem starodavnega grobišča Ilirov. V zadnjih letih so na tem hribočku že večkrat našli na razne žare s pepelom, kar je dalo slutiti, da je bilo nekdo tu pokopališče naših prednikov. Pod strokovnim vodstvom arheologa Narodnega muzeja iz Ljubljane Vinka Stribarja so že v prvem tednu odkrili več novih žarnih grobov, v katerih so bili tudi keramični izdelki iz obdobja pribl. 1000 let pred našim štetjem. Z novimi najdbami bo Belokranjski muzej obogatil svoje arheološke zbirke, izkopavanje pa bo s svojimi ugotovitvami obogatilo tudi arheologijo in izpopolnilo več vrzeli iz obdobja zgodnjega naseljevanja Ilirov v naših krajih.

Z OBČNEGA ZBORA KMETIJSKE ZADRUGE V ROGAŠKI SLATINI

Koristni sklepi za bodoče delo

Iz poročil in razprave na občnem zboru KZ Rogaška Slatina je bilo videti, da je zadruga zelo dobro poslovala, posebno po polletnem obnem zboru, ko sta se združili zadruga Ratanske vasi in Rogaška Slatina. To potrjuje predvsem finančno poročilo, ki izkazuje precejšnjo vsoto dobička. Uprava je tudi uredila evidenco članstva. Tako je sedaj točno razvidno, kdo je član zadrug in kdo ni. Po sedanjem stanju šteje zadruga 500 članov.

Zadruga ima razen pospeševalnih odsekov še pet trgovskih poslovalnic, tržnico in mesnico. Zadnje čase pa se je začela baviti še z oskrbovanjem svojega članstva s premogom. Občni zbor je ugotovil, da so ti odseki zelo dobro poslovali. Pri odkupu sadja so imeli nekaj objektivnih težav zaradi pomanjkanja skla-

dišč in embalaže. Letos pa bodo skušali take in podobne težave odpraviti.

Zadruga je za pospeševanje kmetijstva marsikaj napravila. Vsestransko je nudila pomoč pospeševalnim odsekom. Med najboljše odseke sodi prav gotovo živinorejski odsek. Odbor tega odseka je organiziral rejna središča in nabavil nekaj bikov simentalske pasme. Tudi za svinje reji so se zelo zavzeli. Organizirali so 13 rejnih središč nemške oplemenjene pasme. Zavzeli so se tudi za vzrejanje štajerske kokoši. Nabavili so že 500 enodnevni piščance iz Loč in sedaj pričakujejo uspeh tudi na tem področju. Razen omenjenega pa je odbor organiziral več strokovnih predavanj. Ustanovljali bodo nova rejna središča, agitirali uvajanje preventivnih ukrepov, zgradili mlekarino itd.

Tudi sadjarsko-vinogradniški odsek je nekaj delal, vendar še do sedaj ni našel pravih oblik dela, kar bo moral vsekakor napraviti novi odbor. V bodoče bo odsek bolj skrbel za pomlajevanje in obnovo sadovnjakov in vinogradov.

Najmanj pa je delal poljedelski odsek. Za prihodnje pa si je postavil za nalogo organizirati proizvodnjo sortnih semen, čiščenje in razkuževanje semen, uničevanje plevela, koloradskega hrošča itd.

Decembra lani so ustanovili odbor zadrug. Ta je v kratkem času dosegel zadovoljive uspehe.

Upamo, da bodo uspehi prihodnje leto še boljši, saj so si na obnem zboru postavili lepe in koristne načrte.

Kaj bomo delali prihodnji teden v kmetijstvu

Od 25. junija do 1. julija

Poljedelstvo: Bliza se žetev ječmena, razen na Primorskem, kjer je že v teku. Ne zavlačujte z žetvijo ječmena, da ne boste imeli prevlečke gube. Izberite si najboljšo setev ječmena v svoji okolici in si jo zagotovite za setev v prihodnjem letu; to velja tudi za ostala žita. Ogledite si posevke, ki jih je priznala republiška priznavalna komisija. Uničujte plevel koruzi, krompirju in pesi. Razredite čim prej še nerazredčeno koruzo in pesu ter jih dopolnite s gnojilom. Umestite gnojila pred okopavanje in osipavanje.

Zivinoreja: Za koščjo na nižinskih travnikih je že kasno. Trava postaja že prezrela in rjava. Tisti, ki nimajo dovolj ostrvi in kozolcev, težko spravijo. Letošnje leto bo druga šola za vse, ki si še niso preskrbeli ostrvi ali provizoričnih kozolcev. Rešitev je siliranje silive trave. Kdor nima silosa, naj jo silira v provizoričnih silosih. Slabo suho seno je pripravljivo soliti. Na 100 kg sena damo prv 1 kg soli. Kravam ne pokladajte preveč mokre trave, da ne dobijo driske. Tudi pri zeleni krmi je treba živim dati sol. Za prašiče v tem času manj krme. Pokladajte jim mlado deteljo.

Vrtinarstvo: V tem času posadimo še zadnji grah in antiški fižol. Posadimo endivijo in glavno solato. Posadimo še jabolko. Paradižnike, kumare, gnilom. Paradižnike privzemimo in jim odstranimo zalitnike. Vse gredice pridno okopavamo in plevemo. Na fižolu zatrimo listne uši.

Krompir: Nasade semenskega krompirja večkrat prezreje in sprati odstranite vse od vrhunjske bolezi nastale rastline v tem času zalitke. Na Primorskem trije žetve, zato živijo ljubej pot odjuij. V trsnicah je potrebno rahlajti skorjo na grebenih, da ceplice dobro odzveni; v matičnjakih pa privzemite mladice in trgajte zalitnike.

Sadjarstvo: Sadjarji, ne pozabite na okopavanje kolobarjev v mladih nasadih. V rodah nasadih pospešimo rast plodov kakor tudi listov z zalivanjem s tekočimi gnojili in z redčenjem preostih, zlasti slabih in pokvarjenih plodov. S precejšnjo drevoja odstranite z debel in veji vodne poganjke. Mlade žilne poganjke, dolocene za voditeljice, privzemite k palcam ali locnjem, ostale poganjke prikrajšajte ali pripognite navzdol. Poberite vse česnje z dreves. S tem boste preprečili, da bi se razvile ličinke česnjeve muhe, splezale v zemljo in se tam zabule.

Cebelarstvo: Cebelarji, skrbite za obnovo matice v panjih. Pomagajte si z rojilnimi matičniki. Razgrizani matičnički povedo, da je rojilno razpoloženje minilo. Krmite roje in naroznajte. Pripravite se na kostonjedo pašo. Zaščitite rastlin: Vinogradniki, pokopite svoje vinograde res temeljito, ker samo s tem lahko obranite svoje pridele. Sadjarji, tretje pokropite sadovnjakov proti škrlupni in jabolčnemu mu zavijaču ter ostalim škodljivcem; zlasti proti listnim ušem, vsled množnega pojava. V prihodnjih dneh pričakujemo izbruh krompirjeve plesni, ki je zelo nevarna predvsem za rane sorte. Pazite na posebno opozorilo glede pojava fitoflore.

Kmetijski inštitut LRS Ljubljana

Otroci na počitnicah

Iz Pomurja pojde letos več ko 1000 otrok v dečja okrevališča in počitniške kolonije. Dve skupini otrok, ki so bili potrebni nižinskega zdravljenja, sta se že aprila mudili v Malinski in Selcah pri Crikvenici. Okrog 150 pionirjev in pionirk je ta teden odšlo na Koroško — prva skupina v Sekiro ob Vrbskem jezeru, v kateri je tudi znani pionirski pevski zbor radgonske Svobode, ki bo priredil v slovenskih krajih Koroške več koncertov, druga pa v Seeboden. Soboška občina bo na svoje stroške poslala 50 otrok v Vrnsko pri Celju, lendavska občina pa 190 v Solčava v Savinjski dolini. Julija bosta odšli iz Pomurja še dve skupini: 250 otrok v Banjolo pri Puli, 90 otrok pa v Ortnek na Dolenjskem.

Zveza društev prijateljev mladine in Zveza borcev pripravljata taborjenje za 165 partizanskih otrok v Novem pri Crikvenici. Taborjenje bo julija.

Tudi pomurski taborniki bodo letos preživeli nekaj dni pod šotiri. Podmladniki lendavskega rodu »Beli rudar« in soboškega rodu »Veseli veter« že taborniki doma ob Dobrovniškem jezeru, starejši vrstniki pa se bodo podali v Solčavo in Stoje pri Puli. Taborniki madžarske narodne manjšine rodu »Umetno jezero« pa so taborniki teden dni v Hodošu ob državni meji, kjer je obilo borovih gozdov. —jz

Kraške iz raznih krajev

To teden so v Ločah pri Slov. Konjicah že četrtič praznovali krajevni praznik kot spomin na uspešno borbo Šercojeve brigade. Na praznik popoldan ob peh je bila slavnostna seja krajevnega odbora SZDL, katero so prisostvovali še funkcionarji in odborniki ostalih organizacij. Za tem pa je bila proslava pri spomeniku padlih borcev, kjer so predstavniki organizacij položili več vencov. Razen govora je prišlo tudi sodevala še poljskanska godba. Zvečer pa je mladina iz Loč in bližnje okolice v kino dvorani ponovila igro »Operacija«, ki je privabila mnogo gledalcev. Mladina iz Loč je pokazala, kaj zmore, saj je to odrsko delo kaj zabavno. Pri tem gre pohvala tov. Partirkovi, ki je delo režiral. Priznati je treba, da so Ločani svoj praznik res dobro pripravili.

Člani sindikalnega odbora podružnice unjarskega kombinata KONUS v Slov. Konjicah so na nedavni seji predlagali, da bi v prihodnjem mesecu izvedli polletni občni zbor njihove organizacije. Razen sindikalnih odbornikov bi na tem zboru poročali še člani organov delavskega samoupravljanja in predstavniki kolektiva v ljudskem odboru in zboru proizvajalcev. Grajaljo se tudi predlog, da bo celotni sindikalni aktiv v podjetju v kratkem proučil osnutek novega zakona o delovnih odnosih. Ker se je od podjetja KONUS odvojil oddelček strojogradnje, ki bo s prvim julijem postal samostojno podjetje, bo s tem dnem začel delovati tudi njihov sindikalni odbor. Zato so na tej seji sprejeli tudi nekatere nalo-

Zaključek na Glasbeni šoli v Litiji

Litija je znana po svojem glasbenem udejstvovanju že iz prejšnjega stoletja. Pevsko društvo »Lipa« in godba na pihala imata pri nas že dolgoletno tradicijo. Pred dvema letoma smo dobili tudi glasbeno šolo, ki jo podpira naša občina. Te dni smo imeli zaključni nastop. Djalci Glasbene šole, ki jo vodi profesojski zbor pod vodstvom ravnateljice Slavka Korošca iz Ljubljane, so dokazali, da so delali med letom vestno in so s svojimi nastopi zadovoljili stare in številne prijatelje mladega rodu. Glasbeni šoli v Litiji obiskujejo tudi nekateri mlajši godbeniki, ki sodelujejo pri mestni godbi na pihala. Litija je dala v zadnjih letih več mladih glasbenikov, ki so dokončali glasbene študije v Ljubljani.

ge, ki jih bo potrebno izvesti v zvezi z osamosvojitvijo oddelka strojogradnje.

Občinski svet zveze Svobod in prosvetnih društev v Slov. Konjicah je v kratkem sklical na skupni posvet predstavnike vseh Svobod in prosvetnih društev na svojem področju. Na tem bodo člani sveta poročali o njegovem delovanju od ustanovitve dalje, predstavniki društev pa bodo podali poročila o njihovemu delu v pretekli zimski sezoni. Razen ostalih dejavnosti bo občinski svet zveze Svobod in prosvetnih društev dal največjega poudarka na splošno izobraževanje potom seminarjev, predavanj itd. V prvi vrsti pa gre tu za izobrazbo članov raznih organov delavskega in družbenega upravljanja. Na tem posvetu bodo sprejeli tudi nekatere okvirne smernice za delo sveta in društev v prihodnji sezoni. L. V.

Industrija platnenih izdelkov

Jarše — pošta Domžale

sprejme takoj (ali po dogovoru) v službo

mojstra oplemenilnice tkanin

V poštev pridejo reflektanti z dovršeno tekstilno šolo, ki imajo vsaj 3 do 5 let prakse v oplemenilnici, ali pa tudi tehniški kemije, ki so že delali in imajo prakso v tekstilni industriji.

Plača po dogovoru. Komfortno stanovanje za samca ali za poročenega je takoj na razpolago

Ponudbe pošljite na upravo podjetja do 15. julija 1956. 2503

Sevniško »Gledališče mladih« v Trbovljah

Danes bo v Trbovljah gostovalo »Gledališče mladih« iz Sevnice, ki se že nekaj časa v sevniški občini in bližnji okolici prav uspešno udeležuje ter postavlja na oder edajle bolj zahtevna dela. Sevniško »Gledališče mladih« bo v Trbovljah v dvorani Delavskega doma uprizorilo F. Grillparzerja tragedijo »Ljubezni in morja valov«. V tej grški tragediji nastopajo večinoma mlajši člani dramske družine.

Ljudsko revijo Prešernove

družbe **OBZORNIK**
dobite v vseh knjigar-
nah, kioskih, trafikah

Ob gornjem toku Dravinje

Nevarno kratak je gornji tok Dravinje. Kadar se nad Hudinjo, Resnikom in Skomarjem zgrnejo temni oblaki, je vselej nevarnost, da se na vzhodni strani gornji tok spremeni v besni hudournik. Ni dolgo tega, ko je preoral bregove in razširil strugo proti Zrečam. Skoraj vsako leto se primeri kaj podobnega. Okrog zrečke tovarne so potok regulirali in utrdili obzreje s kamnitimi škarpami. Tu je bilo manj škode, drugod pa se je voda razlila čez bregove in travnike. Zdej je polsetno zelenje že prekrilo sledove povodnja, narava nekako sama izgleda škodo, ki jo povzročila Dravinja. Toda opomina za prihodnje ostane; boljše bo enkrat za vselej zrtvovati nekaj milijonov za regulacijo Dravinje, kot vsako leto šteti te milijone za povzročeno škodo.

Na Vitanjskih planjavah zvonjajo zvonci čred. Pastirji iz Vitana, Zreč in Oplotnice so prignali govedo na pašo. Na tej strani Pohorja se spet razvija planšarstvo. Zanj je dovolj možnosti na prostiranih planjavah okrog Rogla. Pašniki so bili zanemarjeni, zdaj jih pohorske zadruge s skupnimi močmi urejajo. To delo ni več tako težavno, saj brnijo na vrhu Pohorja Unimog, s njimi lahko pripeljejo v nekod nedotaknjeno kraljevstvo Pohorja umetna gnojila, semena id vze, kar je potrebno za napredke pašništva.

V Skomarju ne potivajo. Še ob večerih in pozno v noč so oglašali Medvedove hiše petje ubranih glasov, nato pa zvonki skomarjske domače godbe. Igralci se ubadajo z »Zadranim ženi-nom«, šolski upravitelj Čepič pa teka okrog po kmetijah in zbira les, kame-nje, pesek, vozniške in zidarje. Drugo nedeljo v juliju bodo priredili veliko slovesnost. Oddolžiti se hočejo padlim partizanom, odkrili jim bodo spomenik in spominsko ploščo. Za ta dan bodo okrog in okrogli okoli spomenika Jurija Vodovnika, pohorskega ljudskega peva. Najvišje ležeča pohorska vasica bo prvič praznovala svoj kulturni teden in »Vodovnikovo nedeljo«.

V Skomarju so našli pohorski partizani vedno varno zavetje in gostoljubno sprejem. Po vojni Skomarjani niso nikdar zatijali. Kolikor je bilo v njihovih močeh, so pripomogli k napredku svoje vasi. Toda še vedno so odrezani od sveta, nobene ceste nimajo, ki bi jih povežala z dolino. Slabi in razdrti kolovozi drže v grane, na katerih se lahko pobijejo ljudje in živina. Nad Skomarjem pa se razprostirajo temni gozdovi, iz katerih je treba speljati tisoče kuhinjskega lesa v dolino. Kako Skomarjan, že pol stoletja sanjajo o cesti. Ne samo zaradi njih je potrebna, zaradi napredka kmetijstva, zaradi lesa, planšarstva in gozdarstva. Kdaj

ŽELEZNE MONTAŽNE GRADBENE ODRE

DOBAVLJA PROMPTNO Z VSEMI VEZMI IN OPORAMI

gradbeni material

LJUBLJANA

VIŽMARJE

TEL. LJUBLJANA 27-15, 27-75

Negovanje otroškega govora

Otrokov govor je treba negovati. Zal mnogi roditelji menijo, da se bo otrok prej ali slej naučil lepo in pravilno govoriti brez posebnega vpliva odraslih. Da se bo naučil govoriti tako, kakor se je naučil hoditi. To pa ne drži. Čeprav se bo otrok v normalni razvitimi glasilkami in normalnim sluhom res naučil govoriti, je kakovost njegovega govora, bogastvo besednega zaklada,

Dojenčki se ponoči zelo radi razbrcajo. Zato prevezujemo odelce na posteljico, kar pa včasih tudi ne pomaga, da bi ostal otrok pokrit. V Nemčiji so izdelali odelce, ki jo pritrjujejo, kakor vidite na sliki, s trakovi na žimnico, spodaj je odeljica, ki je v obliki vreče, zašita, zgoraj ima naramnice, v sredini pa je pritrjena zadržga. Da pa otrok ne more zadržga sam potegniti, je zgoraj prekrita z blagom.

Zbiramo za vas ZBIRAJTE ZA NAS

- Ce jemo borovnice, postanejo zobne črni. To se ne bo zgodilo, če bomo borovnice odtisnili nekaj kapljic limone.
- Ojinate steklenice lepo pomijemo s pivnikom. V steklenice natičimo nekaj kosovov pivnika in polijemo z mlačno vodo. Pivnik bo pobral vsa maščoba.
- Ce kane mast na pod, jo poltjemo takoj z mrzlo vodo, da se mast strdi in ne vleze v pod.
- Svilen dežnik, ki je padel v blato, lepo očistimo s špiritom.
- Ovežljivo penečo pliščo dobimo, če skuhamo narezano rabarbaro v precej vode. Ko je rabarbara kuhana, sok odlijemo, pridenemo košček limone ter noževo konico jedilne sode. Sok po okusu lahko tudi sladkamo. S. B.
- Ce v kuhinjo stije sonce in če nimamo rolet, pritrjimo na notranje stipe bel papir. V kuhinji bo postalo prijetno hladno. V. R.

Dobra češnjeva jed

V skledi vmešamo 15 dkg margarine in 15 dkg sladkorja ter 3 rumenjake. Ko se zmes lepo speni, dodamo 15 dkg moke, pol pecilnega praška, nekoliko nastregnane limonine lupine in sneg treh beljakov. Testo položimo v dobro namažano pekač, povrhu pa potresemo 1/4 kg česni brez koščic. Lahko jih ostadkamo in posipamo s cimetom.

pravilna izgovorjava, intonacija, ritem in samo pojmovanje pomena besed, v marsičem odvisno od tega, ali smo si sistematično prizadevali, da bi se otrokov govor razvil ali ne.

Dobri učitelj že prve dni, potem ko pride otrok v šolo, jasno spozna, ali so doma pazili na otrokov govor. Učitelj si prizadeva, da bi pravilno vplival na otroka v tem smislu. Otroški govor je tesno povezan s splošnim umskim razvojem. Govor majhnega otroka se zelo razlikuje od govora odraslih. Besede izgovarjajo često nepravilno, njegov besedni zaklad je skromen, otrok govori v kratkih stavkih, izpušča besede in jih nadomestuje s kretinami in mimiko. Z razvojem umskih sil postaja tudi otrokov govor za poslušalca čedalje natančnejši in razumljivejši. Misel in govor sta tesno povezana, čeprav nista istovetna. To poudarjamo zato, ker je delo za razvoj otrokovega govora hkrati delo za razvoj otrokovih umskih sposobnosti in nasprotno.

Tu bomo omenili samo nekatere momente, na katere je treba opozoriti starše in vzgojitelje v zvezi s tem vprašanjem. Najprej je treba paziti na to, ali otrok pravilno izgovarja besede. Paziti moramo, da ne izpušča zlogov ali da jih ne zamenjava z drugim. Ko popravljamo napake v otrokovem govoru, ni treba ponavljati napačno izgovorjene besede, marveč jo samo jasno izgovorimo in pozneje v govoru večkrat ponovimo. Mnogi roditelji delajo pri tem zelo veliko napako, ker posnemajo otroško bledetanje, misleč, da otroku to bolj prija. Iz ljubezni do otroka posnemajo njegov govor, pri tem pa ne razumejo, kako škodljivo je to zanj. Z otrokom je treba govoriti jasno, počasi, kar najbolj pravilno in tako se njegov posluš navadi na pravilno izgovorjavo in pravilno rabo besed.

Vzoredno s preverjanjem pravilnosti izgovorjave bomo tudi preverili, ali otrok razume besedo, ki jo izgovori, pravzaprav ali razume njen pomen, še več, na konkretnih primerih si bomo prizadevali, da mu pojasnimo, kaj tista beseda pomeni. Imena naj pobežuje s predmeti, ki jih opazuje, ostale vrste besed pa s konkretnim opraviлом, lastnostjo, položajem. Tako bo najlaže razumel novo besedo.

V prizadevanju, da bi pomagali otroku pri razvoju govora, je zelo važno uporabiti najprej razgovor odraslih z otrokom. Otroška igra, gledanje slik (n. pr. v slikovnici ali knjigi) so dober povod za razgovor. Potem pa pustimo otroka, da govori sam. Tako se polagoma nauči govoriti ali pripovedovati lepo povezano, kar vidi ali misli. Otroka pri tem spodbujamo z vprašanji. Za otroke je zelo koristno tudi poslušanje govora odraslih. Tu je treba uporabiti zgodbe ali pravljice, ki so za otroka zlasti privlačne. Pripovedovati pa ma jih moramo lepo. Z glasom, ki bo poudaril smiselno in vsebinsko važne stavke, ki pa naj ne bo preveč teatralen. V pripovedovanju zgodb otrokom in v razgovoru z njimi se moramo opirati na osrednemu tonu in pretiravanju v uporabi deminutivov (ročica, nožica, glavica itd.).

Lepo, izrazno branje literarnih, otrokom dostopnih del, ki

jih bero roditelji ali vzgojitelji, pomaga otroku, da se nauči govorne intonacije ali ritma. Vsebinska dela do vplivala na otroke, da si bo zapomnil žive izraze, da jih bo pozneje uporabljal v igri. Tako otrok obogateva svoj besedni zaklad. Tudi radijske oddaje nam pomagajo razvijati otroški govor. Se več dostane otroško gledališče, ker oprane izpoljen umetnikov govor, povezan z zavzvozanjem otroku globoko v zavesti, dramatizacija pripovedk in kratkih gledaliških prizorov, v katerih sodelujejo otroci, so zelo dobro pomagalo za vežbanje otroka v pravilnem, izraznem govoru.

Na koncu je treba poudariti še to, da je treba pri otrocih negovati spretnost govora z otrokom in odraslimi in jih naučiti, da bodo tako, kakor sami žele, da jih poslušajo drugi, tudi sami poslušali druge, ko govorijo. Prizadevati si naučite otroke, da vas ne bodo prekinjali v govoru, marveč, da bodo povedali pozneje isto, kar žele. Toda istega pravila se držite tudi sami, ko govorite z otrokom.

In še nekaj. Otroka je treba naučiti, da govori tiho, da ne

Vsi ti momenti, na videz morda nepomembni, imajo važno vlogo za razvoj otroškega govora, ki je zelo važen za ves otrokov razvoj. Neki psiholog, ki se je ukvarjal s proučevanjem govora otrok in odraslih, je pravilno rekel, da se v govoru običajno očituje ves psihološki človeški lik, v tempu govora — njegov temperament, v intonaciji in ritmu — njegov duhovna vsebina. Zato morda ni potrebno še enkrat poudariti, kako važno je negovati otrokov govor.

R. MILENKOVIC

Moška

Ceprav je minilo že mnogo let, odkar so moški nehali nositi čipke in brokat, dokolenke in bele nogavice, so se nekateri deli nekdanjih moških oblek ohranili vse do dandanes. Frak je postopoma spreminjal svojo linijo, toda osnovni kroj je ostal isti. Sa-

je bilo pretirano in neudobno, vse tisto, kar se utegne danes zdeti lepo, jutri pa smešno. Zdaj si moški izboljšujejo svojo postavo s športom, ne pa s krojaškimi umetnostmi. Blaznice iz vate so izginile z ramen, trde prsi na sakojih pa so odsto-

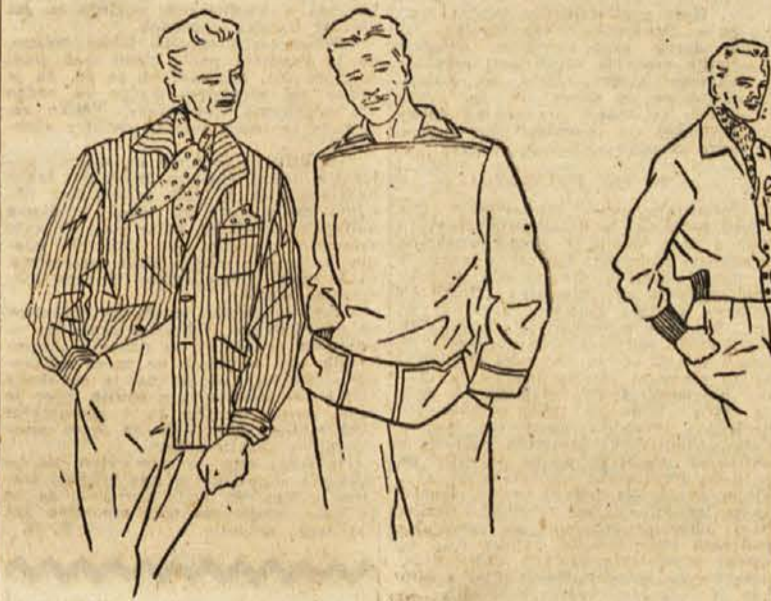
Poletna bluzna spominja na srednjeveške oprsnike. Do pasu sega, ukrojena je kot kimono ali pa ima globoko všite rokave ter se v pasu in v pesteh zaključuje s pletenim delom. Često jo izdelajo iz dveh različnih tkanin, vzorčaste in enobarvne. To lahko poletno modo dopolnjujejo sakoj-srajce, izdelani iz platna, lita ali tropicala. To je po kroju sako, toda po načinu izdelave je srajca in peremo ga kot ostalo perilo.

POLETNE OBLEKE

Poletne obleke z ozkimi, kratkimi zavijki in komaj naznačenim pasom izdelujejo iz lahkih, ostrih tkanin, ki prepuščajo zrak in se ne mečkajo. Popelini imajo večina enake vzorce kot blago, seveda pa nosijo tudi enobarvne. Lister, tropical in šantung platno, enobarvni ali z nevsiljivimi vzorci, so še nadalje v modi. Vse poletne obleke so brez podlage in brez telovnika, česar ni treba posebej poudarjati.

DEŽNI PLašCI, TEŽKI 250 gr

Dežni plašči imajo spet klasičen kroj. Kratki so, s preoblečnimi gumbi ter ovratnikom in včasih imajo prešite majhne zavijke ter spodnji rob. »Montgomery« plašči s svojimi kompliciranimi krojem in neštevilnimi

pile mesto mehkim in podložnim samo s svilo. Da bi se počutili čim udobnejše, so moški celo sako zamenjali z bluzami, jopiči in jopicami.

SRAJCE-BLUZE

Za hladnejše dni je zdaj moderna moška srajca iz korda (črtast žamet) vseh barv, z dvema žepoma in s širokim in nizkim ovratnikom. Seveda je močta žamet prati. Srajce iz tankega, enobarvnega blaga ali jerseyja v svetlih pastelnih tonih postopoma izpodrivajo pri delu in v mestu srajce iz popelina.

Za poletje so srajce-bluze zelo različne. Dolge ali kratke rokave imajo in odprte široke ovratnike in nosimo jih čez hlače, izdelane pa so iz najrazličnejših bombaznih, lanenih in umetnih tkanin. Vzorci so progasti, križasti ali melirani kakor tweed.

gumbi ter nepotrebnimi naramniki so po svetu izginili iz mode, naša konfekcija pa jih še vedno izdeluje.

Najnovejši dežni plašč je iz perlonu in ne sme biti težji od 250 gramov. Lahko ga zvijemo in nosimo v torbici, iz istega blaga pa izdelujejo tudi hlače za kolezarje in motoriste. M. B.

Kako uporabimo različne ostanke blaga

V vsakem gospodinjstvu se časoma nabere kar precej raznih ostankov blaga, starega in novega. Marsikatera s področja to staro šarčo zavrže ali pa jo pusti ležati. Kako lahko iz starih stvari naredite kaj praktičnega? Najprej pogledajte vse predale in omare in izločimo iz njih vse, kar trenutno ne potrebujemo in naredimo red. Krpice prepračimo in pregledamo, če se niso v njih zaredili molji. Cesar se sme moremo uporabiti, izločimo, drugo pa sortiramo, po barvi in vrsti blaga. Iz starih svilnenih nogavic si naredimo vročice, tako da jim odrežemo stopala, nogavice zavozeljamo, obrnemo, vanje pa spravimo enako krpice, ki jih bomo še potrebovali.

Močnejše nogavice ali dokolenke, katerih podplati so strgani, gornji del pa je še dober, uporabimo tako, da odrežemo podplate, jih na obeh straneh zarobimo z daljšim vbrdom na stroju, napeljemo elastiko in imamo »varovalec« za rokave ali pa jih natakemo čez žabice najmlajšim, ko plezajo po tleh. Stare perlon nogavice vključimo na notranjo stran rokava puloverja in opazilo bomo, da bodo na komolcih bolj trpežni.

Tudi stare nogavice iz pralnega usnja, ki so že odslužile, lahko koristno uporabimo! Naredite jih na trakove, ter jih v sredini sešijete, tako dobite gobo za umivanje oken. Trakove sešijete tako, da dobe obliko čofa.

Kaj pa stari plašči iz polivinila in predpasniki? Kaj vse se da iz njih narediti. Poleti se jezimo, ker se nam zemlje tako hitro osuše. Naredite si iz starih predpasnika ali plašča vročko zemlje in nam ostanejo dva do tri dni lepo mehke, še bolj bomo vesele teh vročk pri nakupovanju, saj včasih vidimo v cekarju vse; meso, zelenjavo, kruh, zemlje itd. Veliko bolj higienično je, če bi imeli za vsako stvar posebno vročko. Tudi toaletni pribor je najbolj ohranjen v vročkah iz polivinila, ker so neprimerno bolj in jih ni težko čistiti. Naredimo male vročke za predmete, ki so večkrat mokri, kakor milo, zobna ščetka, krtače itd. Naredijo tudi eno večjo za vse skupaj, kar je še posebno praktično, kadar smo na potovanju. Če šivamo s šivalnim strojem tkanino iz plastičnih mas, šivajmo vedno le z velikimi vbodi, kajti kratki in gosti šivi trgajo. Debla silvanka pa pušča luknje.

Zelo praktična so tudi pokrivala iz Zaredi ležanja postane perilo rumeno. Spet bo lepo belo, če ga splaknemo v tridostotnem vodikovem dvokislu in posušimo na soncu.

Madeže od borovnic na belem blagu poltjemo z vodikovim dvokisom in speremo z mlačno vodo.

polivinila za kozarce in lonce, ki jih gospodinjke, ki bodo spoznale njih prednost, ne bodo zlepa opustile. So praktična, ker se dajo lepo čistiti (umijemo jih v mlačni milnici — vroče vode ne prenesajo, nato pa splaknemo v hladni čisti vodi), in kadar jih ne potrebujemo več, lepo umite shranimo. Spomnimo se navedenih kozarcev, v katerih imamo kumarice, papiriko, marmelado, med, itd. Navadno jih prekrivamo s celofanom, ki pa se kaj rad raztrga, in ga moramo često menjati. Kadar pokrivala delj časa ne uporabljamo, ga umijemo in prav na tanko namažemo z glicerinom. P. E.

Vkuhavanje v patentne kozarce v navadnem loncu

Začel se je čas vkuhavanja sadja. Najprej bomo pripravili v kozarce nekaj češenj, nato jagode in nato po vrsti, kakor pač sadje zori. Gospodinj-

Tovarna »Niko« v Zelenikah je izdelala prototip mešalnika, ki ga je razstavila na razstavi Tehničnega napredka in izumov na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Ko bo mešalnik v prodaji, bo stal približno 28.000 dinarjev

nje prav rade vkuhavamo v patentne kozarce. Zlasti zato, ker tako vkuhavanje mnogo manj stane, saj ne potrebujemo toliko sladkorja, drugič zato, ker smo sigurne, ko kozarce prime, kakor pravimo, da bo ostal kompot, vse dokler ne bomo kozarce odprli, dober in se nam kompot ali marmelada ne bo pokvaril. Za patentne kozarce pa potrebujemo tudi lonec. Le-tega pa v vsaki hiši ni. Zdaj jih je v trgovini težko dobiti in tudi dragi so kar precej. Razen tega pa, tudi če dobimo lonec za vkuhavanje patentnih kozarcev, ne dobimo topolmera, zato je prav vsiceno, če ve in naredimo nekaj plasti krp ali papirja, lahko pa kakšno mrežico, tudi kozarce, ki smo jih zbrsali in zaprti in jim na pokrov, pritrjili vzmeti, ovijemo s krpo in jih postavimo v lonec. Kozarci naj se ne tiče. Nato previdno nalijemo vodo, ne da bi polnil pokrovice pri kozarcih. Vode naj bo do tridesetine visoke kozarcev. Če lonec položimo nekoliko večjo krpo in tako položimo hanj še pokrov. Tako pripravljena lonce postavimo na ogenj in ko silimo izpostaviti vodo in da bo skoraj zavrela, pustimo lonec na ognju še toliko časa, kolikor zahteva posamezno sadje. Na primer češnje v soperi 20 minut, češnje nekoliko manj, bruske pol ure. Potem lonce odstavimo, kozarce pa pustimo v vodi tako dolgo, da se ohladi. Potem jih vzamemo ven, zbrsimo in postavimo na suh mesto, ki ni izpostavljeno soncu. Vsak kozarec pa moramo pogledati, če je dobro zaprt.

Gredica s cveticami za rezanje

Pri nas imamo precejšnje število lepo urejenih vrtov, nikjer pa ni videti gredice, ki bi bila namenjena samo cveticam za rezanje. Drugače je to na kmeth, kjer imajo v zelenjadnem vrtu na posebni gredici zajčke, astre, georgine in prežljko. To naj bo vzgled za vrtičkarje, saj takšna gredica zares ne spada v okrasni del vrta, kjer smo cvetlice namenili za okras zunanjega okolja. Gredico s cveticami za rezanje skrijemo v najbolj oddaljen kot zelenjadnega vrta, tako da domači aranžer v primeru potrebe lahko brez pomislekov poroče vse cvetje. Ako te gredice ni, se težko izognemo prekradajem, kadar je treba v okrasnem delu vrta porozati preve vrtnice, najlepše ostrožnike, redke vrste lilij, ali pa najnovejše sorte narcis in gladijol. Cvetlice sodijo k človeku in čim bolj bo rasla stanovanjska kultura, manj bo v stanovanjih razne nepotrebne navlake, tem bolj pa bomo pogrešali cvetlice. V sodobnem, preprosto urejenem stanovanju so cvetlice tisti element, ki prinašajo vanj prijetne izpremembe za najrazličnejše priliko. Morda zanekat zadostuje samo nekaj grmičev trajnic, ki cveto zaporedoma od spomladi do jeseni, kasneje pa bomo pomladovali več, ali pa bomo glede vrste cvetlic postali izbičnejši. Navedel bom nekaj najlepših in najbolj hvaležnih cvetlic za rezanje, namerno pa bom izpustil cinije, astre, zajčke in georgine, ki jih je povsod dovolj. V naših vazah

mora biti nekaj novega, tako da bodo cvetlice vsaj vsakemu drugemu gostu zanimive, mnogi pa se bodo zanimali tudi za njih vrsto in ime.

Med trajnicami je primeren za rezanje rumeni rman (Achillea), ki je lep celo posušen. Skoraj popolnoma je izginila iz naših vrtov lepa temnoderja preobreda (Aconitum), ki je zame ena najlepših visoko rastočih trajnic. Tisti, ki hodijo v planine, bi bodo govorili radi pritrčili, saj je modra preobreda njihov čudovit okras. Kam so izginile nežne orlice (Aquilgia), zvočnice Campanula in njim soroden platicodon (Platycodon)? Lepe očke (Coreopsis), poletne marjetice (Pyrethrum) in galjardije so pri nas redke, sicer pa

hvaležne cvetlice za rezanje. Prav tako bi lahko rekli o sibirski peruniki, Hendersonovi veroniki in montbreciji. Za izbor pa moramo še izpopolniti z raznimi enoletnicami, ki morajo prav tako biti nekaj novega, nekaj posebnega pa tudi, če so to stare, morda že poznajljive vrste cvetlice. — Na prvem mestu med njimi je gotovo grintavec (Scabiosa), ki ga ne boste mogli nikdar več pogrešati, ko boste spoznali njegovo lepoto. Poletni mak (Papaver nudicaule) je izmed vseh makov najlepši in se v vazi najdlje drži. Rdeče, roza in bele kozmeje (Cosmos) so idealne za rezanje in celo na najbolj pustih tleh naravnost bujno uspevajo. Zlasti priljubljene so rumene, ki so razmeroma nizke rasti. Celu ageratum, ki se odlično druži s pasjimi kamilicami in aiskimi cinijami, je v vazi prava krasota. Posebno lep in redek je arktotis (Arctotis grandis), ker nekoliko spominja na čudovito gerbero, ki smo jo pred kratkim lahko videli v ljubljanskih cvetličarnah. Nikjer tudi ni videti okrasnega gobeka, poletne fuzije (Clarkia) in tobacije (Godetia). Pozabljen je lepo dišeči rozetelj (Reseda), ki je vkljub svoji staromodnosti v primeru vazi vsaj tako lep, kakor kakšna gladijola.

Poizkusite dobiti navedene cvetlice in videli boste, da pride tajinstvena strast po nečem novem kar sama od sebe, ne da bi se tega zavedali. Miha Ogorevc

ŠPORT IN TELESNA VZGOJA

ŠAHOVSKI DVOBOJ JUGOSLAVIJA SOVJETSKA ZVEZA

Prva polovica:

ZADOVOLJIV USPEH

Po četrtem kolu 18,5:13,5 za SZ

Potem ko so šahovski reprezentantje Jugoslavije in Sovjetske zveze večeraj odigrali prekinjene partije, je bila končana polovica dvoboja. Ze sedaj so naši šahisti dosegli dober uspeh, ki nam daje pravico do drugega mesta na svetovni šahovski rang-listi.

Table with 5 columns: Kolo, I, II, III, IV, Skupno. Rows for SZ and Jugosl. showing scores.

DJURASEVIC V BOLJSEM POLOZAJU PROTI GELLERJU

Beograd, 23. jun. V prvih treh urah igranja v V. kolu dvoboja Jugoslavija - ZSSR ni bila zaključena nobena partija. Toda na vseh deskah se bijejo hude bitke.

Gligorič - Smislov remi

Posamezniki pa so doslej dosegli te-le rezultate:

SZ: Smislov, Tajmanov, Korinoj in Geller 2,5, Keres, Averbach, Petrosjan in Boleslavski 2, Simagin 0,5 točke.

Jugoslavija: Matanovič, Karaklajič 2,5, Gligorič, Milič 2, Ivkov 1,5, Trifunovič, Djurašević, Pirc, 1, Udovič in Rabar 0 točke.

Potemtakem ima izmed vseh najboljši rezultat Tajmanov, ki je iz treh partij dosegel 2 in pol točki. Od naših sta dosegla nad 50% Karaklajič in Matanovič (62,5), Milič, Gligorič in Djurašević pa imajo točno polovico dosegljivih točk.

Takšen uspeh v prvi polovici dvoboja bi moral dati našim igralcem še več zaupanja vase, ki jim ga je doslej v odločilnih trenutkih primanjlovalo.

Pirc proti Petrosjanu, dr. Trifunovič proti Gellerju in Ivkov proti Gellerju so imeli tako jasno dobljene položaje, da jih je videl vsakdo v dvorani, le oni ne. Če bodo v drugi polovici odpravili to neučinkovitost, bi mogli biti končni

rezultat dvoboja s SZ zelo ugoden za nas.

Zanimanje za dvoboj je v Beogradu tako veliko, da je dvorana Kolarčeve univerze vsak dan polno zasedena. Gledalci glasno spremljajo vsak uspeh našega moštva. Zato je moral Sekretariat šahovske zveze izdati posebno sporočilo, v katerem prosijo gledalce, naj se vzdržijo glasnih komentarjev in izrazov svojega rajpoljenja, ker to precej moti igralce, posebno pa tiste, ki so v časovni stiski.

Danes bodo igrali peto kolo: Korinoj - Matanovič, Geller - Pirc, Averbach - Rabar, Boleslavski - Milič, Gligorič - Smislov, Karaklajič - Keres, Ivkov - Tajmanov in dr. Trifunovič - Petrosjan. Ker kapetani obeh moštvele opoldne pred začetkom igranja sporoče, če bodo v njihovem moštvu nastopile rezerve, ni znano ali bo v jugoslovanskem moštvu nastopil Djurašević, ki je v zadnjih dveh kolu pokazal zelo lepo igranje.

PRED SKUPŠČINO SMUČARSKA ZVEZE SLOVENIJE

PORAST ČLANSTVA

Naše najštevilnejša športna zveza - Smučarska zveza Slovenije - bo danes pred številnimi delegati svojih osnovnih organizacij polagala obračun svojega dela od zadnje skupščine do danes. Ne bo torej odveč, če tokrat povzamemo nekaj številčkov iz organizacijsko-tehničnega poročila izvršnega odbora.

SE VEČ PODZVEZ

Smučarska zveza Slovenije je ena izmed prvih, ki je decentralizirala svoje delo s tem, da je v raznih središčih ustanovila podzveze. Le-teh je sedaj 5, in sicer štajerska, ljubljanska, gorenjska, koroska in primorska. Delo teh podzvez je bilo koristno, zato naj bi se v kratkem ustanovili še zasavska in mariborska podzveza. Najdelavnejša je bila v minulih sezonah ljubljanska, ki je povečala število članstva na klubov za 100%, število članstva pa celo za 700%. Podzveza ima najmočnejše društvo v republiki: smučarsko društvo Celje. Ljubljanska podzveza je letos v aktivnosti precej popustila, pohljaliti pa je treba ljubljanska smučarska društva, ki je bila dosegla uspehe tako v množičnosti kot tudi v kvaliteti. Tudi številna tekmovalna je podzveza vzorno izvedla. Pomnožiti svoje vrste pa ni uspela primorska podzveza, ki obsega veliko področje, ima pa premalo članstva.

PORAST ČLANSTVA

V zadnjih letih je Smučarska zveza Slovenije pokrenila široko akcijo za razvoj množičnega smučanja. Uspeh akcije ni bil popoln, za kar je tudi več opraviljivih vzrokov, kot n. pr. pomanjkanje smega, opreme itd. Pri Zvezi je bil ustanovljen poseben odbor za množično smučanje, ki pa ni opravil vseh zadanih nalog. Sedaj je v Sloveniji 71 smučarskih društev in klubov, ki združujejo 14.555 članov. Štajerska podzveza 23 (11) društev, 5174 (744) članov; ljubljanska podzveza 20 (20) društev, 5674 (853) članov; gorenjska podzveza 17 (15) društev, 4013 (530) članov; koroska podzveza 87 (7) društev, 1562 (239) članov; primorska 3 (4) društev, 132 (136) članov. (Opomba: številke v oklepajih pomenijo številčno stanje ob zadnji skupščini Smučarske zveze). Za razvoj smučarstva pa imajo seveda pomembno vlogo tudi smučarski učitelji in vaditelji. Njihovo število še vedno ne zadostuje, je pa vsaj nekoliko naraslo v obliki raznih tečajev. Učiteljev je zdaj 87, vaditeljev pa 169.

NI ZAZELENEGA NAPREDKA

Ze nekaj let je kratka zima vzrok, da smučarji ne pridejo na svoj račun. Tudi letos je bilo tako. Kljub temu pa smo videli v letošnji sezoni več tekmovalaj kot lani. Skupno je bilo letos 193 tekmovalaj (lani 144) od teh društevskih 76, meddruštvenih 102 in mednarodnih 15. Na vseh tekmovalajih je sodelovalo letos 6492 tekmovalcev, lani pa 5909. V minulih sezonah lahko trdimo, da je bila glavna skrb za tekmovalce usmerjena predolimijskim pripravam. Le-te so bile zelo skrbne. Kljub temu pa je Smučarska zveza Slovenije imela v programu tudi skrb za ostale smučarje v obliki raznih tečajev, priprav in tekmovalaj. Za pa zaradi pomanjkanja smega te naloge niso bile v celoti izpolnjene. To je tudi eden izmed vzro-

ODBOJKA

Fužinar najboljši

Letos tekmujejo v Sloveniji odbojkarji in odbojkarice v več ligah. Tekmovanje bo v nedeljo končano, tako pri moških kot pri ženskah. Doslej je bil končan le pomladanski del republiške lige za odbojkarje v zahtodni skupini. Prvo mesto je osvojil Fužinar z Raven brez poraza. Mladi odbojkarji Fužinarja so pokazali stalno formo in so zasluženo osvojili ta naslov.

Table with 4 columns: Team, W, L, T, Pts. Rows for Fužinar, Novo mesto, Ljubljana, Olimpija, Ilirija, Jesenice, Kamnik.

ODBOJKARSKI KLUB GRAFIČAR V LJUBLJANI vabi v svoje vrste vse tiste, ki imajo veselje do odbojke. Vabljeni je predvsem vajenska mladina ter delavci in uslužbenci grafičnih podjetij Ljubljane.

Redni treningi se začno 1. avgusta. Prijave sprejema vratar Tiskarne »Jože Mokričič« v Nazorjevi 6, dnevno od 8 do 18.

Mladinci in mladinke, delavci in uslužbenci, vstopajte v vrste aktivnih odbojkarjev in odbojkaric! - Odbojkarjski klub Graficar, Ljubljana.

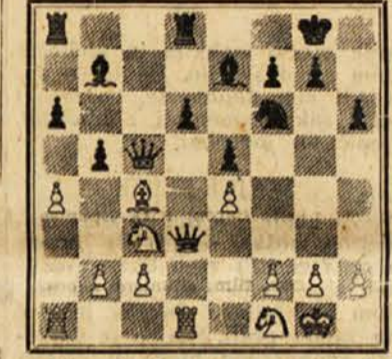
Izbiraš si poklic? KAKO NASTAJA TISK. OGLEJ SI RAZSTAVO IZDELKOV GRAFIČNIH UCENCEV V KIDRIČEVI ULICI 5 23.-27. JUNIJA 1956

MATANOVIČ - SIMAGIN

Sicilijanska obramba

1. e4 e5, 2. Sf3 d6, 3. d4 cd4, 4. Sd4 Sf6, 5. Sc3 a6. Uvodna poteza Najdorfove variante, v kateri dobi črna za ceno slabega kmeta na d6 igre po odprti c-liniji in pritisku na kmeta e4, v nadaljevanju pa si prizadeva izvesti osvojitveno potezo d5. Glavna borba se vodi okrog kontrola nad kritičnim poljem d5.

6. ... e5, 7. Sb1 Le7, 8. Lg5. Bojza je takoj 8. Le3. S. ... Sbd7, 9. e4 e-d, 10. 0-0 h6, 11. Le3 h6, 12. Le4. Dosljedno igrano na kontrolo polja d5. Možno je tudi 12. Lf3. 12. ... Lb7, 13. Dd1 De7, 14. Sd2 Td5, 15. Tf1 Se5, 16. Le5; De5. Zamenjava je bila izsiljena. Črni bi se sedaj lahko rešil kmeta na d6 s 16. ... de5, vendar bi po 17. Sd5; Sd5; 18. Ld5; prišel beli v jasno prednost. 17. Sf1 b5!

Zrtev kmeta v pravem trenutku (glej diagram). Na vse ostalo bi sledilo 18. Se3; nakar bi črni prišel v stratezično izgubljen položaj.

Zrtev kmeta v pravem trenutku (glej diagram). Na vse ostalo bi sledilo 18. Se3; nakar bi črni prišel v stratezično izgubljen položaj. Na 19. Lb7 bi sledilo 19. ... Tf1. 20. Tf1; d5, 21. Sd4 Dd4 z odlično igro črnega. 19. ... La8, 20. Lb5; d5! Oat žrtve v 17. potezi. Črni je ustvaril svoj načrt in ponudil remi, katera ga je Matanovič odklonil. 21. Sg5 g5. 22. La4 d4? Tu sta se partnerja je sporazumela za remi. V aktivni igri in nevarenih grožnjah ima črni popolno kompenzacija za žrtvovanega kmeta. Matanovič pa je razen tega ostalo za naslednjih 18 potez do časovne kontrole samo še 15 minut časa za razmišljanje. Na 23. Lb5 bi lahko sledilo 23. ... Sd4; ali Le5 na 23. e5 Sd5; beli ne sme igrati 24. Lb3 zaradi S74 (Se3?; Dg6); itd.

Opomba: ing. Gabrovšek

Današnji spored

- Ob 7. uri: republiško prvenstvo »Partizana« v mnogoboju in vajah na orodju. Letno telovadišče v Tivoliju. Ob 8. uri: republiško prvenstvo v streljanju. Strelšče ob Dolenjski cesti. Ob 8. uri: teniški dvoboj Olimpija - Branik. Igrišče pod Cekinovim gradom. Ob 9. uri: skupščina Smučarske zveze Slovenije. Likozarjeva 12. Ob 8. uri: atletski miting »Ljubljane«. Stadion »Ljubljane« v Šiški. Ob 10. uri: državno prvenstvo v kajak-slalomu. Tacen. Ob 14.30: avto-moto dirke Ljubljane. Start na Opekarski cesti. Ob 17. uri: nogometna tekma Odrad - Ljubljana. Stadion Odrada. Ob 20. uri: nadaljevanje in finale borbe republiškega prvenstva v boks. Gospodarsko razstavišče.

»METALNA«

TOVARNA KONSTRUKCIJ IN STROJNIH NAPRAV

MARIBOR

Sprejme v službo s takojšnjim nastopom

REFERENTA ZA IZVOZ

z zanimivim delokrogom in možnostjo napredovanja. V poštev pridejo tudi mlajši tovariši ali tovarišice z osnovnim znanjem angleščine ter interesom za delo v zunanji trgovini. - Pismene ponudbe sprejema uprava podjetja. M 211

Žensko prvenstvo Slovenije

Pred dnevi se je začel v zdravilišču Dobrna zaključni turnir za letošnje žensko šahovsko prvenstvo Slovenije. Na turnirju sodeluje 14 najmočnejših šahistk Slovenije: iz Ljubljane, Maribora, Celja, Litije in Logatca. Izid prvih dveh kol:

Brzojavke

- BACKERSFIELD (ZDA), 23. junija. (AP). Na atletskem tekmovalju za prvenstvo ZDA, ki se je začelo v petek v Backersfieldu v Kaliforniji, je bil že prvi dan izbojšan in dosežen drugi svetovni rekord. Novi rekord je dosegel Jack Davis v teku na 110 m - ovire v času 13,4. Uradni rekord v tej disciplini je dosegel Dick Atlesey (ZDA) v času 13,5 že leta 1950. Bobby Moberly (Republika) je dosegel rekord v teku na 100 m s časom 10,2. ● TRONDHEIM, 23. jun. (Reuter). Angleški atlet Gordon Pirie je preteklet 2000 m v času 7:55,06, kar je enako svetovnemu rekordu Madžara Iharosa. ● NEAPELJ, 23. jun. (AFP). Izid sinočnih tekem na mednarodnem turnirju v vaterpolu: Madžarska - Romunija 3:2, SZ - Italija 4:3, Nemčija - Romunija 3:2. Danes se bodo pomerile Italija - Nemčija in SZ - Madžarska.

- ZVEZNA KOŠARKARSKA LIGA Crvena zvezda: Partizan 66:66 (38:29) ● PARIZ, 23. jun. (AFP). Organizacijski odbor košarske dirke »Po Evropi« je prejel pismo nizozemske košarske federacije, ki odgovarja organizaciji zadnje etape te dirke, ki naj bi bila v Rotterdamu. Odbor je pozval belgijsko košarsko federacijo, naj ona sprejme organizacijo zadnje etape te dirke. ● SANTIAGO DE CHILE, 23. jun. (AP). - Sovjetska košarska reprezentanca je premagala reprezentanco Čila z 92:56 (40:35). ● OSLO, 23. jun. (Reuter). Tekma nogometne B reprezentance Norveške in Danske je bila končana neodločeno 3:3 (1:1). ● SOFIJA, 23. jun. (Tanjug). Nogometno moštvo Radnički je prvo tekmo na svoji turneji po Bolgariji izgubilo s trenutno četrim najboljšim moštvom bolgarskega prvenstva, sofijskim Dinamom, z 1:2 (1:2). Tekma je bila odigrana pred približno 25.000 gledalci. Vso tekmo je deževalo. ● DUNAJ, 23. jun. (AFP). Budimpeštanski športni list »Nepsport« piše, da je madžarska nogometna federacija kaznovala s prepovedjo igranja več nogometašev, med njimi tudi Puskasa, Faraga (Honved), Hidegkuti, Sandorja in Solnoka (Veres Lobogo) itd. Prva dva sta kaznovana zaradi »neprimerne vedenja« na tekmi Honved - Doza, ostali trije pa zaradi »nešportnih izgovorov« na tekmi Veres Lobogo - Kinizsi, Hidegkuti na zadnji tekmi ni nastopil, pač pa je kot gledalec prišel na igrišče ter fizično obračunal z mejnimi sodnikom. ● MOSKVA, 23. jun. (Tanjug). - V SZ gostujeta egiptovska nogometna reprezentanca in nogometno moštvo Atletico Portugese iz Ria de Janeira. Etiopci so v Bakuu izgubili tekmo z Neftjanikom z rezultatom 2:8. Brazilci pa so igrali neodločeno 2:2 z Dinamom iz Tbilisija.

GREDNJEVROPSKI NOGOMETNI POKAL Wacker (Dunaj) - Partizan 1:1 (0:0)

ŽELEZARNA JESENICE

sprejme takoj

5 (pet) steno-daktilografinj

Ponudbe s kratkim življenjepisom in navedbo dose-danjanja službovanja pošljite personalnemu oddelku Železarnne Jesenice.

GOZDNO GOSPODARSTVO

KRANJ

razpisuje naslednja delovna mesta za:

Analitika

za obračun proizvodnje. POGOJ: ekonomska srednja šola s prakso po možnosti v gozdarski stroki.

Projektanta

gradbenih del. POGOJ: gradbeni inženir, ki ima dovoljenje za gradnje.

Projektanta

gradbenih del. POGOJ: gradbeni ali gozdarski tehnik po možnosti s prakso. Nastop službe takoj. Plače po tarifnem pravilniku. K 83

RAZPIS

Uprava podjetja »Iskra« Kranj razpisuje

za takojšen nastop mesta za:

več strojnih in elektro-inženirjev

več strojnih in elektro-tehnikov

arhitekta

gradbenega tehnika

z večletno prakso

več stenodaktilografinj

Pismene ali ustne ponudbe sprejema personalni oddetek

»ISKRA«

Tovarna elektrotehničnih in finomehaničnih izdelkov KRANJ

K 82

»JUGOALKO«

Prehrambena industrija

Maribor, Partizanska c. 39

sporoča, da je spremenila svoj naziv v

»TALIS«

Tovarna alkoholnih izdelkov in sadnih sokov

Kot doslej bo podjetje tudi v bodoče proizvajalo:

naravna žganja, rum, pelinkovec, razne likerje, priznamo »Mariborsko pivo«, kis, sodavico, pokalico, sadne sirupe, sadne pulpe in surove sadne sokove.

Vsem odjemalcem in potrošnikom priporoča svoje izdelke

»TALIS«

Tovarna alkoholnih izdelkov in sadnih sokov

Kleparska, vodno- in toplo- instalaterska podjetja opozarja trgovsko podjetje

gradbeni material

na asortirano zalogo instalacijskega materiala in sanitarne keramike, kanalizacijskih cevi in fazonskih komadov iz litine in salonita.

LJUBLJANA VIŽMARJE

OBISCITE RAZSTAVO POVOJNIH IZUMOV IN TEHNIČNEGA NAPREDKA FLRJ »GOSPODARSKO RAZSTAVISČE« LJUBLJANA

DNEVNE NOVICE

OBVESTILO Zaradi avtomoto dirk bodo z dovoljenjem TNZ OLO Ljubljana danes zaprte za vsak promet naslednje ulice: Opekarska cesta, Cesta na Loko, Cesta v mestni Log, Jeranova ulica in to od 8.45 do 11. ure in popoldne od 14. do 18. ure.

AVTO MOTO DRUŠTVO LJUBLJANA Vsem ameriškim rojakom, ki so na obisku v domovini, dne 4. julija bomo praznovali ameriški praznik Dan neodvisnosti (Independence day) z velikim piknikom v prelepi Kamniški Bistrici.

OBJAVA Bankovci po 5 in 1 din bodo s 1. julijem 1956 vzeti iz obtoka. Opozorjamo, da bodo bankovci po 5 in 1 din, ki so tiskani s podobo partizana, prenehal veljati kot zakonito plačilno sredstvo s 1. julijem 1956.

OBJAVA Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani poziva odvetnike, umetnike in književnike ter vse zavrovane, ki so zaposleni pri zasebnih delodajalcih, in ki doslej še niso dvignili zdravstvenih izkaznic zase in za svoje upravičene družinske člane, naj zaneležljivo dvignejo zdravstvene izkaznice prihodnji teden, t. j. v dneh od 25. do 30. junija 1956 od 7-12 popoldne pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani.

OBJAVA Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani poziva odvetnike, umetnike in književnike ter vse zavrovane, ki so zaposleni pri zasebnih delodajalcih, in ki doslej še niso dvignili zdravstvenih izkaznic zase in za svoje upravičene družinske člane, naj zaneležljivo dvignejo zdravstvene izkaznice prihodnji teden, t. j. v dneh od 25. do 30. junija 1956 od 7-12 popoldne pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani.

OBJAVA Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani poziva odvetnike, umetnike in književnike ter vse zavrovane, ki so zaposleni pri zasebnih delodajalcih, in ki doslej še niso dvignili zdravstvenih izkaznic zase in za svoje upravičene družinske člane, naj zaneležljivo dvignejo zdravstvene izkaznice prihodnji teden, t. j. v dneh od 25. do 30. junija 1956 od 7-12 popoldne pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani.

OBJAVA Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani poziva odvetnike, umetnike in književnike ter vse zavrovane, ki so zaposleni pri zasebnih delodajalcih, in ki doslej še niso dvignili zdravstvenih izkaznic zase in za svoje upravičene družinske člane, naj zaneležljivo dvignejo zdravstvene izkaznice prihodnji teden, t. j. v dneh od 25. do 30. junija 1956 od 7-12 popoldne pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani.

OBJAVA Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani poziva odvetnike, umetnike in književnike ter vse zavrovane, ki so zaposleni pri zasebnih delodajalcih, in ki doslej še niso dvignili zdravstvenih izkaznic zase in za svoje upravičene družinske člane, naj zaneležljivo dvignejo zdravstvene izkaznice prihodnji teden, t. j. v dneh od 25. do 30. junija 1956 od 7-12 popoldne pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani.

OBJAVA Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani poziva odvetnike, umetnike in književnike ter vse zavrovane, ki so zaposleni pri zasebnih delodajalcih, in ki doslej še niso dvignili zdravstvenih izkaznic zase in za svoje upravičene družinske člane, naj zaneležljivo dvignejo zdravstvene izkaznice prihodnji teden, t. j. v dneh od 25. do 30. junija 1956 od 7-12 popoldne pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani.

OBJAVA Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani poziva odvetnike, umetnike in književnike ter vse zavrovane, ki so zaposleni pri zasebnih delodajalcih, in ki doslej še niso dvignili zdravstvenih izkaznic zase in za svoje upravičene družinske člane, naj zaneležljivo dvignejo zdravstvene izkaznice prihodnji teden, t. j. v dneh od 25. do 30. junija 1956 od 7-12 popoldne pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani.

OBJAVA Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani poziva odvetnike, umetnike in književnike ter vse zavrovane, ki so zaposleni pri zasebnih delodajalcih, in ki doslej še niso dvignili zdravstvenih izkaznic zase in za svoje upravičene družinske člane, naj zaneležljivo dvignejo zdravstvene izkaznice prihodnji teden, t. j. v dneh od 25. do 30. junija 1956 od 7-12 popoldne pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani.

OBJAVA Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani poziva odvetnike, umetnike in književnike ter vse zavrovane, ki so zaposleni pri zasebnih delodajalcih, in ki doslej še niso dvignili zdravstvenih izkaznic zase in za svoje upravičene družinske člane, naj zaneležljivo dvignejo zdravstvene izkaznice prihodnji teden, t. j. v dneh od 25. do 30. junija 1956 od 7-12 popoldne pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani.

OBJAVA Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani poziva odvetnike, umetnike in književnike ter vse zavrovane, ki so zaposleni pri zasebnih delodajalcih, in ki doslej še niso dvignili zdravstvenih izkaznic zase in za svoje upravičene družinske člane, naj zaneležljivo dvignejo zdravstvene izkaznice prihodnji teden, t. j. v dneh od 25. do 30. junija 1956 od 7-12 popoldne pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani.

OBJAVA Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani poziva odvetnike, umetnike in književnike ter vse zavrovane, ki so zaposleni pri zasebnih delodajalcih, in ki doslej še niso dvignili zdravstvenih izkaznic zase in za svoje upravičene družinske člane, naj zaneležljivo dvignejo zdravstvene izkaznice prihodnji teden, t. j. v dneh od 25. do 30. junija 1956 od 7-12 popoldne pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani.

OBJAVA Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani poziva odvetnike, umetnike in književnike ter vse zavrovane, ki so zaposleni pri zasebnih delodajalcih, in ki doslej še niso dvignili zdravstvenih izkaznic zase in za svoje upravičene družinske člane, naj zaneležljivo dvignejo zdravstvene izkaznice prihodnji teden, t. j. v dneh od 25. do 30. junija 1956 od 7-12 popoldne pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani.

OBJAVA Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani poziva odvetnike, umetnike in književnike ter vse zavrovane, ki so zaposleni pri zasebnih delodajalcih, in ki doslej še niso dvignili zdravstvenih izkaznic zase in za svoje upravičene družinske člane, naj zaneležljivo dvignejo zdravstvene izkaznice prihodnji teden, t. j. v dneh od 25. do 30. junija 1956 od 7-12 popoldne pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani.

OBJAVA Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani poziva odvetnike, umetnike in književnike ter vse zavrovane, ki so zaposleni pri zasebnih delodajalcih, in ki doslej še niso dvignili zdravstvenih izkaznic zase in za svoje upravičene družinske člane, naj zaneležljivo dvignejo zdravstvene izkaznice prihodnji teden, t. j. v dneh od 25. do 30. junija 1956 od 7-12 popoldne pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani.

OBJAVA Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani poziva odvetnike, umetnike in književnike ter vse zavrovane, ki so zaposleni pri zasebnih delodajalcih, in ki doslej še niso dvignili zdravstvenih izkaznic zase in za svoje upravičene družinske člane, naj zaneležljivo dvignejo zdravstvene izkaznice prihodnji teden, t. j. v dneh od 25. do 30. junija 1956 od 7-12 popoldne pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani.

OBJAVA Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani poziva odvetnike, umetnike in književnike ter vse zavrovane, ki so zaposleni pri zasebnih delodajalcih, in ki doslej še niso dvignili zdravstvenih izkaznic zase in za svoje upravičene družinske člane, naj zaneležljivo dvignejo zdravstvene izkaznice prihodnji teden, t. j. v dneh od 25. do 30. junija 1956 od 7-12 popoldne pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani.

OBJAVA Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani poziva odvetnike, umetnike in književnike ter vse zavrovane, ki so zaposleni pri zasebnih delodajalcih, in ki doslej še niso dvignili zdravstvenih izkaznic zase in za svoje upravičene družinske člane, naj zaneležljivo dvignejo zdravstvene izkaznice prihodnji teden, t. j. v dneh od 25. do 30. junija 1956 od 7-12 popoldne pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani.

OBJAVA Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani poziva odvetnike, umetnike in književnike ter vse zavrovane, ki so zaposleni pri zasebnih delodajalcih, in ki doslej še niso dvignili zdravstvenih izkaznic zase in za svoje upravičene družinske člane, naj zaneležljivo dvignejo zdravstvene izkaznice prihodnji teden, t. j. v dneh od 25. do 30. junija 1956 od 7-12 popoldne pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani.

PREDAVANJA Profesor krakovske univerze dr. Vojislav Molč bo imel na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti v ponedeljek, dne 25. junija 1956 ob 18 javno predavanje. Tema: »Poljska umetnostna zgodovina od leta 1945.«

Slovensko zdravniško društvo vabi vse tovaršice zdravniške in medicinske višjih semestrov na predavanje dr. Horsta Weekeja iz Frankfurta. Tema predavanja: Hormoni (Cortizon-Hydrokortizon). Predavanje bo v ponedeljek, dne 25. junija 1956 ob 19.30 predavalnica Interne klinike. Predavanje bo v nemščini.

Cestna sekcija Društva gradbenih inženirjev in tehnikov predvaja v ponedeljek, dne 25. junija ob 20 v predavalnici Prirodoslovno-matematične fakultete Univerze v Ljubljani (vhod iz Gosposke ulice) barvni zvočni film o gradbenih strojih.

Obveščamo vse gospodarske strokovnjake v Sloveniji, da bo v Zagrebu 27. junija 1956 predaval poznani angleški strokovnjak Merrie o temi: »Analitična ocena dela — osnova za določanje tarifnih postavk.« Predavanje, edino v Jugoslaviji, bo ob 18 v dvorani Radniškega doma, Lenjnov trg 2.

DRAMSKA SEKCIJA DPD »Svoboda« Sestvid ponovi v nedeljo, 24. junija, ob 15.30 v Domu Svobode priljubljeno novo slovensko opero Mirka Rebolja »Včasih se zgodi«. Predprodaja vstopnic v nedeljo od 10-12 in 2 uri pred predstavo.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE DRAMA Nedelja, 24. junija ob 20: Strindberg: »Oče«. Uprizoritev Akademije za igralško umetnost. Izven in za popoldne.

Ponedeljek, 25. junija ob 20: Giraudoux: »Norica iz Chaillota«. Abonma H. Torek, 26. junija ob 20: Giraudoux: »Norica iz Chaillota«. Abonma S. 1., 2. in 3. junija: Gostovanje ljubljanske Drame s Cankarjevimi »Ilipci« na Mednarodnem gledališkem festivalu v Parizu v gledališču Sarah Bernhardt.

OPERA Nedelja, 24. junija: Prokofjev: »Zaljubljen v tri oranže«. Gostovanje v Amsterdamu na Holandskem festivalu 1956.

MAJŠKA OPERA privratar gostuje v Ljubljani v sredo, ob 20, po uprizorila Giordano-ovo opero »Andree Chenier«, ki jo je v Mariboru postavil režiser Ciril Debevec kot gost. Glasbeno vodstvo pa ima dirigent Jakob Cipec. Naslovno vlogo poje Ladislav Rakovec, vlogo Maddalene Pavia Svagelj, Gerard je Karlo Kamušič. V Mascagnijevi »Cavallerie rusticana«, ki bo v četrtek, 28. junija, ob 20, nastopi v glavni tenorski vlogi Jernej Pihuta, Santuzzo poje Pavia Svagelj, Alfa Miro Gregorin, Mater Dragica Sadnikova in Lolo Milja Vidčeva. Režija »Cavallerie« je Kamušičeva. Drugi del večera v četrtek izpolnjuje balet Baranoviča »Srce iz leca«. Dirigent je Jakob Cipec. Vstopnice po cenah od 200 din navzdol so v prodaji pri operni blagajni.

SENJAKOVSKO GLEDALIŠČE Ljubljana, Mestni dom Nedelja, 24. junija ob 19.30: Pregelj-Malenček: »Srce nikdar ne laže«, spevoigra. Popoldanski predstavi ob 20: Pregelj-Malenček: »Srce nikdar ne laže«, spevoigra. Večerna predstava.

Sreda, 27. junija ob 20: Pregelj-Malenček: »Srce nikdar ne laže«, spevoigra. Red B. Vstopnice so tudi v prodaji.

Prodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje telefon št. 32-966.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE Marionete Mestno lutkovno gledališče vabi v tej za vodice (animatorje) tovaršice in tovaršice, ki čutijo veselje za lutkovno umetnost in bi se honorarno in kasneje poklicno hoteli posvetiti temu delu kot animatorji (vodici) v marionetnem gledališču. Tečaj sa bo pričel predvidoma 20. avgusta 1956. Prijave sprejema vsak dan od 10-12 ura v upravo M.L.G. Ljubljana, Resljeva cesta 23.

OBVESTILO Zaradi avtomoto dirk bodo z dovoljenjem TNZ OLO Ljubljana danes zaprte za vsak promet naslednje ulice: Opekarska cesta, Cesta na Loko, Cesta v mestni Log, Jeranova ulica in to od 8.45 do 11. ure in popoldne od 14. do 18. ure.

Protipronosporna služba

Poročilo za dne 25. junija 1956 Hladno in oblačno vreme se nadaljuje. Srednja dnevna temperatura se nadalje na primerjaka 15 stopinj Celzija, razen na Primorskem. Minimalna temperatura pa je v štajerskih in dolenskih vinogradnih okoliših padla celo pod 10 stopinj. Čez dan padavin v glavnem ni bilo, ponoči pa so padle neznatne količine (do 5 mm).

Napovedi se danes naj končajo z drugim škropljenjem svojih vinogradov vinogradniki v okolici Maribora, Jarenine, Pekar, Slov. Konjice, Rogaske Slatine, Celja, Virštanja in Zavrča.

Najkasneje do 24. junija pa naj drugi škropljenje vinograde v okolici Radgone, Podlehnik, Svecine, Juršincev, Ormoža in Jeruzalema.

Vinogradniki Gorjskih brd, okoličje Sempetra pri Gorici, Vrtojbe, Ajševce, Ajdovšine, Volčje drage, Branice in Sempasa, začne s tretjim škropljenjem svojih vinogradov.

Kmetijski inštitut LRS

Poročili so se v Ljubljani

v soboto, dne 23. junija 1956 Kemik Anton Cujec in asistent na inštitutu Biblijana Dobovšek; elektricar Janez Pšek in trg. pom. Jožica Brejc; upokojenec Ivan Djurdjevič in gospodinja Elizabeta Triljst; zidar Jože Jakopič in delavka Angela Krampelj; strojni tehnik Dušan Golmalter in uslužbenka Marija Solar; delavec Anton Strašičar in delavka Ana Knežič; delavec Franc Kerlič in delavka Ana Mlakar; študent Vinko Kašnar in laborantka Metka Kriznar; komercialist Alojzij Pogončnik in knjigovodkinja Mirella Fonda; študent Štanišlav Glavač in teh. risar Marja Voden; študent Stefan Avguštin in učiteljica Marija Kunc; organ LM Anton Zigon in tov. delavka Marija Pucelj; pek. pom. Viktor Hostnik in zobni asistent Sjenja Werk; mizar Jožef Vidic in pletilja Stefanija Jager; kemik Vladimir Pral in analitik Ana Rujavec; sofer Ferdinand Vanovšek in delavka Božidara Subelj.

2. JESENIC IN OKOLICE

Brivsko dežurno službo ima v nedeljo, 24. junija Slavko Saračević, brivski salon, Obrtniška ulica.

Zdravniško dežurno službo na Jesenicah ima dr. Avgust Tancor, Gosposvetška cesta 23, telefon 378.

KINO

»RADIO«: Francoski barvni film: »Turek-Napolitanec«. Predstavi ob 18 in 20. V primeru slabega vremena predstava tudi ob 16. Ob 10 matineja mladinskega filma.

»RADIO«: Jugoslov.-nemški film: »Klisure«. Predstavi ob 18 in 20. V primeru slabega vremena predstava tudi ob 16. Popoldne ob 10.30 matineja mladinskega filma.

Z BLEDA

Ameriški barvni film: »Dvigniti zaveso«. Predstave ob 14, 18, 19 in 20.30.

VESTI IZ KRANJA

»STORŽIČ«: Ob 10 in 14 premiera ameriškega barvnega filma: »Saskačevan«. Ob 14, 18 in 20 ameriški film: »Grofica Walevska«. V glavni vlogi Greta Garbo. Danes zadnjikrat.

»LETNI KINO «PARTIZAN»: Premiera mehiškega filma: »Mehička v pesni«. Predstava ob 20.30.

IZ NAKLEGA

»SVOBODA«: Premiera indijskega filma: »Dva orala zemlje«. Predstava ob 18. Ob 18 in 20 ameriški barvni film: »Saskačevan«. Danes zadnjikrat.

IZ DOMZAL

Ameriški barvni film: »Mirmi človek«. Predstave ob 16, 18 in 20.

VESTI IZ TRBOVELJ

»SVOBODA-CENTER«: Ruski barvni film: »Arena pogumnih.«

»SVOBODA-TRBOVELJE II.«: Ameriški barvni film: »Poslednji Apač.«

»SVOBODA-DOBRNA«: Ameriški barvni film: »Povratek na Broadway«. Predstave ob 15, 17 in 19. Ob 10 popoldne matineja.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »UNION«

Ameriški barvni film Roberta Tednik: Filmske novosti št. 24. — Predstave ob 16, 18 in 20.30. V glavni vlogi Kathryn Grayson in Howard Keel. Ob 10 matineja istega filma. Prodaja vstopnic od 9 do 11 in od 14 dalje.

KINO »VIC«

Francoški barvni film »OBSEDENOST« Brez tednika. Predstave ob 16, 18 in 20.30. V glavni vlogi Michele Morgan in Raf Vallone. — Prodaja vstopnic od 9-11 in od 14 dalje.

KINO »KOMUNA«

Mehiški film: »Rdeča Bonga«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20.30. V glavni vlogi Pedro Armendariz. Ob 10 matineja istega filma.

KINO »SLOGA«

Ameriški film: »Mož z revolverjem«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Gregory Peck in Jean Parker.

KINO »SOCA«

Ameriški barvni film: »Roberta«. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 9-11 in od 14 dalje.

KINO »TRIGLAV«

Ameriški barvni film Tri ljubezni Brez tednika. V glavni vlogi Pier Angeli, Leslie Caron, Kirk Douglas in James Mason. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 10-11 in od 15 dalje. — Danes zadnjikrat. Jutri ameriški film: »Rumeno nebo«.

KINO »SISKA«

Francoški barvni film »Grof Monte Christo« I. del V glavni vlogi Jean Marais in Lea Amanda. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

RADIO LJUBLJANA

Sporod za nedeljo, 24. junija Poročila: 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 19.30 in 22.00. 6.00-7.00 Nedeljski jutranji pozdrav — 7.15 Reklame — 7.30 Radijski kolezar in privedite dneva — 7.35 Operetna glasba — 8.00 Otroška predstava: Erich Kästner: Pika in Tončak — 8.40 Pisan sporod slovenskih narodnih pesni — 9.30 Se pomnite tovaršice... Ob prazniku I. brigade VDV — 10.00 Nedeljski simfonični koncert — 11.15 Oddaja za Beneške Slovence — 11.30 Stare melodije v novih oblekah — 12.00 Pogovor s poslušalci — 12.10 Opoldanski glasbeni sporod — 12.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 13.30 Za našo vas — 14.15-16.30 Zeteli ste — poslušajte! — 14.30 Drago Ulaga-Slavko Tiran: Na izletu z Jozeta Copom — 17.00 Promenadni koncert — 18.00 Radijska igra: Anny Tichy: Matilda in ubežnik (ponovitev) — 18.50 Glasbena madriga — 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame — 19.30 Radijski dnevnik — 20.00 Večerni operni koncert — 21.00 Sportna poročila — 21.15 Popovka in ritmi — 22.15-23.00 Nočni koncert — 22.15-23.00 UKV program: Plesna glasba — 23.00-24.00 Oddaja za tujino — na valu 327.1 m (prenos iz Zagreba).

Umrli so v Ljubljani

Hilda Strumbelj, hči uslužbenke, rojena 1922, Hauptmannova 38. Pogreb bo danes ob 14.30 na Zalah.

Marija Zabavnik, upokojenka, Rečna 5, rojena 1887. Pogreb bo danes ob 15 na Zalah.

Alberto Moravia: Majski dež

(Nadaljevanje in konec)

Naslednjega dne sem ji rekël, da se je zmotila, če upa, da ji bom pomagal v stvari, kot je ta. Ona pa mi odgovori, da sem v tem primeru opravil ter naj pospravim svoje stvari in nemudoma odidem, zakaj zanjo ne obstajam več. In držala je besedo, zakaj od tega dne dalje me ni niti pogledala. Skoro nisva več spregovorila in zaradi tega sem zasovražil očeta, ker sem si predstavljaj, da je v vsem tem njegova krivda. Za spremembo oče ni delal kot običajno vsak dan in zdelo se je, da hoče namenoma biti osvojen. Bil je maj, za krmo ugoden čas, ljudje so prihajali piti vino in jesti sveži bob. Toda ko ni bilo drugega kot deževje, ki je nenehno rosilo na poljano, zeleno in bujno, v gostilno ni zavil niti pes in krčmar je bil vedno slabe volje. Zgodilo se je nekega jutra, da je porinil krožnik po mizi rekoč: »Da se mi drzneš ponuditi to pizdljivo, prismojeno mineštro!« In ona: »Če bi se mi ponudila priložnost, bi ti primela stropa.« On jo pogleda in že ji primaze klofuta s tako močjo, da odskoči glavniček. Zaradi deževja smo bili skoro v temi in Jerin obraz je bil v tej temi bel in negiben kakor marmor. Na tisti strani, s katere ji je padel glavniček, so se ji razpuščali lasje rahlo in počasi, podobno kačam, ko se prebujajo. Nato vzkljknem Tocchiju: »Ali jo boš nekega dne do kraja pobil?« Odvrne mi: »Ti se v stvar ne vmešavaj!« Zares nespametn

sem bil, da sem v sporu šele privratar posredoval. Poskusil sem z malce ničernim občutkom tako, kakor da branim šibko bitje, ne zgolj slučajno, sklepam sem, da si jo s tem znova pridobim in zaradi tega, da jo pridobim, sem zavpil: »Ne dovolim ti, si razumel, da jo pobiješ.« Bil sem rdeč kot ogenj, s krvjo v očeh in Jera mi izpod mize stegne roko in vedel sem, da pomeni to zame padec, toda zdaj je bilo že prepozno. Toda on je vstal in dejal: »Hočeš, da ti eno primazem?«

Priletela mi je nekoliko poševno po licu. Jaz pa sem zgrabil za kozarec in mu pljusnil vino v obraz. O tem kozarcu in o tem vinu moram reči, da sem tuhtal že cel mesec. Dejanje mi je godilo toliko, kolikor sem Tocchia sovražil. In zdajci je imel vino na obrazu in jaz sem dejanje izvršil. Zhehal sem po stopnicah, za seboj pa slišal vpitje: »Ubijem te, potepuh raztrgan!« Naglo sem zaprl vrata svoje sobe in stopil k oknu ter gledal dež, ki je rosil; v jezi zgrabim za nož, ki sem ga imel v zaboju in ga zasadam v okensko polico s tako silo, da se je rezilo zalomilo.

Da, dovolj časa sem bil tam gori na zlonomen Monte Mario, in morda, če bi bil v Rimu, tega ne bi mogel prenašati. Toda tam gori je postajalo vse povsem naravno in to, kar je bilo dan prej nemogoče, je bi dan pozneje že odločilno. Tako sva se z Jero pogodila in ustvarila skupen načrt za način, dan in uro. Tocchi slednje jutro odide v klet po vino za dnevno uporabo, z Jero ga prineseta iz kleti v veliki steklenici. Klet je bila v podzemlju in vanjo so vodile stopnice, pritrjene na okvir in naslonjene na zid. Stopnic je bilo sedem. Odločila sva se, da ga bova tam prestregla, medtem ko se bo

Tocchi sklanjal in natakal vino. S kratkim železnim drogom, ki je rabil za ogrebanje oglja, ga bom lopotil po glavi, nato pa ga bova zavlekla pod stopnice in rekla, da je padel in si razbil glavo. Hotel sem in nisem hotel. Iz jeze sem dejal: »Storil bom, da ti dokažem, da me ni strah... Toda nato odidem in se ne vrnem več.« Ona pa odvrne: »Tedaj je bolje, da ne storiš ničesar in da odideš takoj... Jaz ti hočem le dobro in te nočem izgubiti.« Vedel sem, kdaj je hotela hliniti trpljenje in trpko sem dejal, da bom storil in da ostanem in da bova odprla gostišče. Določena dne ukaže Tocchi Jeri naj vzame steklenico, nato se napoti proti kletnim vratom na koncu krčme. Deževalo je kot običajno in v gostilni je bila skoro tema. Jera vzame steklenico in sledi očetu, toda preden zgine po stopnicah, se obrne in mi jasno namigne, naj bom pripravljen. Mati, ki je stala pred štedilnikom, je opazila namig in ostala odprtil ust, gledajoč. Vstal sem izza mize, stopil k štedilniku in vzel ogrebač izpod dimnika ter odšel mimo matere. Ta me ogleduje, ogleduje Jero in prosil z očmi, prošnja je bila razumljiva, čeprav ni spregovorila. Oče že kriči iz kleti: »Jera! Jera! In ona mu odgovori: »Pridem!« Spominjam se, da sem drgetal po vsem telesu zadnjič, medtem ko se je ona odpravljala navzdol po stopnicah s tistim njenim trdim in čutnim korakom, upogibajoč beli vrat in tilnik pod nosilno tramovje.

V tem trenutku se odpro vrata, ki vodijo na vrt in vstopi neki možakar s premočno vrečo preko ramen. Bil je voznik. Ne da bi me pogledal, reče: »Fant, pojdi mi na pomoč!« Mehanično sem mu sledil s tistim železom v roki. Tam, kraj neke domačije, kjer so popravljali hlev, se mu je nagnil voz, naložen s kamenjem, na ograjo in konj ni mogel več potegniti naprej. Voznik je bil ves iz sebe. Bil je sključen in grd, kakor kakšna žival. Zelezo sem položil na občestni odbijač, nato sem podložil dva kamna pod kolesa in porinil; voznik pa je vlek el konja za uzo. Dež je nalival po zelenih in bujnih vejah bezga in akacij v cvetju, ki so močno dišale. Voz se ni premaknil in voznik je preklinjal. Pograbil je bič in udrihal po konju z ročanjem. Nato je z vso ihto pograbil tisto železo, ki sem ga bil položil na odbijač. Kazno je bilo, da je voznik ves iz sebe, ne zaradi voza, temveč zaradi svojega življenja ter da sovražil konja kakor človeka. Mislih sem: »Zdaj ga bo ubila, in zakričim: «Ne, pusti tisto železo! Po malem pa se domislil, da bom jaz rešen, če bo on ubil konja. Dozdevalo se mi je, da se je ves moj bes nalik obsedenosti preselil v telo tega voznika. In zares se vrže na ojnice, porine, nato mahne z železom po konjevi glavi. Ob udarcu zamizim in čutim, kako on udriha po konju. Navzlic temu se izvijem skoro onesvežen, nato znova odprem oči in vidim, da je konj klecnil na kolena in da voznik še vedno udriha po njem, toda zdaj ne več, da bi se dvignil, temveč, da bi ga ubil. Konj se zvali vstran in breca v zrak, toda zelo šibko, nakar obleži z glavou v blatu. Voznik, ves zasopel, s spačnim obrazom odvrže železo in pogrne konja s plahoto brez sočutja; vedel je, da ga je ubil. Odšel sem mimo, ne da bi se ga najmanj dotaknil in vzel pot pod noge. Prehitel me je tramvaj, ki pelje v Rim in naskočil sem ga kar v teku, nato pa gledal nazaj in zadnjikrat videl napis Krčma »Pri loveci«, lastnik Anton Tocchi, med listjem, ki ga je umival majski dež.

Lepi, pomlajeni vinogradi čedalje obilneje vračajo trud

Uspehi vinogradniškega gospodarstva Gornja Radgona

Na hribih pri Gornji Radgoni so veliki vinogradi. To samo po sebi ne bi bilo nič novega, saj tam raste vinska trta, odkar ljudje pomnijo. Morda so v zadnjih desetletjih kak vinograd opustili ali drugega razširili, kar pa se ni spremenilo podobno tamkajšnjih hribov v večji meri. Zato od daleč ni mogoče opaziti kake večje spremembe. In vendar je nastala — pa še kako velika! Kdor hoče opaziti to spremembo, si mora

vinograd so uredili tudi na Polici. Pa tudi ostali mladi vinogradi ne zaostajajo mnogo. Razlika med njimi je predvsem v tem, da so manjši in da so nekatere mlade trte že začele roditi, druge pa bodo v prihodnjih letih.

V zadnjih nekaj letih je Vinogradniško gospodarstvo Gornja Radgona obnovilo 82 ha vinogradov. Letos je zaprosilo investicijski kredit za obnovo 51 ha vinogradov in ga je tudi

Nove vinograde je mogoče s stroji tudi kopati. To so že poizkušali, pa doslej niso mogli dobiti ustreznih strojev. Uvoženi traktorji se niso obnesli, zato čakajo na izdelke domače industrije, ki bodo prilagojeni njihovemu terenu.

ZADOVOLJIV USPEH

Delovni kolektiv Vinogradniškega gospodarstva Gornja Radgona je zaključil lansko poslovno leto s 45 milijoni dobička, kar je za sedanje stanje in v primeri z drugimi gospodarstvi kar zadovoljivo. To pa še ne pomeni, da so sedaj opustili nadaljnje napore za izboljšanje.

Kako je bilo mogoče ustvariti tako velik dobiček? Največ dohodkov so dali vinogradi, v katerih je opaziti veliko skrb za izboljšanje. Vinogradniško gospodarstvo pa nima samo vinogradov, temveč tudi 205 ha sadonjakov in skoraj 900 ha njiv ter travnikov. Zato se bavi tudi z drugimi gospodarskimi panogami, čeprav posveča največ skrbi vinogradništvu. Doslej je bilo namreč tako, da so z dohodki iz vinogradništva morali podpirati ostale panoge.

Vinogradniško gospodarstvo ima precej večjih vinogradov, ki jih je prevzelo kot zaplenjeno premoženje Nemcev, pozneje pa so mu priključili tudi mnogo raztresenih parcel zemljiškega sklada. Gospodarstvo sedaj meri 1450 ha, svoje parcele pa ima raztresene do 20 km daleč naokrog. Zaradi tega ni mogoče govoriti o tem, da so tak finančni uspehi dosegli samo zaradi velikih, strujenih površin.

Odgovor na vprašanje, kako je bilo mogoče ustvariti tako velik dobiček, je treba iskati drugje. Razen vinogradov je k dobičku precej prispevalo pridelovanje semen. Lani so imeli 100 ha semenskega oosa, precej pa tudi rži in pšenice ter detelje in travnih semen, kar jim je priložilo lepe dohodke.

Kmetijske strokovnjake, ki so prej obiskovali delovišča iz uprave, so poslali na proizvodne enote, kjer so bolj zainteresirani na proizvodnji kot vodje delovišč. Vsaka proizvodna enota ima kmetijskega tehnika.

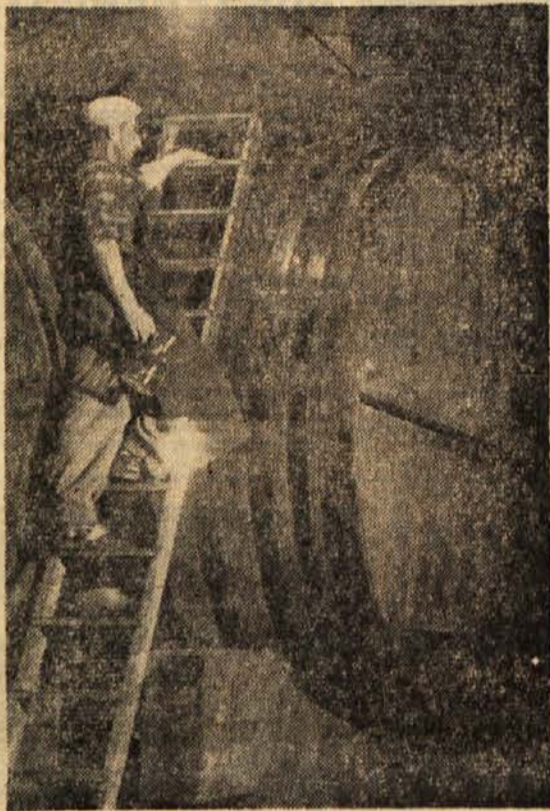
Kolektivne proizvodne enote je razdeljen na več skupin, ki imajo odmerjeno zemljišče, na katerem opravljajo vsa dela do spravljene pridelke. Mesečno prejema nagrade za opravljeno delo, ki so izračunane po doslejšnjih normah. Ko bo pridelok pospravljen, pa bodo dobili nagrado še za preseženo količinsko in za kakovostno normo.

Ta oblika nagrajevanja je tako spodbudajoča, da mnoge skupine obdelujejo odmerjeno zemljišče enako vestno kot svoje lastno. Uspeh se kaže v vinogradih, pa tudi v sadonjakih, na poljih in pri živini.

Uvedba nagrajevanja po učinku jim je omogočila, da so v gospodarjenju naredili še korak naprej. Ker nagrajujejo skupine za količino in kakovost pridelkov, so jim lahko prepustili tudi to, da čimbolj samostojno odločajo, kdaj bodo opravile kako delo. Delavci namreč skrbijo sami, da bi ga opravili o pravem času. Vodja proizvodne skupine je v pravem pomenu besede bolj svetovalec kot ukazovalec. Seveda njegove navedbe radi poslušajo, posebno kadar si sami niso na jasnem, kako bi bilo bolje.

ZA ORODJE JE DOBRO PRESKRBLJENO

Čuvanje orodja je marsikje zelo boleča točka. Pravijo, da je delavec težko navaditi, da bi po opravljenem delu orodje očistili in ga shranili na ustreznem mestu. Zaradi tega se mnogo orodja porazgubi ali prehitro pokvari in polomi. Tudi na Vinogradniškem gospodarstvu Gornja Radgona ni bilo pred leti mnogo bolje. V zadnjem času pa sta se uprava in delavski svet resila te skrbi.

V kleti Vinogradniškega gospodarstva G. Radgona

ogledati vinograde od blizu in se porazgovoriti z ljudmi, ki jih obdelujejo. Šele takrat bo opaziti spremembo v vinogradih in pri ljudeh.

MLADI, SODOBNI VINOGRADI

Na hribih v radgonski okolici ima mnogo vinogradov Vinogradniško gospodarstvo Gornja Radgona. 305 ha je že lepa površina. Le redka gospodarstva se lahko ponašajo s tolikimi, a še redkejša s tako donosnimi vinogradi. Treba si je samo ogledati Hercegovšak, Polico, Črešnjec, Janžev orh in druge.

Na Hercegovšaku so v nekaj letih obnovili 28 ha velik vinograd v eni površini. Vsakemu vinogradniku zaigra srce pri pogledu na ta vinograd. Vrste trte so pomaknjene precej narazen v primeri s starimi vinogradi. Kole so zamenjali z redkejšimi oporniki, te pa povežali v vrstah z žicami, po katerih raste vinska trta. Trsti poganjajo mladike nekoliko višje kot v starih vinogradih, kjer rastejo ob kolih. Temu pravijo visoka vzgoja. Novi vinograd pa ni lep samo za oči, temveč ga je tudi lažje obdelovati.

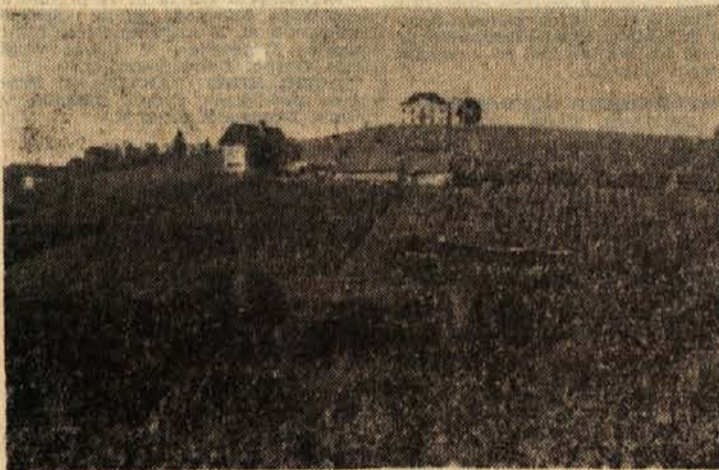
Takega vinograda nimajo samo na Hercegovšaku. Enako lep, a nekoliko manjši mladi

dobilo. S tem kreditom je doslej obnovilo 38 ha, ostalo pa bo jeseni. Tako bo letos zaključilo večjo obnovo vinogradov, za katero je naredilo načrt pred petimi leti. V prihodnjih letih ne bo potrebno obnavljati tako velikih površin, ker so izrojene vinograde obnovili.

TEZJA DELA OPRAVLJAJO STROJI

Pri visoki vzgoji trte in razmaknjenih vrstah je obdelovanje vinogradov mnogo lažje kot pri starem načinu. Za škropljenje trte, da bi jo obvarovali pred peronosporo, ni treba nositi na hrbtu majhnih, a vzlic temu težkih škroplilnic, kadar so napolnjene z raztopino modre galice, ni treba ves dan z roko poganjati črpalke, da bi škropivo brizgalo iz razpršilnika po vinski trti. V novih vinogradih lahko uporabljajo za težka dela stroje. Te možnosti tudi uresničujejo.

Lani so kupili 5 agregatov, s katerimi poskropijo hitro in dobro vse vinograde, v katerih jih ne ovira pregosta trta. Te agregate uporabljajo tudi za gnojenje s tekočimi gnojili tako, da potiskajo gnojilo v zemljo. Kadar jih ne rabijo v vinogradih, pa z njimi škropijo tudi sadno drevje.

Hercegovšak

Z živinorejo še niso zadovoljni, vendar ne morejo pričakovati večjega uspeha, dokler ne bodo zgradili novih hlevov. V zadnji zimi so imeli na obratu Videm 30 glav živine v odprtem hlevu. Za to so se odločili med drugim tudi zaradi tega, ker niso imeli zaprtega hleva. Živina pa je preizkus dobro prestala.

NAGRAJEVANJE PO UČINKU

Razen čisto tehničnih stvari je k uspehu precej prispevala tudi organizacija dela in nagrajevanje po normah. Po normah so lani obračunali okoli 90% oseh del. To je spodbudilo delavce, storilnost je narasla, pridni delavci pa so si Janževem orhu so znižali proizvodno ceno 1 litra mošta na 61 din. V ostalih vinogradih je bila nekoliko višja, vendar nikjer ni preseгла 100 din.

Letos so nagrajevanje po normah razvili še naprej. Sedaj delavec ni nagrajen samo za opravljeno delo, temveč tudi za pridelano količino in kakovost pridelka. Gospodarstvo so razdelili na 17 proizvodnih enot.

Sedaj dela vsak delavec z lastnim orodjem, za katerega prejema od uprave odškodnino — amortizacijo, ki je preračunana na življenjsko dobo orodja pri določenem delu. Od tega ima korist gospodarstvo, ker so se zmanjšali izdatki za orodje in ljudi, ki bi morali skrbeti zanj, pa tudi delavci, ker ob vestnem čuvanju njihovo orodje preživi amortizacijsko dobo.

Na radgonskih hribovskih se je v zadnjih desetih letih torej v resnici mnogo spremenilo. Bišiči viničarji so se spremenili v upravljalce v polnem pomenu besede. Z vestnim delom in povečali tudi svoje dohodke. Na lastno inicijativo, k čemur jih spodbuja sedanji način nagrajevanja, večajo storilnost, obenem pa tudi svoje prejemke, svoj življenjski standard.

Na radgonskih hribovskih raste dobro vino, ki ga zaradi nizke proizvodne cene lahko prodajajo sorazmerno s kakovostjo še kar poceni. Zato doslej niso občutili težav pri prodaji. Vinogradniško gospodarstvo pa je znano tudi po pekočem vinu, ki ga v Gornji Radgoni proizvajajo že 100 let.

Hercegovšak — niveliranje terena za nove vinograde

Naročite se pravočasno na našo veliko poljudno izdajo

»Pravni priročnik o pravicah in dolžnostih državljanov«

v redakciji dr. Borislava Blagojevića, dr. Vladimira Kapora, univerzitetnih profesorjev (ob sodelovanju večjega števila priznanih pravnih in ekonomskih strokovnjakov).

Ta izdaja nudi vsakemu državljanu pomoč pri uresničevanju njegovih pravic in pravilnem izvrševanju obveznosti, ki izhajajo iz veljavnih predpisov. Posamezni pravni inštituti in pojmi, kakor tudi pravna sredstva, so pojasnjeni na najkrajši in lahko razumljiv poljuden način.

»Pravni priročnik o pravicah in dolžnostih državljanov« predstavlja prvo in edinstveno izdajo te vrste v naši državi in je kot takšen zelo koristen državljanom, državnim, gospodarskim in družbenim organizacijam.

Cena v predplačilu je 1000 din, po izidu iz tiska, v svobodni prodaji 1200 din. Denar ni potrebno poslati vnapij, ker bo knjiga dostavljena naročnikom po pošti brez poštnine.

Prosimo, da nam pošljete naročila zaradi omejene naklade pravočasno na obš naslov:

»Savremena administracija«,

zldožniško tiskarsko podjetje
Beograd — Prizrenska 6. — Poštni predal 479 2272

OBVESTILO

UPRAVA ZA CESTE LRS

je razpisala JAVNO PISMENO LICITACIJO za oddajo gradbenih del za most čez Selško Soro v Praprotnem. Razpis je objavljen v Uradnem listu LRS, št. 20/56. 2508

Na podlagi zakona o oddajanju in izvajanju gradbenih del (Uradni list LRS št. 17/55)

razpisuje

OKRAJNI ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE V KOPRU, OBČINA KOPER,

PRVO JAVNO LICITACIJO

za oddajo gradbenih, gradbeno-obrtniških in instalacijskih del za nadzidavo upravne zgradbe Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Kopru. Licitacija bo 7. julija 1956 ob 10. uri v prostorih Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Kopru, ul. Darka Marušiča 1. Proračunska vsota za dovršitev del znaša 15.800.000 dinarjev. Rok za dograditev vseh razpisanih del je 15. december 1956. Višina varščine znaša 0,5% od proračunske vsote objekta in jo mora ponudnik položiti ob vložitvi ponudbe ali najpozneje ob začetku licitacijske obravnave. Ponudbe morajo biti opremljene v skladu s predpisi pravilnika o postopku pri javni pisni licitaciji za oddajo gradbenih del (Uradni list LRS št. 17/55).

Projektin elaborat in splošni pogoji so interesentom na razpolago pri sekretarju Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Kopru od 26. junija 1956 proti kavciji 10.000 dinarjev.

Okrajni ZSZ Koper

2506

PREMOGOKOP IN GLINOKOP GLOBOKO PRI BREZICAH

sprejme

samostojnega računovodjo s 5-letno prakso v industrijski stroki

Nastop službe takoj. — Plača po tarifnem pravilniku ali dogovoru. — Oglasite se na gornji naslov. 2504

KRANJSKO GRADBENO PODJETJE V KRANJU potrebuje naslednje delovne moči

40 nekvalificiranih ali polkvalificiranih delavcev

Gradbenega tehnika z nekaj prakse

Plača za vsa mesta po tarifnem pravilniku podjetja. Samska skupinska stanovanja zagotovljena. Nastop službe takoj ali po dogovoru. K 81

UPRAVNI ODBOR

ZTP »POSAVJE« BREZICE

razpisuje po določbah 33. in 109. člena pravil podjetja mesto za

ŠEFA RAČUNOVODSTVA

• POGOJI: ekonomska ali pravna fakulteta s 3-letno knjigovodsko prakso, ali srednja strokovna izobrazba z 8-letno knjigovodsko prakso in opravljenim strokovnim izpitom, ali nižja strokovna izobrazba z 12-letno knjigovodsko prakso in opravljenim strokovnim izpitom.

Nastop službe takoj ali po dogovoru

2502

ŠOLSTVO

Vpisovanje učencev na VI. r. nazivajo bo za vse razrede v sredo, dne 27. junija od 8-12 in v četrtek od 8-11 v prostorih gimnazije, Šubičeva 1. — V prvi razred se smejo vpisati učenci iz vsega mestnega področja Ljubljane in okolice, če se žele učiti francoskega jezika. Če prvemu vpisu je treba prinesiti spričevalo o dovršenem četrtem razredu osnovne šole in rojstni list. — Ravnateljstvo.

RAZPIS
Industrijska rudarska šola v Trbovljah bo v šolskem letu 1956/57 sprejela v 1. razred rudarskega odseka 50 učencev, v 1. razred elektro odseka pa 15 učencev.

Pogoji za vpis:
V rudarski odsek bodo sprejeli mladinke, ki so dovršili najmanj 5 razredov osnovne šole in bodo v letošnjem kolektorskem letu dopolnili 15. leto starosti ter so duševno zdravi, telesno dobro razviti in sposobni za rudarski poklic, kar bo pri sprejemu ugotovili šolski zdravnik.
V elektro odsek bodo sprejeli učenci, ki so z uspehom dovršili 4. razrede gimnazije ali osemletko in so telesno in duševno zdravi.

Mladinci, ki se žele vpisati v enega izmed navedenih odsekov, morajo upravi šole predložiti:
1. prošnjo, kolkovano s 30 din;
2. zadnje šolsko spričevalo;
3. izpisek iz rojstne matične knjige;
4. potrdilo o premoženjskem stanju;
5. potrdilo o stalnem bivanju;
6. Zdravstveno knjižico, ali pa potrdilo pristojnega Zavoda za socialno varovanje, da zdravstvene knjižice niso prejeli.
7. potrdilo Zavoda za socialno varovanje o višini otroškega dodatka.
Učenci prejemajo v šolskem letu redne mesečne nagrade od 2000 do 4000 dinarjev in posebno mesečno nagrado, katere višina je odvisna od marljivosti pri učenju. Razen tega prejemajo učenci vsako šolsko leto zaščitno obleko in obutev.

Pri šoli je internat v katerem imajo učenci odlično skrbno in pomoč pri učenju.
Vpis traja od 1. junija do 1. septembra tega leta. Učenci se lahko vpisujejo osebno ali pa pošljejo prošnje z vsemi dokumenti na naslov: Industrijska rudarska šola, Trbovlje. Vsa podrobnejša navodila o vpisu in šolanju daje uprava šole.

INDUSTRIJSKA ŠOLA LITOSTROJ LJUBLJANA

bo od 18. junija dalje vpisovala učence v 1. razred za šolsko leto 1956/57. Vsak dan (razen nedelje) od 8. do 12. ure v poklice: livar, modelni mizar, strugar in strojni ključavničar.

Vpisujejo se lahko vsi, telesno in duševno sposobni državljani FLRJ, stari od 14 do 16 let. Prednost vpisa imajo kandidati z dovršenjo nižjo gimnazijo in ob istih pogojih partijske sirove. Vsi prijavljeni bodo pred končnim sprejemom preizkušeni (psihotehnični preizkus — opravičali bodo preizkušnje iz slov. jezika, matematike in prostoročne risanja) in zdravniško pregledani.

V času šolanja, ki traja tri leta, prejemajo učenci denarne nagrade po doseženem učnem uspehu, in sicer od 1500 do 3500 din mesečno; učencilivari pa dobivajo še posebne mesečne dodatke po 500 din.
Za vpis je potrebna lastnorodna odgovorna prošnja, kolkovana s 30 din državnih in 20 din mestne takse, rojstni list in zadnje šolsko spričevalo. Tudi, ki bodo stanovali v internatu, bodo pri vpisu še prijavo za sprejem v internat. Vzdrevalna in internatna znaša 4000 din mesečno.

Vse ostale informacije lahko dobiti pisмено od uprave šole ali telefonično na št. 21-810 do 813, interno 417.

MARIBORSKE VESTI

DEZURNA LEKARNA

KINO
PARTIZAN: Ameriški film: »Bojišče«. UDARNIK: Nemški barvni film: »Zgodba o malem Muku«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Nedelja, 24. junija ob 20: Mascagnini: »Cavallieri rusticani«; — Rimski: »Korzakov: »Seherazada«. — Izven: »Gostovanje ameriške pevke Slovenije«. Ke Ana Safred in tenorista Jerneja Plahute.

CELJSKE VESTI

CELJSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 25. junija ob 20: Potrč: Grun: »Zločin«. Gostovanje v Zalcu.

KINO
»UNION«: Ruski barvni film: »Mojsiri ruskega baleta«. Predstave ob 16, 18 in 20.
»METROPOL«: Amer. film: »Pokusajala je srečo«. Predstave ob 16, 18, 19 in 20:15.

IZ ROGAŠKE SLATINE

KINO
Italijanski film: »Ana Zacheo«. Predstave ob 16:30 in 19.

IZ PTUJA

MESTNO GLEDALIŠČE PTUJ

Nedelja, 24. junija ob 20: Hopwood: »Skandals«. Gostovanje v Lovrencu na Dravskem polju (Zadrudni dom). Zabužena predstava za obvezniške predvojaške vzgoje. — Napovedana predstava v Majšperku odpadka in bo v nedeljo, 1. julija ob 20. Nedelja, 1. julija ob 20: Hopwood: »Skandals«, komedija v treh dejanjih. Gostovanje v Majšperku (Simdikalna dvorana Tovarne volnenih izdelkov). Abonma in Izven.

IZ MURSKÉ SOBOTE

KINO
»PARK«: Madžarski barvni film: »Kvišku glavos«.

PODJETJE VESNA-FILM LJUBLJANA, Zrinjskega 9

razpisuje mesto računovodje

Pogoj: visokošolska izobrazba z 2-letno prakso ali srednješolska izobrazba z najmanj 6-letno prakso v računovodstvu.
Pismene ponudbe s potrebnimi podatki pošljite na naslov podjetja. 2501

VAJENCI

ELEKTROINSTALATERSKA DELAVNICA v Ljubljani sprejme vajenca z lastnim stanovanjem. Ponudbe pošljite v oglasni oddelk LP pod »Elektroinstalacije«. 137 v

VAJENCA za pečarsko obrt sprejemamo. Zaželeno, da ima svoje stanovanje. Ponudbe v oglasni oddelk LP pod »Pečarstvo«. 134 v

DVA VAJENCA za pekarsko stroko sprejme takoj Pekarna Stari Vodmat, Smartinska 6. Prednost imajo s stanovanjem v Ljubljani. Zglašiti se od 7-12. 2526 d

VAJENCA za tesarsko obrt sprejemamo. Posoj — lastno stanovanje. Ponudbe v oglasni oddelk LP pod »Tesarstvo«. 134 v

CEVLJARSKEGA VAJENCA sprejemamo. Ponudbe v upravo LP pod »Cevlarstvo«. 139 v

SPREJMEMO vajenca za izučitev v krovski obrti. Zaželeno lastno stanovanje. Ponudbe pošljite v oglasni oddelk LP pod »Krovska obrt«. 140 v

VAJENCA za avtomobilsko obrt sprejemamo. Ponudbe v oglasni oddelk LP pod »Dobra stroka«. 143 v

SLUŽBO DOBI

SPREJMEMO polkvalificirano delovno silo, možko in žensko, za upravnisko službo. Zglašite se v upravi ECZ, remiza. 2488

ADMINISTRATIVNO MOČ, dobro verzirano, s primerno šolsko izobrazbo, ki obvlada perfektno strojeplj s stenografijo, takoj sprejememo. Obenem je nujno potrebno znanje vsaj treh tujih jezikov, predvsem nemškega. Interesenti dobijo v oglasnem oddelku naslov, pri katerem naj se potem osebno zglašijo s pismeno vlogo in življenjepisom. 2523 d

PISARNISKO MOČ s perfektnim znanjem strojeplja, po možnosti tudi stenografije ter nemščine, sprejememo. Nastop službe takoj ali čimprej, plača po tarifnem pravilniku rudnika. — Ponudbe pismeno ali osebno v upravo podjetja »Posavski rudniki svinca, cinka in barita«, Ljubljana, Dolenjska cesta 35 b. 2510 d

STROJNEGA TEHNIKA s končano srednjo tehnično šolo, sprejme v službo Mestna pilarnica v Ljubljani. Lahko je tudi začetnik. 2509 d

ABSOLVENTKO ekonomske srednje šole ali uslužbenko z določeno prakso za dela v knjigovodstvu, in absolutentko administrativne šole — sprejme takoj Tovarna Kleja v Ljubljani. Pismene ponudbe dostavite najpozneje do 30. junija 1956 upravi podjetja. 2512 p

RAZPIS. Uprava bolnišnice Ljubljane Polje razpisuje delovna mesta za: pomožnega knjigovodjo, skladiščnika, dveh strojeplj, medicinskega laboranta in gradbenega tehnika. Prošnje z življenjepisom predložite upravi bolnišnice za duševne in živčne bolezni, Ljubljana-Polje. 2531 d

NAMESČENKO, absolutent Srednje ekonomske šole, večjo knjigovodskih poslov — sprejememo. Ponudbe pošljite v oglasni oddelk LP pod »Knjigovodski posli«. 1065 d

GEOMETRA S PRAKSO — sprejme Rudnik bakra Majdanek v Izgradnji. — Ponudbe pošljite na gornji naslov. 1066 d

GRADBENEGA TEHNIKA sprejme Gradbeno podjetje na Dolenjskem. Nastop službe takoj. Naslov v oglasni oddelku LP. 1075 d

STROJNARSKI INŽENIR s srednjo strokovno izobrazbo ali dveletno administrativno šolo dobi službo. Naslov v oglasnem odd. LP 1078 d

SANITARNEGA TEHNIKA sprejme Uprava kliničnih bolnišnic, pediatrična klinika v Ljubljani. 1077 d

VEŠ STRUGARJEV in ključavničarjev — visokokvalificiranih in kvalificiranih sprejme podjetje »Bratstvo« Novi Travniki. 1067 d

NEKVALIFICIRANE DELAVCE — za delo na cesti — gradbišče Senožec sprejema Splošno gradbeno podjetje »Primorje«, Ajdovščina. Javiti se je na gradbišču v Senožcah. 2309 d

INŽENIRJA-METALURGA za valjarstvo sprejme Zvezdarna Jesenice. — Zaželeno je nekajletna praksa. — Samsko stanovanje na razpolago. Ponudbe pošljite Personalnemu oddelku Lj. 1068 d

KALKULANTA z daljšo prakso v železninarski kovinski stroki sprejme Upravni odbor podjetja »Trnava« Ljubljana, Karliška ulica. 1078 d

UPRAVNIKA sprejme Upravni odbor Kmetijske zadruge Hrusevje. Pogoj: popolna srednja šola s 5-letno prakso ali nižja srednja šola z 8-letno prakso v vodenju zadržanih obratov. 1079 d

GOZDARSKEGA INŽENIRJA za dela Biroja za kontrolo proizvodnje — sprejme podjetje Lesne industrije »Sana« v Sankem mostu. 1075 d

RAZPIS. — Fakultetni svet, pravno-ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani razpisuje mesto univerzitetnega učitelja (docenta), izrednega ali rednega profesorja) na pravnem odd. pri stolici za civilno pravo (civilno pravo, rodbinsko pravo, gospodarsko pravo, mednarodno zasebno pravo, civilno procesno pravo). — Kandidati naj vložijo prošnje z življenjepisnimi podatki in podatki o znanstvenih in strokovnih delih do 1. julija 1956 pri predstojstvu pravnega oddelka, Trg revolucije št. 11. V prošnji naj navedejo predmet, za katerega kompetirajo. 2373

MESTO DELOVODJE razpisuje Zadrudno kmetijsko gospodarstvo Ivančna Gorla kmetijskega tehnika s 5-letno prakso ali nižjo kmetijsko izobrazbo z 10-letno prakso. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Prijave vložite do 30. junija. 1080 d

RAZPIS. Zavod za jadranske kulture v Kopru sprejme ritarja, samskega, absolvent nižje vrtnarske šole v Medlogu ali absolventa druge nižje kmetijske šole, ki ima veselje do zelenjadstva. Plača po uredbi ali dogovoru. Nastop službe dne 1. julija 1956. 2370

SLUŽBO IŠČE

KMETIJSKI TEHNIK, mlajši, s triletno prakso, išče zaposlitev na kmetijskem posestvu kjerkoli v Sloveniji. Naslov v oglasnem odd. »Kmetijske pravice«. 933 si

VIŠJI KOMERCIJALIST z desetletno prakso želi primerno zaposlitev v trgovskem podjetju, najraje v Ljubljani. Ponudbe v oglasni odd. LP pod »Sposobni«. 934 si

POMOŽNA OTROSKA NEGOVALKA išče zaposlitev v kakem otroškem domu ali v bolnišnici. Gre tudi v kakšno planinsko postojanko. Naslov se dobi v podružnici Ljudske pravice v Trbovljah. 912

EKONOM želi mesto nabavilca ali ekonoma. Srednješolska izobrazba in deset let prakse v stroki. Ponudbe v oglasni oddelk LP. 936 si

ABSOLVENT TURISTIČNE ŠOLE se želi zaposliti v turističnem sektorju. Naslov v oglasnem odd. LP. 936 si

SLUŽBO V TRGOVINI iščem, sem izučeni trgovski pomočnik z nekajletno prakso. Naslov v oglasnem oddelku LP. 937 si

MLAJŠA TRGOVSKA POMOČNICA z 2-letno letno prakso želi zaposlitev pri Mariboru. Naslov v oglasni oddelku LP v Mariboru. 827 M

IŽUCEN GRADBENIK z večletno prakso išče zaposlitev v gradbenem podjetju. Lahko bi pomagal tudi kot godbenik. Grem tudi v administracijo. Naslov v oglasnem oddelku LP. 938 si

ZDRAVSTVENA POSTAJA KIDRIČEVO

razpisuje mesto medicinske sestre

nastop službe takoj. Samsko stanovanje zagotovljeno. Interesenti naj pošljejo ponudbe ali pa se osebno zglašijo pri Zdravstveni postaji Kidričevo. 2505

MLAJŠI ELEKTROMONTER

kvalificiran v stroki, z dveletno prakso, bi sprejel službo kjerkoli v Sloveniji. Pogoj: samsko stanovanje. Naslov v podružnici Ljudske pravice v Trbovljah. 629 si

MLINARSKI POMOČNIK, mlajši, s šestmesečno prakso, želi službo v mlinskem podjetju. Naslov v oglasni oddelku LP. 630 si

AVTOMEHANIČAR, mlajši, s petletno prakso, se želi zaposliti kot avtomehaničar v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku LP. 940 si

IŽUCENA ZLATARKA z obrtno šolo in izpitom želi dobiti službo v zlatarski delavnici v Mariboru. Naslov v oglasni oddelku Ljudske pravice v Mariboru. 630 M

SLAŠČIČARSKA POMOČNICA, mlajša, s triletno gostinško šolo, išče primerno službo, najraje v Ljubljani. Interesenti naj pustijo naslov v oglasnem oddelku LP. 908 I

IŠČEM SLUŽBO NATAKARICE. Sem že pet let delala v tem postu. Naslov v podružnici Ljudske pravice v Mariboru. 909 I

ZASTOPSTVO sprejme za Ljubljano ali eventualno za vse Slovenijo. Rutiniran, dober organizator. Ponudbo v oglasni oddelk LP pod »Zastopstvo«. 941 si

INVALID, pleškar po poškodbah, želi zaposlitev kot čuvar, vratar ali inkasant v območju okraja Trbovlje. Naslov v podružnici Ljudske pravice v Trbovljah. 915 T

ZA ŠOFERJA grem k osebnemu avtomobilu. Naslov v oglasnem oddelku LP. 942 si

MLAJŠA KROJČICA, s prakso v izdelavi moških oblek, išče ustrezno namestitev. Naslov v podružnici LP v Mariboru. 917 M

SLUŽBO V KNJIGOVODNIŠTVO iščem. Imam že nekaj let prakse. Naslov v oglasnem oddelku LP. 943 si

BLAŽAJNIČARKA, mlajša, s trinajstletno prakso, se želi zaposliti v Hrastniku ali kje blizu. Naslov v podružnici LP v Trbovljah. 918 T

SLUŽBO ŠOFERJA bi zamenjal. Vozim že pet let osebni avto. Naslov v oglasnem oddelku LP. 944 si

VZGOJITELJICA želi zaposlitev v kakem otroškem domu ali v bolnišnici. Lahko kjerkoli v Sloveniji. Želi samo samsko stanovanje. Naslov v podružnici Ljudske pravice v Trbovljah. 919 T

FRIZERKA IN BRIVKA, mlajša, z dveletno prakso, dobra delavka, išče službo. Naslov v podružnici LP v Trbovljah. 923 T

RACUNOVODKINJA s stanovanjem v Ljubljani želi spremeniti službeno mesto. Absolventka trgovskega liceja z izpitom in 4-letno prakso v podjetju. Naslov v oglasnem oddelku Ljudske pravice. 945 si

NAMESČENKA, mlajša, z nižješolsko izobrazbo, s petletno prakso v knjigovodstvu, išče štiriurno zaposlitev dnevno. Obvlada strojeplj, italijanski in nemški jezik. Ponudbe pošljite v oglasni oddelk LP pod šifro »urna zaposlitev«. 927 I

KUHARSKA POMOČNICA, vajena vseh kuharskih del, bi rada novo zaposlitev. Prevzame tudi delo š barice. Naslov v podružnici LP Jesenice. 827 J

TRGOVSKA POMOČNICA iz masu-fakturne in galanterijske stroke išče ustrezno zaposlitev v Mariboru, lahko pa tudi kje drugje. Naslov se dobi v podružnici LP v Mariboru. 928 I

SLUŽBO DOBI

SPREJMEMO polkvalificirano delovno silo, možko in žensko, za upravnisko službo. Zglašite se v upravi ECZ, remiza. 2488

ADMINISTRATIVNO MOČ, dobro verzirano, s primerno šolsko izobrazbo, ki obvlada perfektno strojeplj s stenografijo, takoj sprejememo. Obenem je nujno potrebno znanje vsaj treh tujih jezikov, predvsem nemškega. Interesenti dobijo v oglasnem oddelku naslov, pri katerem naj se potem osebno zglašijo s pismeno vlogo in življenjepisom. 2523 d

PISARNISKO MOČ s perfektnim znanjem strojeplja, po možnosti tudi stenografije ter nemščine, sprejememo. Nastop službe takoj ali čimprej, plača po tarifnem pravilniku rudnika. — Ponudbe pismeno ali osebno v upravo podjetja »Posavski rudniki svinca, cinka in barita«, Ljubljana, Dolenjska cesta 35 b. 2510 d

STROJNEGA TEHNIKA s končano srednjo tehnično šolo, sprejme v službo Mestna pilarnica v Ljubljani. Lahko je tudi začetnik. 2509 d

ABSOLVENTKO ekonomske srednje šole ali uslužbenko z določeno prakso za dela v knjigovodstvu, in absolutentko administrativne šole — sprejme takoj Tovarna Kleja v Ljubljani. Pismene ponudbe dostavite najpozneje do 30. junija 1956 upravi podjetja. 2512 p

RAZPIS. Uprava bolnišnice Ljubljane Polje razpisuje delovna mesta za: pomožnega knjigovodjo, skladiščnika, dveh strojeplj, medicinskega laboranta in gradbenega tehnika. Prošnje z življenjepisom predložite upravi bolnišnice za duševne in živčne bolezni, Ljubljana-Polje. 2531 d

NAMESČENKO, absolutent Srednje ekonomske šole, večjo knjigovodskih poslov — sprejememo. Ponudbe pošljite v oglasni oddelk LP pod »Knjigovodski posli«. 1065 d

GEOMETRA S PRAKSO — sprejme Rudnik bakra Majdanek v Izgradnji. — Ponudbe pošljite na gornji naslov. 1066 d

GRADBENEGA TEHNIKA sprejme Gradbeno podjetje na Dolenjskem. Nastop službe takoj. Naslov v oglasni oddelku LP. 1075 d

STROJNARSKI INŽENIR s srednjo strokovno izobrazbo ali dveletno administrativno šolo dobi službo. Naslov v oglasnem odd. LP 1078 d

SANITARNEGA TEHNIKA sprejme Uprava kliničnih bolnišnic, pediatrična klinika v Ljubljani. 1077 d

VEŠ STRUGARJEV in ključavničarjev — visokokvalificiranih in kvalificiranih sprejme podjetje »Bratstvo« Novi Travniki. 1067 d

NEKVALIFICIRANE DELAVCE — za delo na cesti — gradbišče Senožec sprejema Splošno gradbeno podjetje »Primorje«, Ajdovščina. Javiti se je na gradbišču v Senožcah. 2309 d

INŽENIRJA-METALURGA za valjarstvo sprejme Zvezdarna Jesenice. — Zaželeno je nekajletna praksa. — Samsko stanovanje na razpolago. Ponudbe pošljite Personalnemu oddelku Lj. 1068 d

KALKULANTA z daljšo prakso v železninarski kovinski stroki sprejme Upravni odbor podjetja »Trnava« Ljubljana, Karliška ulica. 1078 d

UPRAVNIKA sprejme Upravni odbor Kmetijske zadruge Hrusevje. Pogoj: popolna srednja šola s 5-letno prakso ali nižja srednja šola z 8-letno prakso v vodenju zadržanih obratov. 1079 d

GOZDARSKEGA INŽENIRJA za dela Biroja za kontrolo proizvodnje — sprejme podjetje Lesne industrije »Sana« v Sankem mostu. 1075 d

RAZPIS. — Fakultetni svet, pravno-ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani razpisuje mesto univerzitetnega učitelja (docenta), izrednega ali rednega profesorja) na pravnem odd. pri stolici za civilno pravo (civilno pravo, rodbinsko pravo, gospodarsko pravo, mednarodno zasebno pravo, civilno procesno pravo). — Kandidati naj vložijo prošnje z življenjepisnimi podatki in podatki o znanstvenih in strokovnih delih do 1. julija 1956 pri predstojstvu pravnega oddelka, Trg revolucije št. 11. V prošnji naj navedejo predmet, za katerega kompetirajo. 2373

MESTO DELOVODJE razpisuje Zadrudno kmetijsko gospodarstvo Ivančna Gorla kmetijskega tehnika s 5-letno prakso ali nižjo kmetijsko izobrazbo z 10-letno prakso. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Prijave vložite do 30. junija. 1080 d

RAZPIS. Zavod za jadranske kulture v Kopru sprejme ritarja, samskega, absolvent nižje vrtnarske šole v Medlogu ali absolventa druge nižje kmetijske šole, ki ima veselje do zelenjadstva. Plača po uredbi ali dogovoru. Nastop službe dne 1. julija 1956. 2370

BRIVSKO POMOČNICO ali POMOČNICA

nujno potrebujem. Pismene ponudbe pošljite na naslov: Lazar Sarčević, brivski salon, Rovinj, Istra, ali pa se zglašite osebno. 1081 d

RACUNOVODJO, samostojnega, s popolno srednjo šolo in petletno prakso v zadržnem sektorju sprejememo. Naslov v oglasnem oddelku LP. 1082 d

MESTO TEHNIČNEGA VODJE podjetja dobi tekstilni tehnik z večletno prakso v svilarški stroki. Ponudbe pošljite podjetju »Svilanec«, Kamnik. 1083 d

FINANČNI KNJIGOVODJAZ v ustrezno izobrazbo dobi takoj zaposlitev. Lahko tudi honorarno. Ponudbo je pošlati v oglasni oddelk LP pod »Finance«. 1084 d

TRGOVSKI POMOČNIK železninarske stroke dobi službo. Naslov v oglasnem oddelku LP. 1085 d

NAMESČENKO, vajeno strojeplja in ostalih administrativnih poslov, v ustrezno izobrazbo. Ponudbo je pošlati v oglasni oddelk Ljudske pravice pod »Nameščenka«. 1086 d

KNJIGOVODKINJO, s stanovanjem v Ljubljani, sprejememo. Pismeno ponudbo pošljite v oglasni oddelk LP pod »Knjigovodkinja«. 1087 d

VAJENCA za klesarstvo, vodovodno instalacijo in centralno kurjavo sprejme podjetje »Instalacije«, Ljubljana, Kamniška ulica. 1088 d

PRAVNI REFERENT, absolvent pravne fakultete, dobi službo. Zaželeno mlajša moč. Ponudbe v oglasni oddelk LP pod »Pravniki«. 1089 d

KUPIM

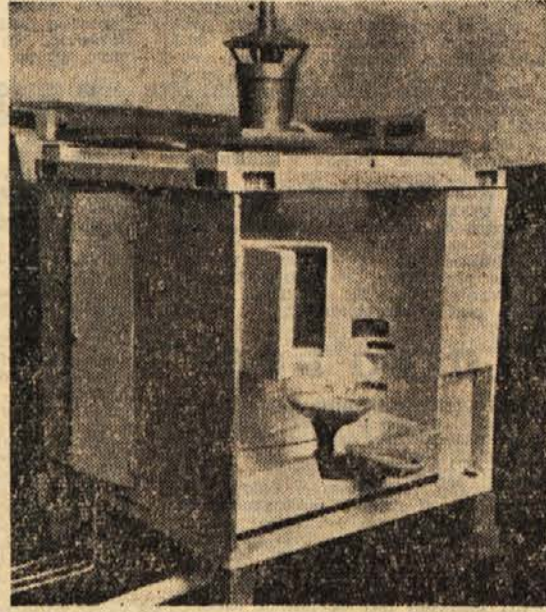
CENTRALNA EKONOM. KNJIZN

»Tehnična celica«

srce stanovanja

- Kuhinja z vsemi najmodernejšimi napravami, kopalnica in stranišče —
- vse skupaj v velikem
- zaboju, ki ga je moč
- prepeljati s kamionom
- ali celo iz letala s padalom spustiti na zemljo.

Celica na drugi strani: kopalnica s kado, umivalnikom in bidejem. Spodaj je videti cevi, ki dovajajo v celico vodo, zrak in plin, ter cev, ki služi za odvajanje odpadkov.

Francoski arhitekt Jacques Couelle je izdelal več načrtov za pocenitev stanovanjske graditve. Stanovanje naj bi bilo po njegovem načrtu opremljeno z vsemi sodobnimi napravami, vendar tako, da bi bili stroški opreme minimalni in da bi jih zmoglo čim več ljudi.

Eden izmed načrtov tega arhitekta predvideva »tehnično celico« kot srce stanovanja. Po njegovem mnenju se današnja stanovanjska graditev navzlic tako imenovani modernizaciji še ni umaknila iz okvirov starokopitnosti. Ko je hiša že zgrajena, se

pravzaprav začne poglavito delo za njeno ureditev: napeljava plina in centralne kurjave, vzdava frižiderjev in drugih kuhinjskih naprav — in za vse to je treba zidove ponovno prebijati, vse to je združeno z visokimi, nepotrebnimi stroški.

Stroške pa lahko skrajšamo na minimum, če vse tehnične naprave koncentriramo na ego mesto. V ta namen naj bi začela industrija serijsko izdelovati tako imenovane »tehnične celice«, ki bi jih bilo moč brez težav montirati v katerokoli stanovanje.

Celica bi zavzemala prostor kocke 2,56 x 2,56 m. Imela bi vse naprave za sodobno gospodinjstvo — električni in plinski štedilnik, hladilnik, grelec za vodo, kopalnico, sušilnico za perilo itd. Celico bi bilo moč prepeljati s kamionom, lahko pa bi jo vrgli celo iz letala s padalom na zemljo.

V nadaljnjih načrtih je omenjeni arhitekt predvidel tudi po-

cenitev celotne gradnje hiše. Poglaviti element te gradnje naj bi bili votli kosi opeke v obliki topovske kroglice, ki bi jih povezali drugega z drugim tako, kakor so med seboj povezani členi preslice.

Požar na olimpiadi

Po lepi tradiciji gori na vsakem olimpijskem tekmovanju ogenj kot simbol neugasljive olimpijske ideje. Toda te dni se je na konjeniški olimpiadi v Stockholmu temu ognju pridružil tudi nedobrodošel požar.

Požar je nenadoma izbruhnil minulo sredo v stockholmskih konjušnicah, kjer se nahajajo konji, s katerimi tekmujejo na olimpiadi. Ogenj je zajel poslopje za dresuro konj. V hipu pa je bilo poslopje v plamenih, ki so bili visoki tudi do 30 metrov. Požar se je silno hitro širil, kajti konjušnice so lesene, razen tega pa je bilo v njih veliko sena.

Kljub temu pa se je pogumnim konjarjem posrečilo rešiti vse konje. Olimpijski tekmovalci se boje, da bo ta požar vplival na kvaliteto nadaljnjega tekmovanja, ker bodo konji negotovi, zlasti še pri skokih čez zapreke.

Drobne ZANIMIVOSTI

HIDROCENTRALA PADLA V NIAGARSKO SLAPOVE

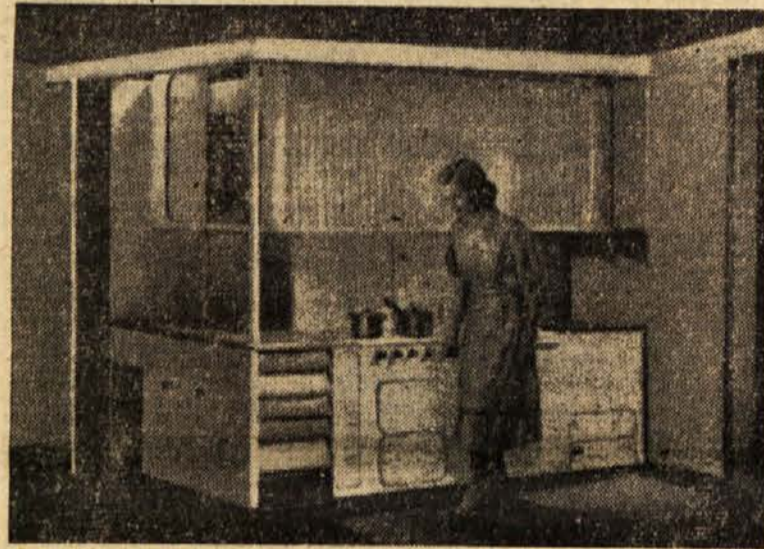
S sedem metrov visoke kamnite gmote spodnjega slapu Niagare se je odkrnila te dni več sto ton težka kamnita klada in padla na ondoto hidrocentralo. Dve tretjini naprav je strmo glavilo v reko Niagaro. Na preostalem delu naprav je izbruhnil požar, ki so ga kmalu pogasil. Čeprav se je tedaj v hidrocentrali mudilo 39 delavcev, je bil samo eden ubit, ostali pa so se rešili. Mesto Niagara Falls, ki šteje 100.000 prebivalcev, je ostalo brez luči.

ZRETEV SVOJIH POIZKUSOV

Vodja japonske bolnišnice v Sunagavi dr. Jasuo Ogasavara je iskal protisredstvo, ki bi preprečilo tako imenovano zastupljanje s penicilinom. Mislil, da je takšno sredstvo našel, si ga je vbrizgal. Nekaj minut po injekciji ga je obšla slabost in začutil je, da se ga lotiva paraliza. Takoj je poklical k sebi enega izmed zdravnikov in mu s šikim glasom opisal vse faze zastupljanja. Čez pol-druugo uro je izdihnil.

Tako paj bi po načrtu inž. Couellea gradili hiše iz votlih, topovskim kroglim podobnih zidakov, ki bi jih povezali tako, kakor so med seboj povezani členi preslice.

Del celice, kjer je kuhinja. Gospodinja samo zavrti gumb — pa ima že toplo, mrzlo ali ledenomrzlo vodo, kakor želi. Zgoraj je »razdelilnik zraka«, ki lahko dovaja v prostor toploto ali hlad, kakor si gospodinja zaželi.

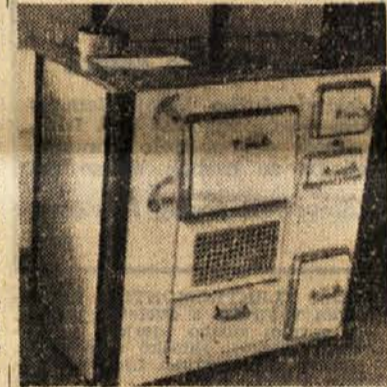
12 IZUMOV

domačega strokovnjaka

Na razstavi izumov in tehnične napredka zbuja precejšno pozornost med obiskovalci izumi inž. Branka Segviča s področja hidrotehnike, gradbeništva, sanitarnih naprav in konstrukcije peči. Gre za 12 praktičnih konstrukcij in originalnih rešitev, ki niso zanimive samo za tehnike, ampak tudi za široko publiko.

ZAJEMANJE IZVIROV SLADKE VODE POD MORSKO GLADINO

Znano je, kako pereče je v mnogih primorskih krajih kraškega področja in na otokih vprašanje pitne vode. Po večini si ljudje pomagajo s kapnico, medtem ko morajo ob suši od daleč dovažati vodo, deloma celo z ladjami. Po drugi strani pa vemo, da imamo skoraj povsod ob obali našega kraškega področja pod morsk gladino izvire sladke vode, ki se seveda hitro pomeša s slano morskovo vodo. Vprašanje zajemanja te vode rešuje inž. Segvič na poseben originalen in cenen način. Njegov sistem se naslanja na razliko med večjo težo morske vode in manjšo težo sladke vode, kar omogoča speljati zajeto sladko vodo po cevi brez pogonskih naprav 15 do 20 cm nad morsk gladino. Po njegovem načinu kaptiranja dobimo vodo s tako majhnim odstotkom soli, da je uporabna kot dobra pitna voda. Ze prva, zlasti pa druga poskusna naprava za tako zajemanje sladke vode na otoku Braču je pokazala, da pade slanost vode od 20 na 1 gram pri litru (čista morska voda vsebuje nad 30 g soli), kar ustreza tudi angleškim normam za pitno vodo. Nadaljnja izpopolnitev konstrukcije, ki jo predlaga inž. Segvič, pa bo dala gotovo še boljše rezultate. Gre za važen

Prototip ekonomičnega štedilnika, ki omogoča popolno izkoriščanje nizkokaloričnega goriva, zlasti lignita.

niso veliki: nekaj kubičnih metrov betona in 20 do 40 m azbestno-cementnih cevi ter majhna naprava v kaptažni hišici. Ko pa je naprava zgrajena, ne povzroča nobenih obratnih stroškov, medtem ko zahtevajo vsi drugi sistemi zelo drage investicije, še dražje pa je seveda prevažanje pitne vode s cisternskimi ladjami.

Zanimiva je tudi njegova zamisel, kako preskrbovati z vodo področja brez vode. Pred 2500 leti je mesto Teodozija na Krimu dobivalo dnevno okrog 700 kubičnih metrov vode iz 13 velikih piramid,

in sicer na temelju kondenzacije vode z ohlajevanjem zraka. Znanost je, da vroč zrak vsebuje več vlage, kakor hladni zrak. Z vlago nasičen vroč zrak, ki je po kanalih prihajal v notranjost piramide, se je tu ohladil, prišlo je do kondenzacije in voda se je zbirala v bazenu sredi piramide. Podobno rešitev, seveda z enostavnejšimi sredstvi, predlaga inž. Segvič za brezvodne kraje.

IZMENJAVA GLOBINSKE VODE V BLEJSKEM JEZERU

Drugo področje njegovih konstrukcij se nanaša na odstranjevanje usedlin, ki se nabirajo v akumulacijskih jezerih hidrocentral in s tem zmanjšujejo možnost akumuliranja vode. Na modelu prikazuje avtor delovanje take naprave za odstranjevanje blata iz bazena hidroelektrarne v Kragujevcu. Gibljiv in premičen cevovod iz azbestno-cementnih cevi s plastičnimi členi avtomatično srka blato z dna jezera, izkoriščajoč pri tem razliko med vodno gladino jezera in spodnjo vodo. Delovanje take naprave je zelo učinkovito. Na podoben način rešuje inž. Segvič vprašanje izmenjave globinske vode v Blejskem jezeru, ki ga prikazuje na maketi. Gre predvsem za sanacijo jezerske vode. Odvajanje vode iz globine jezera si zamislija avtomatično z izkoriščanjem višinske razlike med gladino jezera in nižje ležečo Savo-Bohinjko.

EKONOMIČNO IZKORIŠČANJE KURIVA

Pozornost zasluži tudi njegova originalna konstrukcija ekonomičnega štedilnika, ki ga je kot prototip izdelala tovarna »Tobis«. Preden pride zrak pod rešetko tega štedilnika, se močno segreje, kar omogoča mnogo boljše izgoravanje. Celo lignitni prah popolnoma zgori v taki peči ob majhni uporabi drv. S posebno konstrukcijo je zagotovljeno tudi popolno izgoravanje gorilnih plinov, s prisilno njihovo cirkulacijo pa doseže boljše izkoriščanje toplote tudi za segrevanje prostora (poleti se ti plini lahko usmerijo naravnost v dimnik). Naposled se rešetka s posebno ročko lahko dviga ali spušta. Po načelu najekonomičnejšega izkoriščanja nizkokaloričnega kuriva je zgrajena tudi njegova peč za kopalnico, ki je mnogo cenejša od običajnih peči, ker se namesto dragega bakra uporabljata azbestni cement in aluminij.

Izmed ostalih njegovih konstrukcij s področja gradbeništva, ki jih je Zavod za raziskavo materiala v Ljubljani že prikazal na nedavni stanovanjski razstavi, naj le omenimo kopalno kad, ki zavzema le kvadratni meter prostora, ekspresni boiler, ki že po dveh do treh minutah daje toplo vodo za tuš in je mnogo cenejši, ker je prav tako izdelan iz azbestnega cementa, nadalje praktičen sifon za umivalnik iz gumija in pa ognjevarno betonsko ostrašje iz dvojnih betonskih gred, ki jih veže betonsko železo. Vsi navedeni izumi se odlikujejo po praktičnosti in ekonomičnosti, zlasti pa po tem, da omogočajo cenejšo, navzlic temu pa trpežno izvedbo.

PRAKTIČEN KLOBUK

Neka francoska trgovina z ženskimi klobuki prodaja klobuke iz gobaste gume. Ko reklamira ta svoj »izum«, poudarja tvrdka, da je moč klobuk, ko pride iz mode, uporabljati kot gobo za — pranje kuhinjske posode!

»Le nikar se ne razburjajte, saj bom hitro spet našla svojo denarnico.«

Dekleta z žagami in sekirami

V švedskih gozdovih dela 3000 žensk

Poleti začno drvariti v švedskih gozdovih ženske. V gostih gozdovih dela stalno četrta milijona moških, kajti les je najdragocnejši del švedskega naravnega bogastva. Kadar pa lesna industrija doživi veliko konjunkturo, kot se je to zgodilo zdaj, potrebuje še več tisoč sezonskih delavcev, da bi spravili posekano »zeleno zlato« na žage in do cest.

Tega posla se je oprijelo tudi nekaj tisoč švedskih žensk. Lete so se naučile spravljati les v

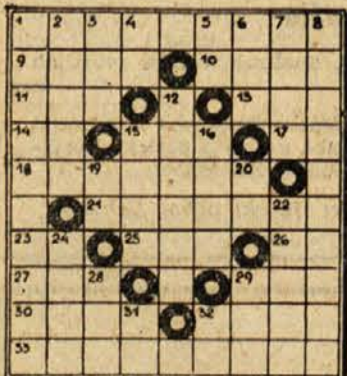
dolino, označevati ga, meriti, razen tega skrbe za knjigovodstvo, kuhajo drvarjem in podobno.

Tako so dekleta, ki so ravnokar končala gimnazijo, ali tista, ki si po dolgih letih dela v uradih žele narave, predvsem pa žene drvarjev in gozdarjev, pridle s sekiro in žago na področje, ki je bilo še do nedavna izključno stvar moških.

Mnogo teh žensk opravlja tudi pravo drvarsko delo v prostem času, da bi tako še po strani zaslužile. Plačane so po akordu in pri delu večinoma ne zaostajajo za moškimi. Večina v gozdovih zaposlenih žensk pa opravlja seveda lažje delo, hkrati pa skrbe za dom in otroke.

Lesna industrija je to priložnost takoj izkoristila. Za ženske je priredila posebne brezplačne tečaje in tako upajo dobiti mnogo drvarjev iz vrst žensk.

K RIŽANKA

Vodoravno: 1. predsednik LR Kitajske, 9. mesto v Avstriji, 10. gora v Karavankah, 11. naplavalci, 13. otočje v Malajskem arhipelagu, 14. toba, 15. hudobni, 17. reka na Uralu, 18. romunski pisatelj (Neranculescu), 21. mrček, 23. medmet, 25. dva, 26. osebni zaimek, 27. otok v Jadranskem morju, 29. nade, 30. pristanišče v Franciji, znano iz druge svetovne vojne, 32. krojaško delo, 33. ozračje, ki obdaja zemljo.

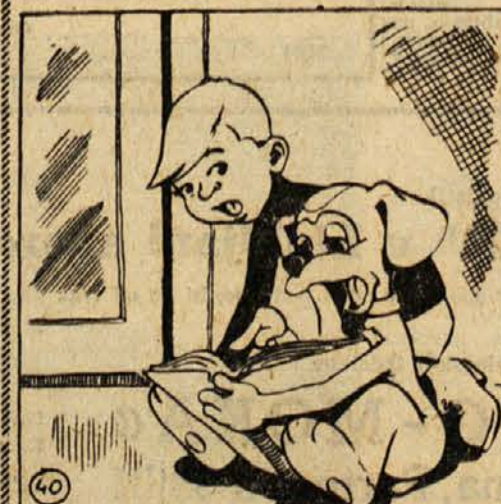
Navpično: 1. stroj za mlatenje žita, 2. del imena južnoameriškega mesta, 3. osebni zaimek, 4. zobnika, 5. sosedni črki, 6. vrtna lopa, 7. neumni, 8. lepa cvetica izvira iz Južne Amerike, 12. umetnost, 15. drobec, 16. kraj v Grčiji, 19. osebni zaimek, 20. začetnici nemškega filozofa, 22. del sekire, 24. plevel, 28. veznik, 29. časovne enote, 31. sosedni črki, 32. dva soglasnika.

RESITEV KRIZANKE Z DNE 19. JUNIJA

Vodoravno: 1. Bonaparte, 9. of. 10. raport, 11. nit, 13. oboa, 14. novak, 17. pp, 18. naviti, a, p, 22. ranina, 24. ol, 26. opere, 28. lipa, 31. str, 32. Iranke, 33. partitura.

TRIKOVE dogodivščine

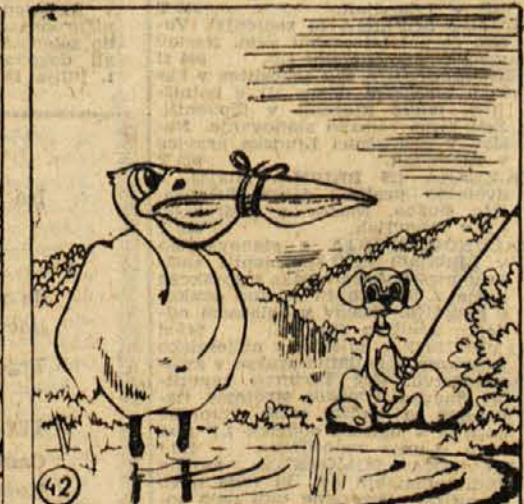
MIRAN SATTLER — FRANC MAVEC

Trik si je žele srečanja s Črnim Filijem. Hotel je poravnati račune. Sklenil je, da se poboljša. Trikova neugnanost pa kljub »pasjim sklepom« še ni zapela zadnje pesmi. Mlad je bil. Ni bil hudoben, samo z veliko žilico je hotel zajemati iz skleda nedolžne nagajivosti. Sinko Dinko se je učil brati in Trik je postal njegov dober prizadeven učenec.

Bilo je majsko jutro. Trik je postal že dober lovec in zajčja pečenka je bila pogostokrat gost v pečici mame Minke. Trik se je nenadoma navdušil za ribolov. Preskrbel si je ribiško palico in to majsko jutro je šel na breg južne reke. Vrgel je trnek. Potrpežljivo je čakal. Nekaj dlje od njega je zajtrkoval pelikan.

Trik je potrpežljivo čakal. Vodna gladina je bila mirna in vse je bilo tiho, le požrešno cmokanje pelikana je motilo mir. »Ni čudno, da nič ne ujamem. Saj mi ta lačnež vse sproti poje!« Velike in dobre ribe so izginjale v pelikanovem globokem kljunu. »Ne boš več!« je rekel Trik, vстал, vzela vrvice in presrečnemu pelikanu zavezal kljun.